

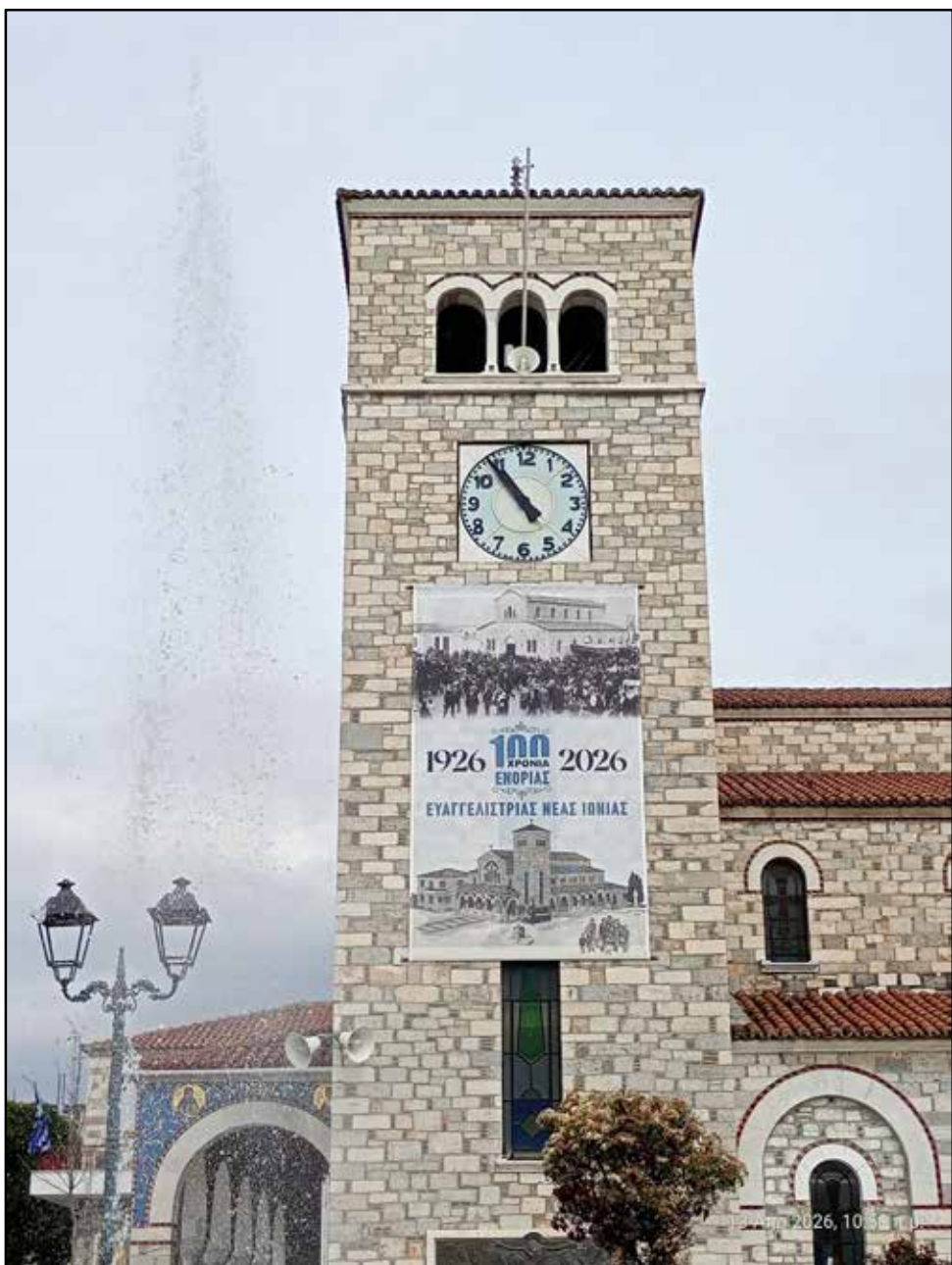
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ — Σταθάρας

100 ΧΡΟΝΙΑ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΔΑΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ
ΒΟΛΟΥ (1926-2026)

ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ — ΒΟΛΟΣ 2026

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ-ΣΤΑΘΑΡΑΣ

100 ΧΡΟΝΙΑ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ
Νέας Ιωνίας Βολού
(1926 - 2026)

Νέα Ιωνία Βολού 2026

Copyright: Δημήτρης Κωνσταντάρας – Σταθαράς
Αχιλλέως 90, Βόλος 383 33
Τηλ. 24210-72124, κινητό: 6976271844
e-mail: dkonsta1@otenet.gr
http: www.neaioniavolou.com

ISBN: 978-618-87474-4-9

Φωτογραφία εξώφυλλου (εμπροσθόφυλλο): α) Η πρώτη μικρή Ευαγγελίστρια (φωτ. ΙΩΣΑΦΑΤ, 1928), β) Η μεγάλη Ευαγγελίστρια σήμερα.
Φωτογραφία εξώφυλλου (οπισθόφυλλο): Πανοραμική σύνθεση της μεγάλης Ευαγγελίστριας από τον Γιάννη Κονταξή.

Όλες οι φωτογραφίες έχουν πηγή προέλευσης. Όσες δεν έχουν ανήκουν στο αρχείο του συγγραφέα.

Έκδοση (Αυτοέκδοση): Μάιος 2026

Πληκτρολόγηση, επεξεργασία κειμένου, δημιουργικό, σελιδοποίηση, εξώφυλλο:
Δημήτρης Κωνσταντάρας – Σταθαράς.
Εκτύπωση – βιβλιοδεσία: Graphicart – www.Graphicart.gr

Αφιερώνεται
Στη μακαριστή Μητέρα μου Μαρία Σταθαρά,
που από παιδάκι με έστελνε πρωί-πρωί κάθε Κυριακή
στην μικρή Ευαγγελίστρια.
Δ. Κ. - Σ

1926 **100** ΧΡΟΝΙΑ 2026
ΕΝΟΡΙΑΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μέρος πρώτο

- Εισαγωγικό σημείωμα του συγγραφέα, σ.....	9
1. Βιβλίο «Η Ευαγγελίστρα μας» (Ημερολόγιο «ΙΩΝΕΣ» 2016), σ.....	11
2. Η Πλατυτέρα (διά χειρός Αποστόλου Φιλίππου), σ.....	12
3. Χαιρετισμός Δ. Σ. «ΙΩΝΕΣ». (Πρόεδρος Άννα Πετσιάβα), σ.....	13
4. Εισαγωγή-Ιστορικό πλαίσιο του συγγραφέα, σ.....	14
5. Α΄ . Η ΠΡΩΤΗ ΜΙΚΡΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ, σ.....	15
6. Β΄ . 1. Η ΝΕΑ ΜΕΓΑΛΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ, σ.....	35
7. 2. Σπίτι Γαλήνης Χριστού, σ.....	51
8. 3. Πνευματικό Κέντρο, σ.....	51
9. 4. Έκθεση Μικρασιατικών Εικόνων, σ.....	51
10. 5. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Δημήτριος στον Βόλο και στη Νέα Ιωνία, στην Ευαγγελίστρια, σ.....	55
11. 6. Ψηφιδωτό ανάμνησης επίσκεψης του Οικουμενικού Πατριάρχου Δημητρίου Α΄ στην Ευαγγελίστρια, σ.....	62
12. 7. Τιμές στους Μικρασιάτες Εθνο-ιερομάρτυρες Άγιο Χρυσόστομο Σμύρνης και των συν αυτώ, σ.....	64
13. 8. Λατρευτικές εόρτιες εκδηλώσεις στον Ι. Ναό, σ.....	70
14. 9. Ο Ι. Ναός σήμερα (διακονήματα), σ.....	71
15. 10. Οι Μητροπολίτες Δημητριάδος στις εόρτιες εκδηλώσεις για τον Άγιο Χρυσόστομο Σμύρνης και των συν αυτώ, σ.....	74
16. Γ΄ . ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΓΕΓΟΝΟΤΑ, σ.....	75
17. 1. Ο Μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος, Πρώην Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού κυρός Χριστόδουλος (1974-1998), σ.....	75
18. 2. Ο Μητρ. Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Ιγνάτιος, σ.....	76
19. 3. Οι Μικρασιάτες πρώτοι ιερείς της Ευαγγελίστριας, σ.....	77
20. 1. Παπα-Νικόλας Μαστρογιάννης, σ.....	77
21. 2. Παπα- Νικόλας Καραπαπαδάκης, σ.....	78
22. 3. Παπα-Δημήτρης Δημητριάδης, σ.....	79
23. 4. Παπα-Σωτήρης Σιδηρόπουλος, σ.....	80
24. 5. Ενοριακοί ιερείς της Ευαγγελίστριας από το 1926 έως σήμερα (2015), σ.....	81
25. 4. Εκκλησιαστικές Επιτροπές από το 1926 έως σήμερα, σ.....	85
26. 5. Εκκλησιαστικά έθιμα από τη μικρή Ευαγγελίστρια, σ.....	86
27. 1. Γεννήσεις, 2 Βαπτίσεις, 3. Θεία Κοινωνία, 4. Θάνατος-Κηδεία, σ.....	86

28.	5. Η Εικόνα-λάβαρo της Αναστάσεως, σ.....	90
29.	6. «Εγκαίνιων Ανάμνησις», 40 χρόνια (1966-2016, σ.....	91
30.	7. Η οικογένεια Αδελφών Δανιηλίδη και η Ευαγγελίστρια, σ.....	91
31.	8. Η χορωδία της μικρής Ευαγγελίστριας, σ.....	93
32.	9. Μνημεία στην πλατεία Ευαγγελίστριας(γλύπτη Νικόλα), σ...	94
	ΠΗΓΕΣ – ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ, σ.....	95

Μέρος δεύτερο

1.	Διακονήματα στην Ευαγγελίστρια από το 2016 μέχρι σήμερα (2016) ιερείς, επίτροποι, νεωκόροι, ιεροψάλτες), σ.....	96
2.	Σημαντικά εκκλησιαστικά γεγονότα στην Ευαγγελίστρια μετά το 2016, σ.....	98
2.Α΄	Έκδοση βιβλίου μου «Τα Τίμια Δώρα των Μάγων από το Άγιον Όρος στην Ευαγγελίστρια», σ.....	98
2.Β΄	Λεύκωμα 40 φωτογραφιών της Ευαγγελίστριας, σ.....	99
2. Γ΄	Η χωροθέτηση της μεγάλης Ευαγγελίστριας στην πλατεία, σ.....	100
2.Δ΄	Η κατεδάφιση της μικρής Ευαγγελίστριας, σ.....	103
2.Ε΄	Το αποτύπωμα του Πατριάρχη Βαρθολομαίου στη Νέα Ιωνία, σ...	107
2. ΣΤ΄	(Ετεροχρονισμένο). Η επίσκεψη του Πατριάρχη Αλεξανδρείας Παρθενίου Γ΄ στην Ευαγγελίστρια, σ.....	112

Μέρος τρίτο

Εόρτιες εκδηλώσεις για τα 100 χρόνια θεμελίωσης του
Ιερού ναού της Ευαγγελίστριας

1.	Η αφίσα, σ.....	113
2.	Το πρόγραμμα, σ.....	114
3.	Η μικρή μου παρουσίαση, σ.....	116
4.	Η ανέγερση της πρώτης μικρής Ευαγγελίστριας, άρθρο μου στη «ΘΕΣΣΑΛΙΑ», σ.....	117
5.	(Σε εικόνες) Οι εκδηλώσεις του Σαββατοκύριακου, 14-15 Μαρτίου 2026 στην Ευαγγελίστρια, σ.....	121
6.	Τρεις άνθρωποι «δεμένοι» με την Ευαγγελίστρια, σ.....	125
7.	Η συντήρηση των αγιογραφιών στους τοίχους, σ.....	1125
8.	Τα εγκαίνια του νέου Σπιτιού Γαλήνης Χριστού, σ.....	126
9.	Δημοσίευμα της Ι.Μ. Δημητριάδος «100 χρόνια ιστορίας της Ευαγγελίστριας», σ.....	128
	Βιογραφία του συγγραφέα, σ.....	133

Μέρος πρώτο

Εισαγωγικό σημείωμα συγγραφέα

Το 2015 κυκλοφόρησε το βιβλίο μου «Η Ευαγγελίστρα μας» κατά την επέτειο των 90 χρόνων από τη θεμελίωση της πρώτης μικρής Ευαγγελίστριας το 1926. Το βιβλίο μου εκείνο ενσωματώθηκε ως Ημερολόγιο του 2016 από την Πολιτιστική Εστία Μικρασιατών Νέας Ιωνίας Μαγνησίας «ΙΩΝΕΣ» και παρουσιάστηκε μέσα στον ιερό ναό της Ευαγγελίστριας την Κυριακή 13 Δεκεμβρίου 2015, ώρα 6 μ.μ. όταν ήταν Προϊστάμενος του Ιερού Ναού ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Κωνσταντίνος Αυγέρης και Πρόεδρος της Εστίας «ΙΩΝΕΣ» η αείμνηστη Άννα Πετσαιάβα-Παπανικολάου. Το βιβλίο παρουσίασαν ο κ. Τάκης Παντελόπουλος, συγγραφέας-αρθρογράφος και η κ. Αργυρώ Μάμαλη-Κοπάνου, Γενική Γραμματέας της Εστίας «ΙΩΝΕΣ». Τον συντονισμό είχε ο αείμνηστος δημοσιογράφος και εκδότης βιβλίων Γιώργος Τσιντσίνης. Αποσπάσματα από το βιβλίο διάβασε ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Απόστολος Ντόκος.

Εφέτος η «Ευαγγελίστρα μας» συμπλήρωσε 100 χρόνια ζωής και διακονίας στον προσφυγικό συνοικισμό και συνέχεια στη πόλη της Νέας Ιωνίας Μαγνησίας (1926-2026).

Δεδομένης της συναισθηματικής μου σύνδεσης με την Ευαγγελίστρια (μικρή και μεγάλη), δεν ήταν δυνατόν να μην ολοκληρώσω εκείνο το βιβλίο που έγραψα το 2015 στην επέτειο των 90 χρόνων της Ευαγγελίστριας, αφού στο μεταξύ, στο διάστημα των δέκα χρόνων που πέρασαν, συνέβησαν σημαντικά εκκλησιαστικά γεγονότα, τα οποία έπρεπε να καταγραφούν.

Στο παρόν βιβλίο μου «100 χρόνια Ιερός Ναός Ευαγγελίστριας Νέας Ιωνίας Βόλου (1926-2026)», το προτελευταίο της εκδοτικής μου δραστηριότητας και της γραφιστικής μου εμπειρίας, με πολλή αγάπη και ζήλο καταπιάστηκα στα 91 μου χρόνια, να το παρουσιάσω ως οφειλόμενο χρέος στην Ευαγγελίστρια, που από μικρός και από νεαρός αλλά και ώριμος άνδρας, είχα μια ιδιαίτερη συναισθηματική σχέση, όπως δήλωσα.

Έτσι, στο πρώτο μέρος παρουσιάζω αυτούσιο το βιβλίο του 2015 «Η Ευαγγελίστρα μας» (1926-2016) σε φωτοτυπημένες σελίδες, που περιέχει όλα τα ιστορικά και εκκλησιαστικά συμβάντα μέσα στα 90 χρόνια ζωής και διακονίας (πολύ σημαντικό).

Στο δεύτερο μέρος καταγράφεται συμπλήρωμα για τη δεκαετία 2016-2026 με τα σημαντικά εκκλησιαστικά, αλλά με ιστορικά γεγονότα, που έπρεπε να αναφερθούν.

Στο τρίτο μέρος αναφέρονται οι εόρτιες εκδηλώσεις για τα 100 χρόνια ζωής και διακονίας (1926-2026) του ιερού ναού της Ευαγγελίστριας, που έλαβαν χώρα το διήμερο 14 και 15 Μαρτίου 2026 (Σάββατο και Κυριακή), εντός του ναού και εκτός (νέο Σπίτι Γαλήνης Χριστού), που οργάνωσε ο Ιερός Ναός.

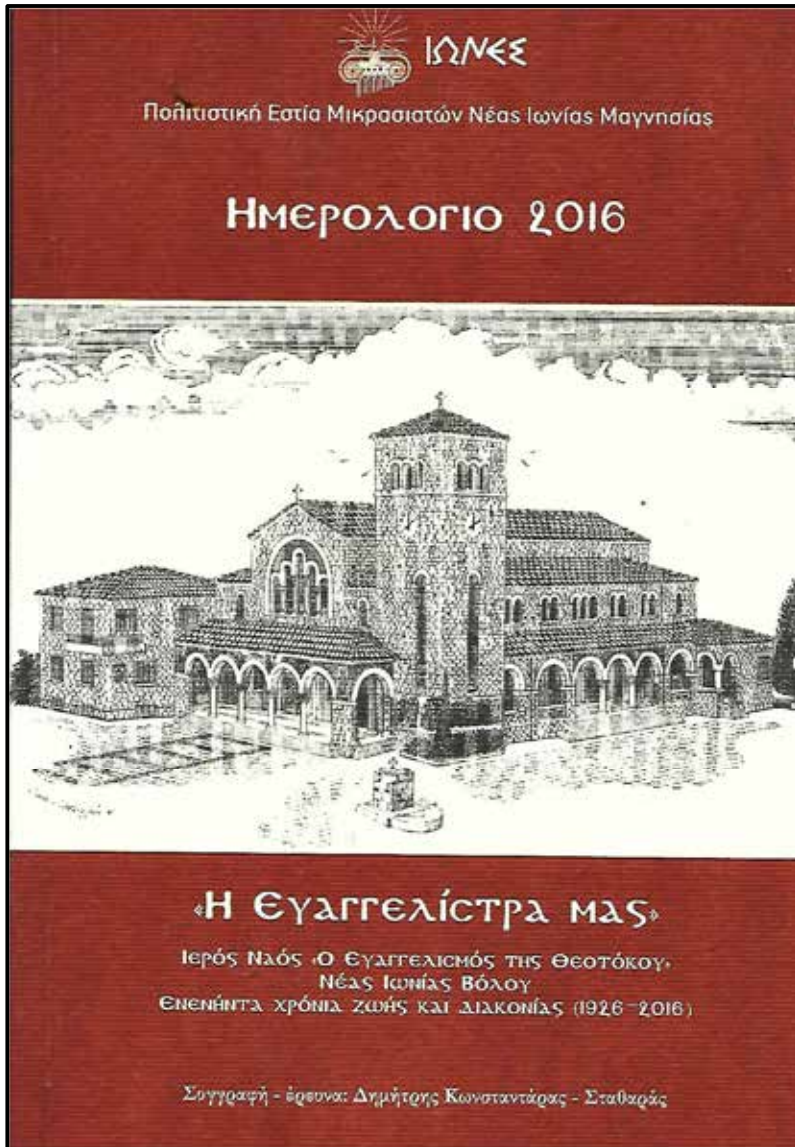
Τέλος, πρέπει να ειπωθεί κι αυτό. Κατά την ταπεινή μου γνώμη οι πρόσφυγες Μικρασιάτες πρώτης και δεύτερης γενιάς (εμείς), αισθανόμασταν μια ιδιαίτερη σχέση με την Ευαγγελίστρια. Απόδειξη η φωτογραφία στη σελίδα 104 του παρόντος βιβλίου, όπου 10 νεαροί της παρέας μας έχουμε εκκλησιαστεί τα Χριστούγεννα του 1959 και μετά βγήκαμε φωτογραφία. Η Ευαγγελίστρα για μας, τότε, εκτός από τόπος λατρείας, ήταν και τόπος κοινωνικής παρουσίας. Πιστεύω και σήμερα να ισχύει αυτό.

Το βιβλίο τούτο, που το αφιερώνω στη μακαριστή Μικρασιάτισσα Μητέρα μου, που με οδήγησε από παιδί στον μικρό ναό, ας θεωρηθεί κατάθεση ψυχής στην Παναγία μας Ευαγγελίστρα, που ήταν Σκέπη και Προστασία στη ζωή των προγόνων μας εδώ στον προσφυγικό συνοικισμό και συνεχίζει ως Πολιούχος στην πόλη της Νέας Ιωνίας Μαγνησίας.

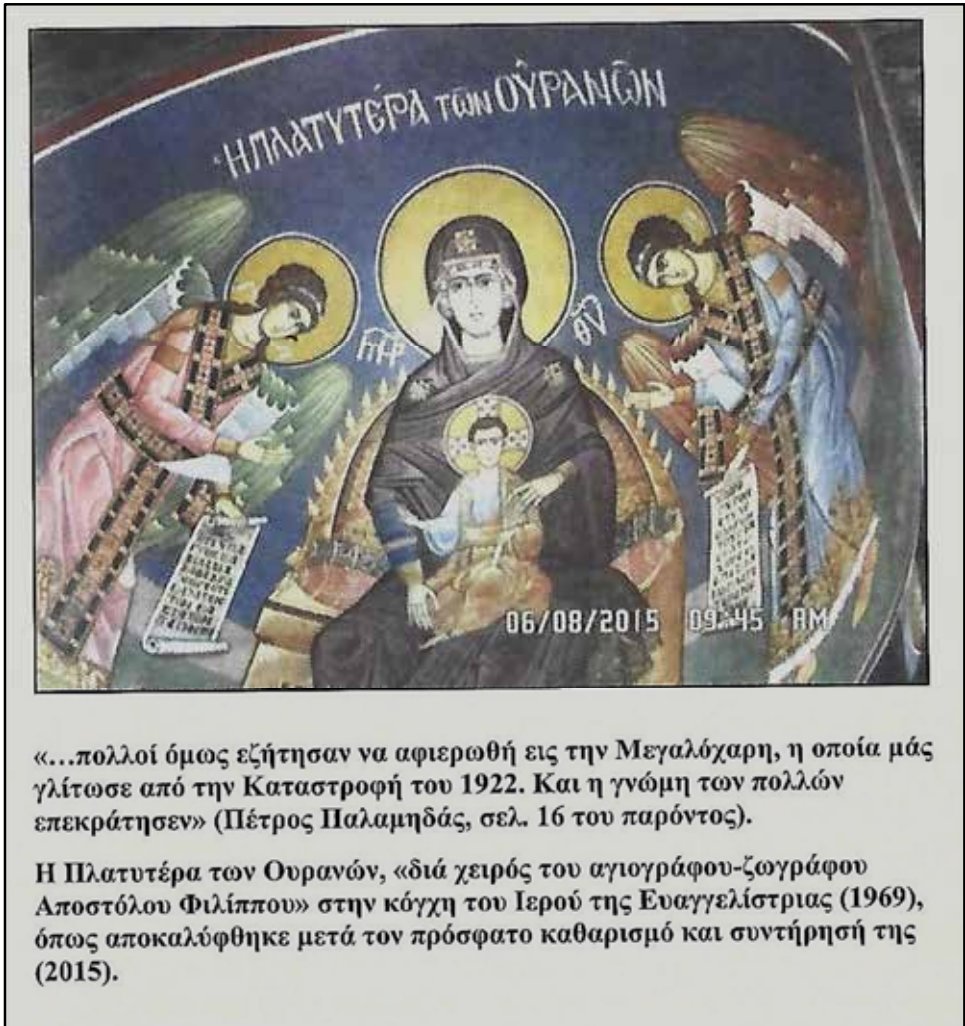
Δημήτρης Κωνσταντάρης-Σταθαράς

Μέρος πρώτο
Βιβλίο μου. «Η Ευαγγελίστρα μας» (1926-2016)

Το εξώφυλλο του βιβλίου μου (ISBN 978-960-87552-8-4) με εικόνα του Γιάννη Κονταξή της μεγάλης Ευαγγελίστριας σε πανοραμική σύνθεση. Όλες οι σελίδες του βιβλίου παρατίθενται σε φωτοτυπία (Έκδοση «ΙΩΝΕΣ», 2015, 14Χ20, Εκτύπωση: ΠΑΛΜΟΣ).

Κατά τη συντήρηση της αγιογραφίας που έγινε το 2015 φάνηκε ότι είναι «Δέσις του Θωμά Λαζάκη» (Ο Θωμάς Λαζάκης είχε διατελέσει Επίτροπος από το 1952 έως το 1954).

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ιερός ναός της Ευαγγελίστριας, στο κέντρο της Νέας Ιωνίας, είναι το σημείο αναφοράς της προσφυγοπόλης, το καύχημα των κατοίκων της, το ιερό παλλάδιο και η κιβωτός του Μικρασιατικού Ελληνισμού. Είναι άρρηκτα δεμένος με την ιστορία της Νέας Ιωνίας, τους καημούς, τα βάσανα και τις χαρές των προσφύγων κατοίκων της.

Χαιρετίζουμε από βάθους καρδιάς την πρωτοβουλία του τέως γ.γ. της Εστίας μας Δημήτρη Κωνσταντάρα-Σταθαρά για την έρευνα, συγγραφή και επιμέλεια του ημερολογίου 2016. Μέσα από τις σελίδες του ξεδιπλώνεται η ενενηντάχρονη (1926-2016) ιστορία του ιερού ναού (πρώτου, μικρού, προσφυγικού και μετέπειτα μεγάλου και μεγαλοπρεπούς) με τις σχετικές αναφορές από τον τότε τοπικό τύπο, η φιλανθρωπική δράση, περιγράφονται οι λατρευτικές και εόρτιες εκδηλώσεις, αναφέρονται οι ιερείς που διακόνησαν και διακονούν σήμερα στον ναό, οι επίτροποι και τα εκκλησιαστικά έθιμα.

Είναι ένα οδοιπορικό, όχι μόνο καταγραφής της ιστορίας του ιερού ναού, αλλά και ανάδειξης όλων εκείνων των στοιχείων που χαρακτηρίζουν τους πρόσφυγες: το πάθος για ζωή και δημιουργία, η βαθιά θρησκευτικότητα και φιλανθρωπία τους. Η μεγάλη συμβολή της έκδοσης του παρόντος ημερολογίου είναι να γνωρίσουμε μια ακόμη πτυχή της ιστορίας της πόλης μας και να αφήσουμε μια πολύτιμη παρακαταθήκη στις νεότερες γενιές.

Το Διοικητικό Συμβούλιο ευχαριστεί τον Δημήτρη Κωνσταντάρα-Σταθαρά για την εκπόνηση του ημερολογίου και εύχεται να «προικίσει» την Εστία μας και με άλλες πνευματικές του δημιουργίες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο
της Πολιτιστικής Εστίας Μικρασιατών Νέας Ιωνίας Μαγνησίας
«ΙΩΝΕΣ»

Σημείωση: Πρόεδρος της Εστίας «ΙΩΝΕΣ» ήταν η αείμνηστη Άννα Πετσιάβα- Παπανικολάου

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το «μαύρο κύμα» της Μικρασιατικής Καταστροφής του 1922 «ξέβρασε» στο λιμάνι του Βόλου, τη Δευτέρα 19 Σεπτεμβρίου 1922, γύρω στους 12.000 πρόσφυγες, ενώ, ήδη, από το καλοκαίρι του 1921 είχαν έλθει στον Βόλο οι «εκ Νικομηδείας» πρόσφυγες. Τον Σεπτέμβριο του 1924 έρχονται οι λεγόμενοι «ανταλλάξιμοι» πρόσφυγες από το εσωτερικό της Μικράς Ασίας (Καππαδοκία και Πόντος). Το πρόβλημα της στέγασης των προσφύγων είναι μεγάλο.

Η Πολιτεία σε συνεργασία με το Δήμο Παγασών (Βόλου) ιδρύουν προσφυγικό συνοικισμό. Στις 15 Αυγούστου 1923 θεμελιώθηκε «πέραν του χειμάρρου Κραυσίδωνος» ο προσφυγικός συνοικισμός της Νέας Ιωνίας. Κτίστηκαν το 1924 στα «Τετράγωνα» 776 μονοκάμαρα σπίτια ανατολικά, βόρεια και νότια της κεντρικής πλατείας, ενώ ακόμη δεν υπήρχε η Ευαγγελίστρια. Το 1925 άρχισαν να κτίζονται τα «Ροιμεντένια» (μονώροφα και διώροφα για 356 οικογένειες) στα δυτικά της μεγάλης πλατείας.

Όμως, 3.500-4.000 άνθρωποι-χριστιανοί δεν είχαν εκκλησία για να τελούν τα θρησκευτικά του καθήκοντα, όπως ήταν μαθημένοι στις αλησμόνητες πατρίδες του. Προς τα τέλη του 1925 που γίνονται δημοτικές εκλογές οι υποψήφιοι δήμαρχοι του Βόλου, Σπύρος Σπυρίδης και Κ. Καρτάλης, υπόσχονται στους πρόσφυγες ότι θα τους κτίσουν εκκλησία. Έτσι το 1926 θεμελιώνεται η εκκλησία τους και ονομάζεται «Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου» ή Ευαγγελίστρια.

Στις σελίδες που ακολουθούν θα δούμε το χτίσιμο της πρώτης μικρής Ευαγγελίστριας και συνέχεια της μεγάλης, που είναι το ιερό παλλάδιο της Νέας Ιωνίας, στα 90 χρόνια ζωής και διακονίας στον λαό από το 1926 έως το 2016. Το 2016 τυχαίνει, επίσης, να είναι και τα 50χρονα από τα εγκαίνια της μεγάλης Ευαγγελίστριας (1966-2016). Διπλή επέτειος, διπλή γιορτή και πανήγυρη.

Δημήτρης Κωνσταντάρης-Σταθαράς

Α'. Η ΠΡΩΤΗ ΜΙΚΡΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ (έτος ανέγερσης 1926)

Μέσα στο 1924 εγκαταστάθηκαν οι πρόσφυγες στα πρώτα σπίτια (776 μονοκάμαρα), στα λεγόμενα Τετράγωνα. Στις 28 Δεκεμβρίου 1924, ημέρα Κυριακή, έγιναν τα επίσημα εγκαίνια της εγκατάστασης. Έτσι άρχισε να κυλάει η ρόδα της ζωής στον άλλοτε Ξηρόκαμπο, τον γυμνό και άδενδρο τόπο, που ονομάστηκε Νέα Ιωνία.

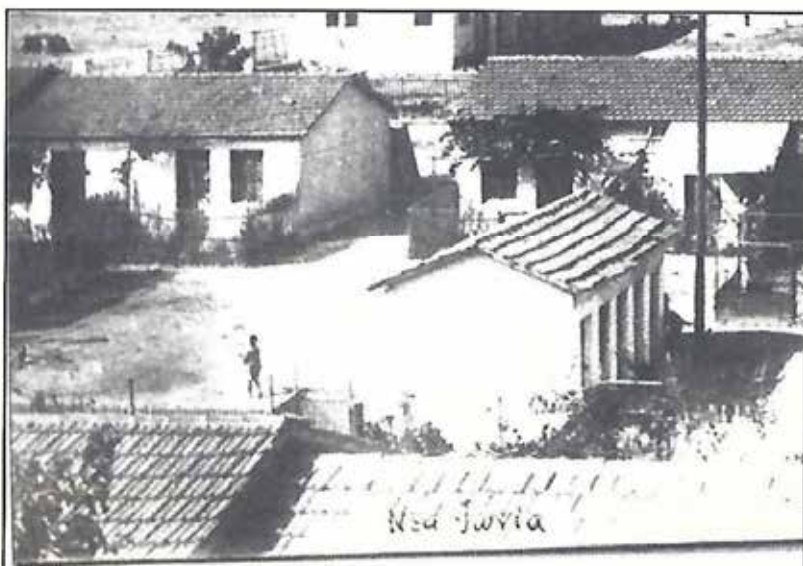

«ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ», Δευτέρα 29 Δεκεμβρίου 1924: «ΤΑ ΧΘΕΣΙΝΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ. Ένα βήμα προς την ολοκληρωτική αποκατάστασιν των προσφύγων...».

Στο μεταξύ αρχίζει η αλματώδης ανέγερση και άλλων προσφυγικών κατοικιών. Μέσα στο καλοκαίρι του 1925 ανεγείρονται τα λεγόμενα Τσιμεντένια στα δυτικά της κεντρικής πλατείας (Ευαγγελίστριας). Έλεγε όμως από τον συννοικισμό ένας ιερός ναός, μια εκκλησία, που οι πρόσφυγες την είχαν ανάγκη για να τελούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα.

Και να η ευκαιρία να συμπληρωθεί αυτό το κενό. Στις 25 Οκτωβρίου 1925 προκηρύσσονται δημοτικές εκλογές. Αντίπαλοι δήμαρχοι είναι Σπύρος Σπυρίδης και ο Κ. Καρτάλης. Έτσι έχουμε προεκλογικούς λόγους και υποσχέσεις. Ο Σπύρος Σπυρίδης σε προεκλογικό του λόγο στον προσφυγικό συνοικισμό *«υπόσχεται την ανέγερσιν ναού»* («ΣΗΜΑΙΑ», 12 Οκτωβρίου 1925).

Και πραγματικά, όταν μετά τις εκλογές εκλέχθηκε δήμαρχος ο Σπ. Σπυρίδης, κράτησε την υπόσχεσή του κατέλαβε σχετική μέριμνα στις πρώτες αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου. Σε

Τα πρώτα προσφυγικά σπίτια που χτίστηκαν και κατοικήθηκαν το 1924 στον προσφυγικό συνοικισμό της Νέας Ιωνίας στα λεγόμενα «Τετράγωνα». Εδώ είναι ένα μέρος από τα μονοκάμαρα σπίτια, στο Τετράγωνο Ζ (ΒΑ της Ευαγγελίστριας). Σε πρώτο πλάνο, στην πλατειούλα, είναι τα κοινόχρηστα αποχωρητήρια (1 για 4 οικογένειες). Πίσω από τα σπίτια είναι οι αδιαμόρφωτοι δρόμοι, η οδός Μαιάνδρου και εμπρός η Χρήστου Λούλη (Φωτογραφία του Κ. Ζημέρη, το 1932).

ειδησεογραφία της «ΣΗΜΑΙΑΣ» (24 Δεκεμβρίου 1925), που αναφέρονται διάφορες αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου γράφει: « Αποφασίζει την ανέγερσιν Ναού εν τω Συνοικισμώ των προσφύγων «Νέα Ιωνία», εγκρίνει την υπό του μηχανικού του Δήμου Δημητρίου Μυτιληναίου συνταχθείσαν μελέτην και χορηγεί έκτακτον πίστωσιν εκ δραχμών 150.000 δια την δαπάνην της ανεγέρσεως» (Απόφαση Δ.Σ.Παγασών αριθμός 23, συνεδρία Β/23-12-1925)». Να, λοιπόν, το πρώτο βήμα.

Ακριβώς δύο μήνες μετά την πρώτη αυτή ευχάριστη είδηση η «ΣΗΜΑΙΑ», στις 25 Φεβρουαρίου 1926, δημοσιεύει το επόμενο ουσιαστικό βήμα :

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΕΩΣ

Εκτίθεται εις μειοδοτικόν διαγωνισμόν...η εργασία ανεγέρσεως ιερού ναού εν τω προσφυγικώ Συνοικισμώ Βόλου «Νέα Ιωνία».

Οι πρόσφυγες διαβάζουν και συγκινούνται, διαβάζουν και χαίρονται. Οι Μικρασιάτες, που ξεριζώθηκαν από τις πατρογονικές τους εστίες κουβαλώντας στους μπόγους τους τις εικόνες απ' το εικονοστάσι του σπιτιού τους ή από την εκκλησία της πατρίδας τους, αισθάνονται τώρα να συμπληρώνεται ένα μεγάλο κενό στη νέα τους πατρίδα. Όπως δεν γίνεται σπίτι χωρίς εικονοστάσι, έτσι δεν γίνεται και συνοικισμός χωρίς την εκκλησία του. Εδώ και δυο χρόνια τώρα, 1924 και 1925, λείπει η εκκλησία τους, λείπει το κέντρο της θρησκευτικής λατρείας, αλλά και της κοινωνικής συνοχής. Άλλωστε, στο κέντρο του συνοικισμού, είχαν αφήσει μια μεγάλη πλατεία και είχαν πει θα γίνει εκεί εκκλησία. Να, λοιπόν, που η προσδοκία γίνεται πραγματικότητα.

Η δημοπρασία κατακυρώθηκε σε κάποιον μειοδότη, που όπως φαίνεται, άρχισε τις εκσκαφές θεμελίων, γιατί 13 μέρες μετά, το Σάββατο 13 Μαρτίου 1926 η «ΣΗΜΑΙΑ» με μία μικρή, αλλά σημαντική είδηση αναγγέλλει:

ΑΝΕΓΕΡΣΙΣ ΝΑΟΥ

Αύριον Κυριακήν περί ώραν 10 π. μ. παρουσία της

Α. Σεβασμιώτητος του Μητροπολίτου Δημητριάδος και των αρχών, θα κατατεθή ο θεμέλιος λίθος του ιερού ναού, όστις θ' ανεγερθή εις τον Συνοικισμόν «Νέα Ιωνία».

Πριν τριάμισι σχεδόν χρόνια, στις 15 Αυγούστου 1923, ο ίδιος δεσπότης, ο Γερμανός, είχε ραντίσει με αγιασμό την κατάθεση του θεμέλιου λίθου του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας και τώρα καλείται πάλι στην κατάθεση του θεμέλιου λίθου της πρώτης εκκλησίας τους. Τότε η περιοχή αυτή, ο Ξηρόκαμπος, ήταν μια γυμνή και επίπεδη έκταση, χωράφια με πέτρες, αγκάθια, κάπαρες και λυγαριές. Από το 1924 όμως γέμισε σπίτια, ανθρώπους, ζωή, κίνηση. Στ' ανατολικά της μεγάλης πλατείας, εκεί που στεγάζονται τα σχολεία στα δύο διώροφα, τα μαθητούδια χαλούν τον κόσμο με τις φωνές και τα παιχνίδια τους.

Τα θεμέλια της εκκλησίας τους τα άνοιξαν ακριβώς απέναντι από τα σχολεία, στο δυτικό μέρος της πλατείας, που τότε χωριζόταν στη μέση από τον κεντρικό δρόμο, που πήγαινε ίσια στη στρατώνα. Το σχέδιο φαινόταν απλό. Ένα ορθογώνιο με διαστάσεις περίπου 20 μ. μήκος και 10 μ. πλάτος. Γύρω από τα θεμέλια είχαν κουβαλήσει τα πρώτα υλικά, πέτρες, άμμο, ασβέστη. Η εκκλησία θα γινόταν πετρόχτιστη, όπως ακριβώς και τα πρώτα σπίτια στα Τετράγωνα.

Και ήρθε η Κυριακή της κατάθεσης του θεμέλιου λίθου, 14 Μαρτίου 1926. Στη μεγάλη πλατεία θα ήσαν παρόντες όλοι οι κάτοικοι του προσφυγικού συνοικισμού «συν γυναίξί και τέκνοις», όπως συνήθιζαν. Αυτοί ήταν τότε, όσοι κατοικούσαν στα Τετράγωνα και στα Τσιμεντένια, περίπου 1.000 οικογένειες. Οποσδήποτε όμως, θα ήρθαν κι άλλοι πρόσφυγες από το Βόλο, που κατοικούσαν ακόμη σε σχολεία και αποθήκες, αλλά και πολλοί Βολιώτες για να ιδούν τον νέο συνοικισμό και τα σπίτια.

Με την παρουσία των αρχών του τόπου έγινε η κατάθεση του θεμέλιου λίθου.

Μετά δυο μέρες, την Τετάρτη, 17 Μαρτίου 1926, η «ΣΗΜΑΙΑ» δημοσιεύει για το γεγονός:

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΕΝ ΙΩΝΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΝΑΟΥ

Την 11ην πρωινήν ώραν της Κυριακής εγένετο εις τον προσφυγικόν Συνοικισμόν «Νέα Ιωνία» η θεμελίωσις του εκεί μέλλοντος ν' ανεγερθή ναού.

Η εκκλησία αυτή ωνομάσθη «Ευαγγελισμός της Θεοτόκου», τα δε εγκαίνια της ετελέσθησαν μετά πάσης λαμπρότητος. Παρέστησαν άπασαι αι αρχαί της πόλεως, πολιτικά και στρατιωτικά, ο Δήμαρχος μετά του Δημοτικού Συμβουλίου, άπας σχεδόν ο προσφυγικός κόσμος και πολλοί εκ των εντοπίων. Κατά τα εγκαίνια εχοροστάτησεν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γερμανός.

Την ίδια ημέρα, Τετάρτη 17 Μαρτίου 1926, άλλη εφημερίδα του Βόλου «Η ΘΕΣΣΑΛΙΑ» δίνει τη δική της περιγραφή των εγκαίνιων και μια ιδιαίτερη πληροφορία για το όνομα :

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΘΕΜΕΛΙΟΥ ΛΙΘΟΥ

ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Προχθές Κυριακήν περί την 11ην πρωινήν, παρουσίας της Α.Σ. του Μητροπολίτου Δημητριάδος, του Δημάρχου μετά του Δημοτικού Συμβουλίου, του Προέδρου Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων κ. Χρησ. Λούλη, του Προέδρου του Μικρασιατικού Συνδέσμου κ. Βάρδα μεθ' ολοκλήρου του διοικητικού συμβουλίου αυτού, του Επιθεωρητού της Δημοτικής Εκπαιδεύσεως Μαγνησίας κ. Αραβώση, του Προέδρου του Βιομηχανικού Επιμελητηρίου και άλλων επισήμων, καθώς και πολλού κόσμου εγένετο η τελετή της καταθέσεως του θεμελίου λίθου του ιερού ναού, όστις θ' ανεγερθή εις τον συνοικισμόν «Νέα Ιωνία». Κατά πληροφορίας μας, η αποπεράτωσις του ναού τούτου θα απαιτήση δίμηνον περίπου χρονικόν διάστημα. Μετά την αποπεράτωσιν θα δοθή υπό της Α.Σ. (δηλ. του Μητροπολίτη) και το όνομα κατά την ημέραν των εγκαίνιων. Η μεγάλη πλειονότης των κατοίκων του συνοικισμού, ως θετικών

πληροφορούμεθα, ιδίως δε αι γυναίκες, επιμένουνσι όπως αφιερωθή ο ιερός ναός εις τον Ευαγγελισμόν της Θεοτόκου.

Στις δυο περιγραφές, βλέπουμε μια διαφορά γύρω από το όνομα του ιερού ναού. Ο Μικρασιάτης Πέτρος Παλαμηδάς σε ένα δημοσίευμα του στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» στις 14.5.1969 γράφει γι' αυτό το θέμα: «...ο ναός είχαν αρχικώς αποφασισθή να αφιερωθή εις την Αγίαν Φωτεινήν εις μίαν σύσκεψιν προσφυγικών παραγόντων, πολλοί όμως εξήτησαν να αφιερωθή εις την Μεγαλό-

χαρην, η οποία μάς γλίτωσε από την καταστροφή του 1922. Και η γνώμη των πολλών επικράτησεν».

Τεσσερισήμισι μήνες μετά τη θεμελίωση του ναού, με Διάταγμα που υπογράφει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Θεόδωρος Πάγκαλος και ο υπουργός Παιδείας και

Θρησκευμάτων Γ. Σπυρίδωνος, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ.), στο φύλλο 259 με ημερομηνία 31 Ιουλίου 1926,

στο πρώτο τεύχος, διαβάζουμε: «Εν Νέα Ιωνία-Βόλου ιδρύεται ενοριακός ναός ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου». Η είδηση αυτή είναι σημαντική, γιατί είναι η επίσημη γενέθλια ημέρα του ναού, αλλά και γιατί για πρώτη φορά σε επίσημο έγγραφο (Φ.Ε.Κ.) γράφεται το τοπωνύμιο της συνοικίας «Νέα Ιωνία».

Στην ειδησεογραφία της «ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ», στη θεμελίωση, διαβάσαμε ότι «κατά πληροφορίας μας η αποπεράτωσής του

Το ΦΕΚ ίδρυσης (31 Ιουλίου 1926): "Εν Νέα Ιωνία-Βόλου ιδρύεται ενοριακός ναός ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου".

μερού ναού τούτου θ' απαιτήση δίμηνον περίπου χρονικόν διάστημα». Φαίνεται όμως ότι οι πληροφορίες της δεν επαληθεύτηκαν, γιατί μετά από επτά μήνες, στις 11 Οκτωβρίου 1926, διαβάζουμε στη «ΣΗΜΑΙΑ» μια μακροσκελέστατη, όσο και συγκινητική έκκληση του Παμπροσφυγικού Συλλόγου Βόλου «προς την κοινωνίαν του Βόλου, όπως θελήση και συνδράμη το έργον της αποπερατώσεως της εκκλησίας του συνοικισμού»:

ΠΑΜΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΟΛΟΥ

Αδελφοί συμπολίται

Πέρα εκεί κάτω στον Ξηρόκαμπο, μαζευτήκανε όλα τα θύματα, ορφανά και απροστάτευτα του αγρίου κεμαλισμού του αιμοσταγούς Τούρκου. Είναι εκείνα τα ερείπια της Μικράς Ασίας και Θράκης, που μία μαύρη ημέρα του Σεπτεμβρίου 1922 η τύχη τα εξέβρασε στην πόλιν σας.

Για μας αυτή η ημέρα είναι μία ημέρα αλησμόνητη, που σας είδαμε, αγαπητοί αδελφοί, όλοι σας ηνωμένοι να μας προσφέρετε ό,τι μπορούσατε για να μετριάσητε έναν πόνο, που θεραπεία δεν είχε. Δεν θα λησμονήσουμε ποτέ το ό,τι μας εκάνετε....

Σε όλα τα καλά που μας κάνατε μέχρι σήμερα, προσθέσατε ακόμη μία καλωσύνη, γιατί αυτή τη φορά πρόκειται για να μας βοηθήσετε να βολέψουμε μια εκκλησία προσφυγική εκεί πέρα στον Ξηρόκαμπο, για να μπορούμε και ημείς όλοι εκεί κάτω μαζεμένοι, σε εκείνο το μικρό παρακλήσι, το φτωχό και ορφανό να λέμε «δόξα τω Θεώ», που αξιωθήκαμε και πάλι εκκλησία μας να δούμε. Και μια παρηγοριά περισσότερη θα έχουμε, γιατί θα έχουμε και τα μαρτυρικά μας εικονίσματα και ίσως πάλι μια ημέρα θα τα πάμε εκεί κάτω! Εκεί κάτω όπου τα άταφα κόκαλα των δικών σας παιδιών μαζί με τα ιδικά μας, μας φωνάζουνε « Ένωση και εκδίκηση » ζητούνε.

Εκ του Γραφείου του Παμπροσφυγικού Συνδέσμου».

Για το αποτέλεσμα αυτής της θερμής έκκλησης δε βρήκαμε ειδησεογραφία, ούτε κατάλογο συμπολιτών μας με προσφορές τους μέχρι το τέλος του 1926. Έτσι μπήκαμε στο 1927.

Η πρώτη μικρή Ευαγγελίστρια πανηγυρίζει για πρώτη φορά στις 25 Μαρτίου 1927 (Φωτογραφία του ισραηλίτη φωτογράφου Ιωβέλ Ιωσαφάτ, που κατοικούσε στη Νέα Ιωνία).

Το Μάρτιο του 1927 φαίνεται ότι ο ναός έχει τελειώσει γιατί στις 25 Μαρτίου 1927, την ημέρα του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου και της Εθνικής Εορτής, στα «ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ» της «ΣΗΜΑΙΑΣ» διαβάζουμε:

Η ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

Σήμερον εορτάζει εις τον προσφυγικόν συνοικισμόν «Νέας Ιωνίας» ο νεόδημος ναός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου.

Η πανήγυρις η οποία θα διαρκέση επί τριήμερον θα προσελκύση ολόκληρον την πόλιν μας, ευνοούντος και του καιρού, και θα παρουσιάση κατά τας προβλέψεις επιτυχίαν εξαιρετικήν. Πολύ δε δικαίως, το μεν, διότι όλοι θα σπεύσουν να γνωρίσουν τον νέον ναόν του οποίου αι εικόνες εξαιρετικής αξίας, τέχνης και αρχαιολογίας είναι κειμήλια περισωθέντα εκ της μεγάλης καταστροφής, το δε, δια να επισκεφθούν τον ωραίον συνοικισμόν και γνωρίσουν την ζωήν και τα έθιμα των αδελφών μας προσφύγων.

Ένα χρόνο, λοιπόν, μετά τη θεμελίωσή του, ο ναός είναι έτοιμος και πανηγυρίζει.

Για επίσημα εγκαίνια δεν διαβάσαμε. Ερευνήσαμε τις εφημερίδες του Βόλου εκείνης της εποχής («ΘΕΣΣΑΛΙΑ» και «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ») σε όλο το μήνα Μάρτιο του 1927 και δεν βρήκαμε καμιά σχετική είδηση. Επίσης, διαβάσαμε στο βιβλίο *«Έργα και ημέραι Δημητριάδος Γερμανού»* του Στεφ. Παπαδημητρίου, έκδοση «Εν Αθήναις 1941», όπου στις σελίδες 61 και 62 δημοσιεύεται *«Πίναξ των νέων ιερών Ναών, τα εγκαίνια των οποίων ετελέσθησαν επί των ημερών του Σεβ. κ. Γερμανού»* και δεν αναφέρεται η Ευαγγελίστρια, ενώ π.χ. έχει εγκαίνια για τους ναούς της Αναλήψεως, του Αγίου Νικολάου, της Μεταμορφώσεως και άλλων πολλών ναών σε χωριά της Μαγνησίας. Πιθανόν να έγιναν μόνον απλά «θυρανοίξια».

Ο ναός, όπως γράψαμε και, όπως τον θυμούνται οι παλιότεροι κάτοικοι της Νέας Ιωνίας, ήταν ορθογώνιος, πετρόχτιστος, αλλά όχι με πέτρες πελεκητές, όπως ο σημερινός. Για καμπαναριό είχαν κατασκευάσει στο ανατολικό μέρος, δίπλα απ' το ιερό, ένα ξύλινο ικρίωμα και πάνω σ' αυτό κρέμασαν την καμπάνα. Αργότερα με τον καιρό, που σάπισαν τα ξύλα, κρέμασαν την καμπάνα σε δυο κολονάκια στον τοίχο της εκκλησιάς, κοντά στο ιερό. Πάνω από τη δυτική κεντρική πόρτα υπήρχε μια μαρμαρίνη πλάκα, που έγραφε ότι ο ναός θεμελιώθηκε και χτίστηκε επί δημάρχου Σπ. Σπυρίδη. Όταν γινόταν η πανήγυρη του Ευαγγελισμού, τον Δεκαπενταύγουστο, αλλά και το Πάσχα, για την εξυπηρέτηση του μεγάλου πλήθους, που έρχονταν, κατασκεύαζαν στη νότια πύλη με σανίδια και μουσαμάδες, ένα πρόχειρο στέγαστρο, που το στόλιζαν με σημαιούλες και με βάγια. Εκεί οι επίτροποι έδιναν τα κεριά, αλλά κι εκεί γινόταν η λαχειοφόρος για την ενίσχυση του ναού, από κεντήματα και άλλα χειροτεχνήματα, που πρόσφεραν οι γυναίκες της Νέας Ιωνίας.

Συγκινητική είναι η τελευταία πρόταση της εφημερίδας η οποία συνιστά έμμεσα στους Βολιώτες να επισκεφθούν τον

ναό και να γνωρίσουν «τον ωραίον συνοικισμόν και την ζωήν και τα έθιμα των αδελφών μας προσφύγων».

Αυτή η μικρή εκκλησία εξυπηρέτησε τους κατοίκους για πολλά χρόνια και το 1959 κατεδαφίστηκε, γιατί δίπλα απ' αυτή υψώθηκε ο νέος μεγαλόπρεπος ναός που κοσμεί την πλατεία σήμερα. Εκεί που ήταν η Άγια Τράπεζά της, υπάρχει ένας πέτρινος βωμός, στη νοτιοδυτική γωνιά του σημερινού ναού, κοντά στο καμπαναριό. Από τη θέση αυτή μέχρι τον περίβολο του πάρκου σχεδόν ήταν το μήκος εκείνου του μικρού ναού. Η υπόλοιπη πλατεία ήταν ανοιχτή και συνήθως εκεί παίζαμε μπάλα ή «αμπάριζα», ανάμεσα σε δυο ανεμικά πλατάνια που είχαν φυτέψει. Εκεί, λίγο πριν το 1940, είχαν κατασκευάσει ένα υπόγειο τσιμεντένιο καταφύγιο (είναι κάτω από το άγαλμα της Ελευθερίας). Στο βορεινό μέρος της εκκλησούλας, όχι κολλητά, υπήρχε ένας οικίσκος, που έμενε η νεωκόρος του ναού (για πολλά χρόνια θυμόμαστε την κυρα-Καλλιόπη Βακιρτζή). Εκεί κοντά ήταν το πηγάδι για το νερό και αργότερα μια βρύση, όταν έγινε το δίκτυο ύδρευσης.

Για 30-33 χρόνια τούτος ο μικρός ναός ήταν το κέντρο και η ψυχή της Νέας Ιωνίας. Η καμπάνα της διαλαλούσε τις χαρές, τις λύπες και τις λαχτάρες των κατοίκων της. Ο γράφων θυμάται τα δαιμονισμένα χτυπήματά της κατά τους συναγερμούς, όταν έρχονταν τα ιταλικά αεροπλάνα, τα χαρμόσινα καμπανίσματα για τις νίκες στο Αργυρόκαστρο και στο Τεπελένι, τα πανηγυρικά και ατέλειωτα χτυπήματά της κατά την ημέρα της λευτεριάς μας από την γερμανική κατοχή, στις 19 Οκτωβρίου 1944, από το απόγευμα ως αργά το βράδυ.

Η θρησκευτική πανήγυρη για την Ευαγγελίστρια είναι σπουδαίο γεγονός για τον προσφυγικό συνοικισμό της Νέας Ιωνίας και οι πρόσφυγες καταβάλλουν προσπάθειες για την οργάνωσή της όσο το δυνατόν καλύτερα. Έτσι στις 25 Μαρτίου 1928, ημέρα Κυριακή η «ΣΗΜΑΙΑ» δημοσιεύει:

Εικόνες από τη Μικρά Ασία στην Ευαγγελίστρια (μεγάλων διαστάσεων 2,02X1,05). Αριστερά «Ο Καλός Ποιμήν» και δεξιά «Ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος». Αυτές και άλλες εικόνες ήταν κρεμασμένες στους τοίχους της μικρής Ευαγγελίστριας από το 1927. Στη νέα μεγάλη Ευαγγελίστρια μεταφέρθηκαν στον γυναικωνίτη και εντάχθηκαν στο Εκκλησιαστικό Μουσείο του Ιερού Ναού, απ' όπου συμμετέχουν στη Θεία Λατρεία.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ «ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ»

() προσφυγικός συνοικισμός « Νέα Ιωνία » πανηγυρίζει επ' ευκαιρία του Ευαγγελισμού, χάρις εις τον ομώνυμον ναόν. Ο

ναός, τα διάφορα κέντρα και η είσοδος εις τον ναόν έχουν διακοσμηθή από χθες πανηγυρικώς δια σημαιών πολυχρώμων κ.λπ. Η όψις της συνοικίας είναι εντελώς πανηγυρική λαμβάνουσα εξαιρετικήν ζωηρότητα εκ της εισροής αρκετού κόσμου. Εάν ο καιρός είναι καλός σήμεραν προμηνύεται συρροή πλήθους κόσμου.

Η διπλή γιορτή της 25ης Μαρτίου, εθνική για το 1821 και θρησκευτική για τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, που γιορτάζεται στον μικρό ναό, στο κέντρο του προσφυγικού συνοικισμού, είναι το γεγονός της χρονιάς και οι πρόσφυγες άνοιγαν τα σπίτια τους, τα άσπριζαν, τα στόλιζαν και τα σημαιοστόλιζαν. Το ίδιο γινόταν και με τα μαγαζιά στο «Φαρδύ» από τη γέφυρα του Κραυσίδωνα μέχρι την κεντρική πλατεία και την εκκλησιά.

Την επόμενη ημέρα, Δευτέρα 26 Μαρτίου 1928, η «ΣΗΜΑΙΑ» γράφει:

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΝ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΝ

Μετά πάσης επισημότητος ετελέσθη χθες η θρησκευτική πανήγυρις εν τω συνοικισμό «Νέα Ιωνία». Κατά την δοξολογίαν ως και καθ' όλην την ημέραν, παρέστη πλήθος κόσμου. Ο συνοικισμός παρουσίαζε πανηγυρικήν όψιν, άπαντα σχεδόν τα καταστήματα είχαν σημαιοστολισθή.

Αι εισπράξεις υπέρ του ναού Ευαγγελισμού της Θεοτόκου ήσαν ικανοποιητικάί.

Αν λάβουμε υπόψη μας ότι τα περισσότερα καταστήματα της Νέας Ιωνίας βρίσκονταν στο «Φαρδύ» (τότε οδός Χαλκηδόνας), μπορούμε να φανταστούμε τι πανηγυρικό θέαμα παρουσίαζε με τον σημαιοστολισμό αυτόν και τον κόσμο, που ερχόταν από τον Βόλο.

Στον στολισμό των Επιταφίων της Μ. Παρασκευής αναφέρονται, για πρώτη φορά, ποιες κυρίες στόλισαν τον

Επιτάφιο της Ευαγγελίστριας: Η «ΣΗΜΑΙΑ» του Μ. Σαββάτου (14-04-1928) γράφει:

Ναός του προσφυγικού συνοικισμού

Πολύ υπέροχος ο επιτάφιος του ναού του προσφυγικού συνοικισμού Νέας Ιωνίας, στολισθείς υπό των δίδων Θάλειας Αρώνη, Έλλης Γούναρη, Λουκίας Τόλια, Ευαγγελίας Ματθαίου, Αριστέας Παναγιωτοπούλου και Κωστούλας Δ.

Για τον Επιτάφιο του 1933 η «Λαϊκή Φωνή» στις 15 Απριλίου 1933, σημειώνει: «Τον Επιτάφιο της Ευαγγελίστριας Νέας Ιωνίας εστόλισαν οι δίδες Μπενάκη, Μακαρωνά, Κασούρη, Ζαμπέτογλου, Λουκίδου, Χιώτογλου, Παυλοπούλου, Παπάζογλου και αι κυρίες Αθ. Μπενάκη, Νησιώτη και Βονιουκλάκη».

Από το 1928 αναφέρεται και πανήγυρη κατά τον Δεκαπενταύγουστο. Στη «ΣΗΜΑΙΑ» στις 17 Αυγούστου 1928, που αναφέρονται τα διάφορα πανηγύρια της περιοχής μας, όπως του Αγίου Λαυρεντίου και της Μακρινίτσας, έχει και τη Νέα Ιωνία. Γράφει:

Η πανήγυρις του Συνοικισμού Νέας Ιωνίας

Επίσης μετά πάσης μεγαλοπρεπείας ετελέσθη και η ετησία θρησκευτική πανήγυρις του συνοικισμού Νέας Ιωνίας.

Ο ναός κάθε χρόνο πανηγυρίζει δυο φορές και γίνεται το επίκεντρο εορτών στη Νέα Ιωνία, όπως φαίνεται από την ειδησεογραφία των εφημερίδων. Και σήμερα συνεχίζεται...

Οι πρόσφυγες έχουν τη «δική» τους εκκλησία στη Νέα Ιωνία και τα προσφυγικά σωματεία της πόλης μας αισθάνονται χρέος να τελέσουν τις διάφορες εκδηλώσεις τους σ' αυτή. Έτσι τα προσφυγικά σωματεία που είχαν την έδρα τους στο Βόλο, αλλά και στη Νέα Ιωνία, ετοιμάζουν

μνημόσυνο για τα θύματα της Μικρασιατικής καταστροφής και στην Ευαγγελίστρια, παράλληλα μ' αυτό, που τελείται στο μητροπολιτικό ναό του Αγίου Νικολάου.

Η «ΘΕΣΣΑΛΙΑ» του Σαββάτου 23 Νοεμβρίου 1929 γράφει:

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Τελούντες την προσεχή Κυριακήν 24 τρέχοντος επιμνημόσυνον δέησιν εν τω Ιερώ Ναώ της Ευαγγελιστρίας (Συνοικισμός Νέας Ιωνίας) υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των αοιδίμων μαρτύρων Μητροπολιτών Σμύρνης Χρυσοστόμου, Κυδωνιών Γρηγορίου, Μοσχονησίων Αμβροσίου και των σφαγιασθέντων κληρικών και λαϊκών αδελφών ημών κατά την Μικρασιατικήν Τραγωδία. Παρακαλούμεν υμάς, όπως προσερχόμενοι ενώσητε μεθ' ημών προς τον Υψιστον τας δεήσεις σας. Τα προσφυγικά σωματεία: Σύλλογος Προσφύγων «Νέα Ιωνία», Ένωσις Καϋστίριου Πεδίου, Σύλλογος Νικομηδείας, Σύλλογος Καπαδοκίας, Ένωσις Ελλήνων Υπηκόων Τουρκίας, Σύνδεσμος Παμπροσφυγικός, Θρακικός Σύλλογος.

Παρόμοιο μνημόσυνο τελέστηκε και σε όλες τις εκκλησίες του Βόλου, και στον μητροπολιτικό ναό του Αγ. Νικολάου «παρέστησαν άπανσαι αι αρχαί της πόλεως».

Τα επίσημα βιβλία της Ευαγγελίστριας αρχίζουν τις εγγραφές από τον Δεκέμβριο του 1926. Συγκεκριμένα αναγράφονται: Στις 5 Δεκεμβρίου 1926 τελείται ο πρώτος γάμος μεταξύ του Ιωάννη Αλεξ. Μάλλια και της Στυλιανής Νικ. Σιγανού. Στις 14 Δεκεμβρίου 1926 γίνεται η πρώτη κηδεία του Γεωργίου Γούναρη ετών 58. Στις 15 Δεκεμβρίου 1926 βαπτίζεται «εν τη οικία» η κόρη του Παναγ. Βαφειάδη και της Βιργινίας Κιρλή και ονομάζεται Κωνσταντία. Ιερέας που τέλεσε τα μυστήρια και τις ιερές τελετές είναι ο παπα-Νικόλας Μαστρογιάννης, ο πρώτος ιερέας της Ευαγγελίστριας.

Ας μπούμε σ' εκείνον το μικρό ναό να λειτουργηθούμε την πρώτη χρονιά 1926-1927. Μέσα στο ιερό ιερουργεί ο παπα-Νικόλας Μαστρογιάννης από το Εγγλεζονήσι (κοιμήθηκε 3

"Πάσχα στο Συνοικισμό» φωτογραφίζει και γράφει (1927;) ο φωτογράφος ΙΩΣΑΦΑΤ.

Λιακρίνεται η μισή μικρή Ευαγγελίστρια με την είσοδο σκεπασμένη με μουσαμάδες (παλιά πανιά από καϊκια). Λιακρίνεται το ξύλινο ικρίωμα για καμπαναριό, που ήταν κρεμασμένη η καμπάνα. Πρέπει να είναι η δευτέρα Ανάσταση, Κυριακή Πάσχα, απόγευμα. Απέναντι είναι τα δύο διώροφα που στεγάζονταν τα προσφυγικά σχολεία (Αρχείο Ιερού Ναού Ευαγγελίστριας).

Μαρτίου του 1928). Δεξιός ψάλτης ο Σωτήρης Μειμάρογλου από τη Μαγνησία ψέλνει τα βυζαντινά μέλη μέσα από τα μουσικά χειρόγραφα βιβλία του που τα έφερε από τη Μικρά Ασία, και αριστερός ο Δημήτρης Χατζηνικολάου από το Κατήκιοϊ της Νικομήδειας, που αργότερα έγινε παπάς. Νεωκόρος, που γνωρίζει άριστα την εκκλησιαστική τάξη και την τηρεί με ευλάβεια, γιατί και στην πατρίδα του, τα Θείρα, το

ίδιο διακόνημα υπηρετούσε, είναι ο μπαρμπα-Γιάννης Σκαλίδης. Στους τοίχους ενάγυρα κρεμασμένες οι μεγάλες εκείνες μικρασιατικές εικόνες, που έφεραν οι πρόσφυγες μαζί τους. (Σημείωση: Αυτές οι μικρασιατικές εικόνες υπάρχουν και σήμερα στο γυναικωνίτη του μεγάλου ναού της Ευαγγελίστριας συντηρημένες μέσα σε ειδικά πλαίσια και κορνίζες. Περισσότερα γι' αυτές θα διαβάσουμε στις επόμενες σελίδες). Το εκκλησίασμα, όλοι πρόσφυγες, στριμωγμένοι, πες κολλημένοι ο ένας στον άλλο, όπως στα σπίτια τους, προσεύχονται, γιατί έτσι έμαθαν, ζητούν να πάρουν δύναμη για να υπερνικήσουν τις δυσκολίες της ζωής τους. « *Πλούσιοι επώχευσαν και επείνασαν, οι δε εκζητούντες τον Κύριον ουκ ελαττωθήσονται παντός αγαθού* » (Ψαλ. 33, 12).

Και στα κατοπινά χρόνια, που ήρθαν και οι άλλοι Μικρασιάτες παπάδες, ο παπα-Νικόλας Καραπαπαδάκης από το Τσεσνέριο της Νικομηδείας το 1928, ο παπα-Δημήτρης Δημητριάδης, αργότερα, από την Κερασούντα του Πόντου το 1933 και ο παπα-Σωτήρης Σιδηρόπουλος από τα Πλάτανα της Τραπεζούντας το 1936 (αναφερόμαστε σ' αυτούς που θήτευσαν πολλά χρόνια), οι πρόσφυγες βίωναν έντονα τη θρησκευτική τους πίστη. Ποιος δε θυμάται εκείνες τις κατανυκτικές ακολουθίες της Μ. Εβδομάδας και ποιος δεν έχει συγκλονισθεί και δεν έχει κλάψει μαζί με τον παπα-Σωτήρη, όταν τη Μ. Πέμπτη σήκωνε τον εσταυρωμένο κι έψαλε μ' εκείνη τη στεντόρεια, γοερή και ραγισμένη φωνή του, το «*Σήμερον κρεμάται επί ξύλου ο εν ύδασι την γην κρεμάσας...*»! Στιγμές αλησμόνητης θρησκευτικής κατάνυξης για τους πρώτους πρόσφυγες. Τα Πάθη του Χριστού, γίνονται δικά τους...

Πρώτοι Επίτροποι της Ευαγγελίστριας, όπως φαίνεται από κάποια επιστολή («Λαϊκή Φωνή», 07-04-1931), πρέπει να ήταν οι Γ. Δ. Τηλέφογλου, Α. Χαραλαμπίδης και Γεώρ. Κεσμετζής, ενώ αργότερα («Λαϊκή Φωνή», 17-01-1933), που η εκλογή των Επιτρόπων έγινε με εκλογές, φαίνεται να είναι οι: Ιωάννης

Παπαδόπουλος (έλαβε 223 ψήφους), Ιωάννης Οικονόμου, δημοδιδάσκαλος (213 ψήφους), Λεωνίδας Νησιώτης, φαρμακοποιός (192 ψήφους) και Εμμ. Σαβαλάκης (158 ψήφους), επί 532 ψηφισάντων.

Ο προσφυγικός, όμως, συνοικισμός της Νέας Ιωνίας έχει αυξηθεί σε πληθυσμό και η μικρή τους εκκλησία, η Ευαγγελίστρια, είναι πλέον μικρή. Θέλουν να κτίσουν μια νέα μεγάλη εκκλησία. Για το σκοπό αυτό αρχίζουν και κινούνται δραστήρια. Για το θέμα αυτό διαβάζουμε στη «ΘΕΣΣΑΛΙΑ» της Παρασκευή 3 Ιουνίου 1938 ένα μεγάλο δίστηλο άρθρο που γράφει τα παρακάτω:

«Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ

Ο προσφυγικός συνοικισμός Νέας Ιωνίας με πληθυσμό 15.000 κατοίκων, έχει για την θρησκευτικήν εξυπηρέτησιν τόσοσ κόσμου, την εκκλησίαν της Ευαγγελιστρίας, η οποία θα ήτο και για ξωκλήσι ακόμη πολύ μικρή..

Ο ενοριακός επίτροπος Ευαγγελιστρίας και Πρόεδρος του σιλλόγου των κατοίκων Νέας Ιωνίας κ. Τίκογλου (σ.σ. αργότερα δήμαρχος Νέας Ιωνίας 1952-1955) από τον οποίον εξητήσαμεν πληροφορίας σχετικώς με τας ανάγκας του ναού της Ευαγγελιστρίας και τας βελτιώσεις ή συμπληρώσεις, που σκέπτεται να κάνη σ' αυτόν η Ενοριακή Επιτροπή μας ανακοίνωσε τα κάτωθι: Ζήτημα βελτιώσεως του σημερινού ναού δεν τίθεται...Οι κάτοικοι της Νέας Ιωνίας είναι αποφασισμένοι να αποκτήσουν έναν απλόν μεν και απέριτον ναόν αλλά μέγαν εις έκτασιν.

Προς τον σκοπόν αυτόν ο σύλλογος κατοίκων Νέας Ιωνίας εν συνειργασί με την ενοριακήν επιτροπήν του Ιερού Ναού επέτυχεν την άδεια διενεργείας εράνου εις την πόλιν του Βόλου διά την συγκέντρωσιν ενός ποσού με το οποίον θα οικοδομηθή η νέα εκκλησία του συνοικισμού εις την ιδίαν περίπου θέσιν που βρίσκεται η σημερινή. Ήδη ο έρανος ούτος διενεργηθείς μέχρι τούδε αποκλειστικώς μεταξύ των κατοίκων του συνοικισμού, οίτινες είναι ως επί το πλείστον πτωχοί εργάται και

μικροεπαγγελματίαι, απέδωσαν το σημαντικόν ποσόν των 75.000 δραχμών. Εκτός όμως του χρηματικού αυτού ποσού πολλοί προσεφέρθησαν να δωρίσουν οικοδομικά υλικά σημαντικής αξίας...

Το σχέδιο του υπό ανέγερσιν ναού αυτού, έχει εκπονηθή υπό του αρχιτέκτονος κ. Ζάχου, όστις έκανε και τα σχέδια των άλλων εκκλησιών της πόλεώς μας. Δεν πρόκειται όμως να εκτελεσθή ως έχει αλλ' απλουστεύθη ώστε ν' απαιτήση η εκτέλεσίς του μικροτέραν δαπάνην μη υπερβαίνουσα το εκατομμύριο δραχμών...».(σ.σ. Η υπογράμμιση είναι του συγγραφέα).

Δυστυχώς όμως, ο Πόλεμος, η Κατοχή και ο Εμφύλιος, που επακολούθησαν, ματαίωσαν τα σχέδια της ανέγερσης του νέου ναού. Αυτός όμως θ' ανεγερθεί 10 χρόνια αργότερα, με βάση τα αρχιτεκτονικά σχέδια του Αριστοτέλη Ζάχου, που στο μεταξύ είχε πεθάνει (1939), όπως θα δούμε παρακάτω.

Πριν φύγουμε απ' τη μικρή Ευαγγελίστρια, που τα δύσκολα εκείνα χρόνια, έδρασε σαν φιλόστοργη μητέρα, παρέχοντας κάθε είδους βοήθεια στους κατοίκους της Νέας Ιωνίας, αξίζει να φέρουμε στο νου μας τους ανθρώπους, που γύρω από αυτήν, πρόσφεραν ανιδιοτελώς τις υπηρεσίες τους. Σ' αυτό θα μας βοηθήσει ένα δημοσίευμα του φαρμακοποιού από τη Νέα Ιωνία Κυριάκου Νησιώτη, που γράφτηκε στην εφημερίδα « ΠΡΩΙΝΗ της Δευτέρας », 23 Δεκεμβρίου 1985. Διαβάζουμε:

**«ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟ » ΕΥΓΕΝΩΝ ΨΥΧΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ**

Θαρρώ τούτες τις μέρες, που μας τις θύμισε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, πως πάλι αντηχεί το βαρύ εκείνο γλωσσίδι της καμπάνας μας, σαν να θέλει να μας μαζέψει πάλι για μια ακόμη φορά, ζωντανούς κι αποθαμένους. Όλους όσους μόχθησαν, τόσο για το μέγαλωμα και το στόλισμα της καινούργιας «Ευαγγελίστριας», όσο και αυτούς, που μόχθησαν στο φιλάνθρωπο έργο της Εκκλησίας μας, δηλ. στην οργάνωση συσσιτίων, της επισκέψεως στα σπίτια των ασθενών, στο ιατρείο της ΕΟΧΑ (Επιτροπή Οργάνωσης Χριστιανικής Αλληλεγγύης),

Ας θυμηθούμε νοερά ανθρώπους...στην παλιά μας «Ευαγγελίστρια». Να θυμηθούμε το φιλόanthρωπο ζευγάρι, τον Αποστόλη και τη Βασιλεία Βολίδη, την Κατερίνα Αλτίνογλου, τον Γιώργη Μιχαηλίδη, τον Θωμά Λαζάκη, τον Κώστα Βλαχόπουλο, τον Κώστα Τερζίδη, τον Γιάννη και τη Φεβρωνία Βρακίδη, την Κατίνα Μειμάρογλου, τις μορφές των παπάδων μας (του παπά-Νικόλα, του παπα-Σωτήρη, του παπα-Δημήτρη) την Ελένη Πετράκη, τη Σοφία Χατζηλιάδου (Βουρούκου), τη Σταματία Ανανιάδου, τον Θόδωρα Δανηλίδη και άλλες και

Μικρασιάτικες εικόνες που ήταν κρεμασμένες στους τοίχους της μικρής Ευαγγελίστριας. Ο Άγιος Νικόλαος (αριστερά) και ο Αρχων Μιχαήλ (δεξιά). Αυτές έδιναν πίστη και συντρόφευαν τους πρόσφυγες στις δυσκολίες της ζωής τους. Σήμερα βρίσκονται στο γυναικωνίτη του μεγάλου ναού στο Εκκλησιαστικό Μουσείο και συμμετέχουν μαζί με τους πιστούς στη Θεία Λατρεία.

άλλους πολλούς. Όμως να μην ξεχάσω μιαν ακόμη ψυχή. Είναι η αξέχαστη Ελένη Γεωργίου (Μιχαλοπούλου)....

Θυμάμαι τους εκλεκτούς γιατρούς, που δέχτηκαν να συνεργαστούν με την Εκκλησία και να προσφέρουν δωρεάν τις υπηρεσίες τους στην περίθαλψη απόρων ασθενών της ενορίας μας. Τον Γιώργο Σταμόπουλο, τον Νίκο Κατιρτζόγλου, τον Γεώργιο Νικολαΐδη, τον Βαγγέλη Σκούρα. Μια εποχή βάλामε στο νου μας... στα χρόνια της Κατοχής...».

Μια που αναφέρθηκαν τα χρόνια της Κατοχής, αξίζει να διαβάσουμε, κάτι σχετικό, στην εφημερίδα «Ο ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» (Σάββατο 17 Μαρτίου 1951):

«Η ΑΥΡΙΑΝΗ ΤΕΛΕΤΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΩΝ ΔΙΑ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗΝ»

«Την 5.30' μ.μ. αύριον εις τον μητροπολιτικόν ναόν του Αγίου Νικολάου θα γίνη η τελετή απονομής διπλωμάτων εις τους ~~εργασθέντας~~ κατά την περίοδον της Κατοχής...».

Στη συνέχεια αναφέρονται τα ονόματα από τις ενορίες (εκκλησίες) του Βόλου. Εμείς διαβάζουμε στην ενορία της Ευαγγελίστριας Νέας Ιωνίας, αυτούς που πρόσφεραν υπηρεσίες στο Φυλόπτοχο της Ευαγγελίστριας (συσσίτια κ.ά.):

«Σταματία Ανανιάδου, Αικ. Μειμάρογλου, Ελένη Γεωργίου, Μαρ. Λουκάκη, Αγγελική Καραμπατζάκη, Βασιλ. Καβέκου, Ειρ. Γεωργιάδου, Χαρ. Νικολάου, Ζαφ. Λεοντοκανάκη, Μαρ. Σαμίου, Σοφ. Παρασκευά, Όλγα Μιχαλίδου, Φεβρωνία Βρακίδου, Άννα Ασδεράκη, Κυριακή Γεωργιάδου, Ζωή Κοτζαμανίδου, Δέσποινα Χατζηαναστασίου, Αικατερίνη Κωνσταντινίδου, Κρυσταλλία. Κοτζαμάνη, Ανδριανή Χρυσοφίδου, Ελένη Χιώτου, Αντωνία Χιωτίδου, Χρυσ. Παρασκευά, Βασιλεία Βολίδου, Αικατερίνη Αλτίνογλου, Μιχαήλ Κωνσταντινίδη, Γεώργιον Μιχαηλίδη, ιερέα Κων. Γωγοβίτην, Παναγιώτη Δανηλίδη, Ελένη Χατζηλιάδου, Εντ. Λουκάκη, Λεωνίδα Νησιώτη, ιερέα Δημ. Δημητριάδη, Μαρία Θεμελή».

Β'. 1. Η ΝΕΑ ΜΕΓΑΛΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ

Ο θεμέλιος λίθος της νέας μεγάλης Ευαγγελίστριας

Η Νέα Ιωνία μετά τον πόλεμο και την κατοχή είναι μια πόλη με 14.000 περίπου κατοίκους. Η μοναδική εκκλησία του 1926 φαίνεται πια ανεπαρκής. Όπως είδαμε, πριν τον πόλεμο, είχαν αρχίσει ενέργειες για ανέγερση νέου μεγάλου ναού, αλλά ναυάγησαν για τους λόγους που αναφέραμε. Τώρα οι παράγοντες της συνοικίας, με δεδομένο ότι η Νέα Ιωνία από τον Μάιο του 1947 έγινε ξεχωριστός Δήμος Νέας Ιωνίας, δραστηριοποιούνται προς την κατεύθυνση ανέγερσης μιας νέας μεγάλης εκκλησίας στην κεντρική πλατεία.

Και να η πρώτη είδηση για το θέμα αυτό («ΘΕΣΣΑΛΙΑ», Τετάρτη 2 Ιουλίου 1947):

ΘΑ ΑΝΕΓΕΡΘΗ ΜΕΓΑΛΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΝ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

Πρωτοβουλία πολλών κατοίκων του συνοικισμού Νέας Ιωνίας, συνεστήθη Επιτροπή προς ανοικοδόμησιν νέου ιερού ναού. Η Επιτροπή αυτή ανέθεσε ήδη εις τον μηχανικόν κ. Κασσιόπουλον την σύνταξιν της σχετικής μελέτης, διά την ανέγερσιν του νέου ναού... Υπολογίζεται ότι η όλη δαπάνη θα ανέλθῃ εις 600 περίπου εκατομμύρια δραχμών. Κατά το πλείστον το ποσόν αυτό θα εξοικονομηθῇ ἐξ ἐράνων μεταξύ των κατοίκων και εκ δωρεών.

Ο νέος ιερός ναός συμφώνως με το καταρτισθέν σχέδιον θα κτισθῇ εις την κεντρικὴν πλατείαν εις το μέσον της οδοῦ. Τοιουτοτρόπως η λεωφόρος θα διχασθῇ και η συγκοινωνία θα διεξάγεται διά καμπῆς πέριξ της νέας εκκλησίας και διά μέσου της δεξιάς και αριστεράς ευρισκομένης οδοῦ.

Σε ένα δημοσίευμα του Πέτρου Παλαμηδά στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» στις 14-5-1969, για την πρώτη αυτή Επιτροπή ανέγερσης του νέου ναού στην περίοδο 1947-1962, αλλά και για τις συζητήσεις, που έγιναν για τη θέση της εκκλησίας στη μέση της πλατείας, διαβάζουμε: *Η Ιερά Μητρόπολις Δημητριάδος διά του υπ' αριθμ. 240 της 1ης*

Μαρτίου 1947 εγγράφου διώρισε την πρώτην επιτροπήν ανεγέρσεως η οποία ήρχισεν την σχετικήν προεργασίαν. Εδώ πρέπει να σημειώσω ότι πολλές συζητήσεις εγένοντο από πλευράς Δημοτικής Αρχής και άλλων παραγόντων για το πού ακριβώς θα έπρεπε να κτισθή η καινούρια εκκλησία. Κατόπιν πολλών συζητήσεων η γνώμη της επιτροπής έγινε σεβαστή από το Δημοτικό Συμβούλιο το οποίο με ομόφωνη πλέον απόφαση παρεχώρησεν την πλατείαν εις την επιτροπήν και ανηγέρθη ο ναός εις το σημερινόν σημείον...

Α' Επιτροπή ανεγέρσεως, περίοδος 1947-1962: Απ. Βολίδης, Πέτρος Παλαμηδός, Γ. Μιχαηλίδης, Νικ. Βούλης, Νικ. Μακαρονάς, Μ. Πολυχρονίδης, Ιωάννης Βρακίδης, Α. Τσοπουρίδης, Αν. Ιωαννίδης, Πρ. Ηλιάδης, Ιωάν. Παπαδόπουλος, Νικ. Μαρσσυβανίδης, Κ. Βλαχόπουλος, Κων. Τερζίδης, Θεοδ. Σαπουντζής, Ευαγ. Καραμπατζάκης και Θρασυβ. Μουχτάρης.

Δυο χρόνια μετά τις ενέργειες της επιτροπής ανέγερσης αποφασίζεται η θεμελίωση του νέου μεγάλου ναού. Έργο μεγάλο και πολυδάπανο. Τα μηνύματα όμως, που έρχονται από τους κατοίκους της Νέας Ιωνίας είναι αισιόδοξα. Όλοι θα βοηθήσουν με χέρια και με χρήμα.

Η εφημερίδα «ΘΕΣΣΑΛΙΑ» (Σάββατο 14 Μαΐου 1949), έχει σε δύο γραμμές, στα ψιλά, τη μεγάλη είδηση για τη Νέα Ιωνία :

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος θα χοροστατήσει αύριον κατά την θείαν Λειτουργίαν εις τον Ιερόν Ναόν Ευαγγελιστρίας Νέας Ιωνίας, θα παραστή δε και κατά την κατάθεσιν του θεμελίου λίθου του νέου ναού.

Η τελετή θεμελίωσης έγινε την Κυριακή 15 Μαΐου 1949 και διαβάζουμε τα σχετικά στην πρώτη σελίδα της εφημερίδας «ΘΕΣΣΑΛΙΑ» της Τρίτης 17 Μαΐου 1949 :

Η ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΗ ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΘΕΜΕΛΙΩΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΝΑΟΥ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ

Προχθές την 10.30 π.μ. εις τον Δήμον Νέας Ιωνίας εγένετο μετά πάσης επιβλητικότητος η εορτή της θεμελιώσεως του νέου

μεγάλου Ιερού Ναού της Ευαγγελίστριας. Εις την εορτήν παρίστησαν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας (κ. Ιωακείμ)...

Εν αρχή ετελέσθη αγιασμός, χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου κ. Ιωακείμ, εν συνεχεία δε ωμίλησεν ο Διευθυντής του Εκκλησιαστικού Φροντιστηρίου κ. Δ. Ευσταθόπουλος, ο οποίος ανέπτυξε την σημασίαν της ιδρύσεως νέων ναών...και εξήρεν την θρησκευτικήν πίστιν των Ελλήνων της Μικράς Ασίας...

Μετά τον κ. Ευσταθόπουλον ωμίλησεν ο κ. Σουγιουλτζόπουλος, όστις εξέφρασε την λύπην του Δημάρχου Νέας Ιωνίας (Ευαγ. Καραμπατζάκη,) διότι ούτος ευρίσκετο διά ζητήματα του Δήμου εις Αθήνας και δεν παρίσταται.

Ο μητροπολίτης Δημητριάδος Ιωακείμ, ανάμεσα σε ιερείς και παράγοντες της Νέας Ιωνίας, κατά την τελετή της κατάθεσης του θεμέλιου λίθου της Ευαγγελίστριας, την Κυριακή 15 Μαΐου 1949 (Αρχείο Ιερού Ναού Ευαγγελίστριας).

Ακολούθως ο κ. Ιωάννης Βρακίδης απήγγειλεν ωραιότατο ποίημα ιδικής του εμπνεύσεως αναφερόμενον εις την θρησκευτικήν πίστιν των Ελλήνων της Μ. Ασίας. Επίσης ο κ. Ι. Παπαδόπουλος εκ μέρους της ενοριακής Επιτροπής ηυχάριστησε

τους ενισχύοντας το έργον. Κατόπιν ο Σεβασμιότατος εκάλεσε τους πιστούς να ενισχύσουν το έργον και εξήγησε ότι εκείνοι οίτινες θα προσφέρουν τα μεγαλύτερα ποσά θα καταθέσουν τον θεμέλιον λίθον.

Οι παρευρισκόμενοι εις την τελετήν προσέφερον ικανά ποσά και τελικώς συνεκεντρώθη σημαντικόν ποσόν εκ του διενεργηθέντος προχείρου εράνου.

Η τελετή έληξε με την κατάθεσιν του θεμελίου λίθου, ήτις εγένετο υπό των μεγαλυτέρων δωρητών του υπό ανέγερσιν έργου και με την προσφοράν αναγκαιότητων.

Ο Σμυρνιός λαϊκός ριμαδόρος, Ιωάννης Βρακίδης, απαγγείλε κατά την ώρα της θεμελίωσης του ναού, το παρακάτω ποίημα:

Ανοίγουνσι οι ουρανοί, οι Άγγελοι υμνούσι

που τώρα θεμελιώνεται μια νέα εκκλησία.

Οι κώδωνες των ουρανών χαρμόσυνα ηχούσι

κι ο Παντοδύναμος Θεός δίδει την ευλογία.

Εσείς όπου εξήσατε στα μέρη της Τουρκίας

κι εις τα χωριά σας είχατε ωραίες εκκλησίες.

Γιατί μόνοι σας εκτίζατε με χρήματα δικά σας

κι ήταν ο φθόνος των εχθρών, Τούρκων και Λεβαντινών.

Γιατί απ'αυτές ξεβλάστησεν της λευτεριάς το κρίνον.

Στη Σμύρνη η Αγία Φωτεινή, και μες τη Μαγνησία

υψούτο μεγαλοπρεπής η Αγία Αναστασία

Στα Βρύουλα η Κοίμηση, που ήτανε φτιασμένη

από το χέρι του Λουκά η εικόν ζωγραφισμένη.

Στα Θείρα, Οδεμήσιον και μες το Βαϊντήρι

υπήρχε πλήθος εκκλησιών καθώς και μοναστήρι.

Στο πιο μικρότερο χωριό θα έβλεπες καμπαναριό

κι ωραία εκκλησία, όπου υμνείτο ο Θεός,

ο Άγιος, ο Δυνατός με καθαρά καρδιά.

Στην εκκλησιά μαρτύρησαν ο Άγιος Δεσπότης

ο Σμύρνης ο Χρυσόστομος ο μέγας Πατριότης.

Με την Ελλάδα στην ψυχή, προτίμησε για να ταφή

εκεί που μεσουράνησε σαν φωτεινό αστέρι

*ποτέ δε λιποψύχησε, σφαγιασθείς ξεψύχησε
και πότισε με το αίμα του τ' αζέχαστά μας μέρη.
Γι' αυτό μας δίνει την ευχή από την άγια του ψυχή,
« όλοι να συνεισφέρουμε η εκκλησιά να γίνη
κι αδελφωμένοι όλοι μας να ζήσουμε εν ειρήνη »*

Ο ενθουσιασμός των κατοίκων είναι μεγάλος. Όλοι συζητούν για τη μεγάλη τους εκκλησιά και για τον τρόπο, που θα βοηθήσει ο καθένας. Έχουν πάρει απόφαση όλοι, άνδρες, γυναίκες, παιδιά, πλούσιοι και φτωχοί, να δώσουν άλλος χρήμα, άλλος υλικά, άλλος μεροκάματα, άλλος χρυσαφικά. Και να το πρώτο δείγμα των προσφορών. Διαβάζουμε στη «ΘΕΣΣΑΛΙΑ» (18-05-1949):

Για την ανέγερση και αποπεράτωση του ναού της Ευαγγελίστριας γίνονταν πολλοί έρανοι στη Νέα Ιωνία, στον Βόλο και στην περιφέρεια. Εδώ εικονίζονται κυρίες και δεσποινίδες της ενορίας, με συνοδό την εικόνα της Παναγίας και επικεφαλής τους ιερείς (από αριστερά) Κωνσταντίνo Γεραμπίνη, Σωτήριο Σιδηρόπουλο και Δημήτριο Δημητριάδη.

(Φωτογραφία: Σεπτέμβριος 1951)

Σημείωση: Στη γωνία δεξιά, όρθια με την άσπρη μπλούζα είναι η μητέρα του συγγραφέα, Μαρία Σταθαρά, στην οποία αφιερώνεται η παρούσα έκδοση του βιβλίου.

**Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΠΙΣΤΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ
ΙΩΝΙΑΣ. ΠΡΟΣΕΦΕΡΟΝ ΧΡΥΣΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ
ΤΙΜΑΛΦΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΙΝ ΤΟΥ
ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ**

Κατά την γενομένην κατά την παρελθούσαν τελετήν της θεμελιώσεως του νέου ναού της Ευαγγελιστρίας υπήρξε συγκινητική η αυθόρμητος προσφορά των κατοίκων της Νέας Ιωνίας και άλλων συμπολιτών μας... Πολλοί προσέφερον χρυσαφικά και άλλα τιμαλφή αντικείμενα, πτωχοί εργάται προσέφερον την εργασίαν των ωρισμένων χρονικών διάστημα και πτωχαί εργάτριαι προσέφερον από το υστέρημά των διά να γίνη η νέα εκκλησία, ήτις θα αποτελή κόσμημα δια την Νέαν Ιωνίαν. Συγκεκριμένως κατά την διάρκειαν της τελετής εγένοντο οι κάτωθι προσφοραί:

Δραχμάς 2.000.000 προσέφερον οι αδελφοί Δανού, 3 λίρες και 30 κυβικά πέτρα ο κ. Ανδρέας Τσάγγαρης, το ωρολόγιόν του ο κ.Θ. Δημητριάδης, 1 τόνο τσιμέντο και 500.000 δραχμάς οι αδελφοί Ξάνθη, 5 λίρες ο κ. Θωμάς Λαζάκης.

Ανά 1.000.000 δρχ. οι: Ηλίας Καραπατής, Μηχανικός, Ν. Καραπατής, ιατρός, Ένωσις Λιμενεργατών, Ιωάννης Μάλλιας, Ιωάννης Μπασματζίδης, Ιωάννης Δανηλίδης, Δ. Καλούσης, Νασάκης και Σφυάκης και Πολυξένη Δανού.

Δραχμάς 750.000 προσέφερον ο κ. Νικ. Χρύσης, δραχμάς 700.000 ο κ. Δημ. Μωραΐτης και 1 πεντόλιρο ανώνυμος κυρία.

Ανά 500.000 δρχ. προσέφερον οι: Φωτεινή Τυχομοίρη, Νέστωρ Νικολαΐδης, Α.Δ. Ξάνθη, Χρ. Καρουκανίδης.

Ανά 300.000 δρχ. προσέφερον οι: Θ. Γκιουρτζίδης, Θ. Βουτσάς, Γ. Καραγιάννης.

Ανά μίαν χρυσήν λίραν η Δήμητρα Παπανικολάου, Ανανιάδης και Σμαρώ Παπαδοπούλου και δύο χρυσά φλουριά η Μαρία Μελισσάκη. Δραχμάς 250.000 προσέφερεν ο κ. Τηλέμαχος Κεσεμίδης.

Ανά 200.000 δρχ. προσέφερον οι: Μιχ. Νικολαΐδου, Ελένη Δανηλίδη, Δ. Καλίκος, Κ. Καραγιάννης, (εις μνήμην του πατρός

του), Α. Λαζαρίδης, Ι. Γιαντζής, Θ. Κυπραίος, Ιωάν. Διανελλής, Αθαν. Πολίδου, Κ. Σπυρόπουλος και Ευφροσύνη Πελαγιάδου. Ανά 150.000 δρχ. προσέφερον οι: Συνεταιρισμός Αλιέων, Δημ. Καραβίτης, Ελευθ. Δαφερέρας, Αικατερίνη Σωτηράκη.

Προσωπική εργασία των γυναικών για την αποπεράτωση του ναού (μεταφορά του μπετόν με κουβάδες, μεταφορά υλικών χέρι με χέρι κ.ά.). Χτυπούσε η καμπάνα και μαζεύονταν οι γυναίκες για δουλειά... Εδώ είναι σε φωτογραφία τον μήνα Μάιο 1950.

Ανά 100.000 δρχ. οι : Ηλίας Δαμιανός, Δημ. Κατσιφός, Β. Ζάκκας, Χαρίκλεια Καραγιάννη, Δ. Μπόνος, Σ. Εντυχίδης, Δ. Κασσαβέτης, Αλ. Ντάτσιος, Μιχαήλ Δουλής (τρίτη εισφορά), Ν. Τριανταφυλλίδης, Δ. Παπαδογούλας, Ελπίς Σαμολίδου, κ. Δ.Κ., Ευθυμία Μαρσουβανίδου, Δ. Χατζηδημητρίου, Ευφροσύνη Πελαγιάδου, Α. Λουκίδης, Ν. Τσιντσίνης, Γ. Αντισάς, Ευαγ. Καράβα, Α. Μαστρογιάννης, Στ. Γιακάκογλου, Π. Μανιατάκης, Ι. Ιορδανίδης, Π. Αρναούτογλου.

Σημείωση: Μεταξύ των γυναικών στον αριστερό κίονα, φαίνεται (δεύτερη δεξιά), όρθια με άσπρο μαντήλι η μητέρα του συγγραφέα, Μαρία Σταθαρά, στην οποία αφιερώνεται η παρούσα έκδοση του βιβλίου.

Ανά 50.000 δρχ. οι : Ελευθ. Βερδέλης, Ευαγ. Καρατάσου, Α. Μόκκα, Αποστ. Αραμπατζής, Ν. Δουλαρίδης, Στ. Φαρμακίδου, Πρ. Γαλανάκη, Δ. Χριστοδούλου, Ν. Τζανιδάκης, Α. Δανιήλ, Γ. Χριστόπουλος, Ν. Κορομπήλης, Καίτη Ματσάγγου, Φεβρωνία Βρακίδου, Καίτη Μακαρονά, Σοφία Καντίνου, Αντ. Μαύρος, Κ. Ελαφρός, Μαρία Μανιάτογλου, Δέσποινα Σταθαρά, Κων. Σταθαράς, Κ. Ιορδανίδης, Ν. Χατζηαντωνίου, Π. Μανιατάκης, Ι. Καζίλας, Π. Βουντζαλής, Δαν. Δρακόπουλος, Ι. Σαρακατσάνος, Ι. Παναγόπουλος, Ιωάν. Σπαθάρης, Α. Εγγλέζος, Κατίνα Μαγιόγλου, Κ. Αγγελής, Νικόλαος Σταθαράς.

Πολλοί άλλοι προσέφερον μικρότερα ποσά. Εις υλικά εγένοντο αι κάτωθι προσφοραί: Αποστ. Βολίδης 10 κάρα πέτρα, οικογένεια Βούλη και Καραφύλλογλου 10 κάρα άμμο, Γ.Σ. Δανηλίδης 2 αυτοκίνητα πέτρα, Κ. Κωνσταντίνου 500 οκάδες ασβέστη, Αθαν. Σεκερλής 5 ημερομίσθια, Ιορδάνης Χατζηαντωνιάδης 2000 τούβλα, Άννα Χατζηαντωνιάδου 10 κάρα πέτρα, Ευαγ. Σάμιος 6 ημερομίσθια, Γ. Κωστάκης 3 ημερομίσθια, Τόγκος ξυλουργός 6 ημερομίσθια, Ευαγγελία Βολίδου 4 αυτοκίνητα πέτρα, Β. Κουλιάφας 6 ημερομίσθια, Κ. Πολυχρόνου 1 ηλεκτρικό πίνακα, Γ. Τουτουντζόγλου 10 κάρα άμμο, Ι. Κιολεΐδης 6 ημερομίσθια, Ανδρέας Ανδρεάδης 5 κάρα άμμο, Π. Σουβάντερλης 5 ημερομίσθια, Κ. Οικονόμου 1 αυτοκίνητο πέτρα και δύο ημερομίσθια, Δ. Κατσαρός 6 ημερομίσθια, Ζ. Κούτριας 10 κάρα πέτρα. Τέλος προσέφερον τον κουμπαρα τους οι μικροί: Μ. Καρακανίδου (Καρουκανίδου), Β. Κοτζακίδης, Ελ. Σαλλιάρη, Γρηγ. Κορίνθιος και Κ. Δεμεσιώτης.

Προηγουμένως είχαν κάμει σημαντικές προσφορές υπέρ του ναού οι εξής : Οικογένεια Βολίδου υλικά αξίας 7.200.000 δραχμών. Οικογένεια Δανηλίδη 4.900.000 δρχ., οικογ. Χατζηαναστασίου 5.200.000 δρχ., Ι. Μιχαηλίδης 3.000.000 δρχ., Λεων. Νησιώτης 1.200.000 δρχ., Πρόδρομος Ηλιάδης 500.000 δρχ., Καρύπης 1.200.000 δρχ., Αδελφοί Δανού 840.000 δρχ., Ευαγ. Παπάζογλου 550.000 δρχ.

Ο μηχανικός κ. Δ. Κασσιόπουλος παρητήθη αμοιβής 14.000.000 δραχμών διά σχέδια του ναού τα οποία εξεπόνησεν..

Η αποπεράτωση του νέου μεγάλου Ναού

Τελείωσε η τελετή του θεμέλιου λίθου και έγιναν οι πρώτες προσφορές σε χρήματα, σε υλικά, αλλά και σε ημερομίσθια από εργάτες και τεχνίτες και άρχισε η δουλειά. Το έργο όμως ήταν μεγάλο και η δαπάνη τεράστια. Όμως, η πίστη και ο ενθουσιασμός και η εργατικότητα όλων των κατοίκων, έκαναν το θαύμα τους. Έκτακτοι έρανοι, τακτικές μηνιαίες εισφορές, ομαδική προσωπική εργασία, κυρίως από γυναίκες στα μπετά, (σ.σ. Τότε, δεν υπήρχε το έτοιμο σκυρόδεμα και το μπετόν γινόταν επί τόπου στο έδαφος με τα φτυάρια και κουβαλιόταν με γκαζοντενεκέδες στον ώμο, εκεί που έπρεπε να πέσει), προσωπική επίβλεψη και δουλειά της επιτροπής ανέγερσης, επιτρόπων και ιερέων έφεραν σιγά - σιγά το αποτέλεσμα.

Για την προσωπική εργασία αυτή διαβάζουμε στο περιοδικό « ΩΡΕΣ » του Βόλου σε ένα άρθρο γραμμένο από το Γιάννη Τσίγκρα (Περιοδικό « ΩΡΕΣ», τεύχος 78, 30 Μαρτίου 1992) τα παρακάτω (αφήγηση Βασιλικής Δεμεσιώτη) : «...ο Θόδωρος Θωϊδής, ο Δανηλίδης, η Κανάργαινα...(δείχνει μια φωτογραφία). Πρέπει νά 'ταν το 1950. Δουλέψαμε γύρω στους πέντε μήνες πάνω από διακόσιες γυναίκες. Κουβαλούσαμε το μπετόν στους ώμους με κουβάδες. Φορώντας κεφαλομάντηλα για τον ήλιο. Δουλειά σκληρή. Τρώγαμε ελάχιστο ψωμί και ελιές. Οι άντρες ξέκλεβαν μεροκάματα, παριστάνοντας τους αρρώστους στ' αφεντικά τους για να βοηθήσουν. Όλη η Νέα Ιωνία, ακόμη και τα παιδιά. Ο γιός μου έσπασε τον κουμπαρά του και τον πρόσφερε στην επιτροπή... Εμείς στο χτίσιμο της εκκλησίας δουλέψαμε όλοι. Όλος ο Συνοικισμός... Όλοι απ' τη Νέα Ιωνία. Κι όλοι δίχως να πληρωθούν... Μην ξεχάσεις: Και ο Θόδωρος Ημεσιώτης, ο άντρας μου, πρόσφερε πάρα πολλά ».

Και έτσι χρόνο με το χρόνο χτιζόταν και χρόνο με το χρόνο ανέβαινε.

Η πρώτη επιτροπή έδωσε τη σκυτάλη στη δεύτερη, η δεύτερη στην τρίτη και η τρίτη στην τέταρτη. Ο Πέτρος Παλαμηδάς στον « ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ » στις 14 Μαΐου 1969, όταν η εργασία της ανέγερσης και αποπεράτωσης συμπλήρωνε είκοσι χρόνια σημειώνει τις διαδοχικές επιτροπές :

Β' επιτροπή αποπερατώσεως 1962-1965: ιερέυς Κων. Γεραμπίνης, Απ. Βολίδης, Πέτρος Παλαμηδάς, Ιωάν. Βρακίδης, Κων. Βλαχόπουλος, Ζ. Μπέτσος, Κων. Διαμαντής, Γ. Μιχαηλίδης, Παν. Δανιηλίδης.

Γ' επιτροπή αποπερατώσεως 1965-1967: Δαμασκηνός Δημητρίου, Πέτρος Παλαμηδάς, Ιωαν. Διαμαντής, Ανδρ. Χωραφάς, Ιωάν. Βρακίδης, Αντ. Μαύρος, Ζ. Μπέτσος, Γ. Μιχαηλίδης, Ευστρ. Καραμανίδης.

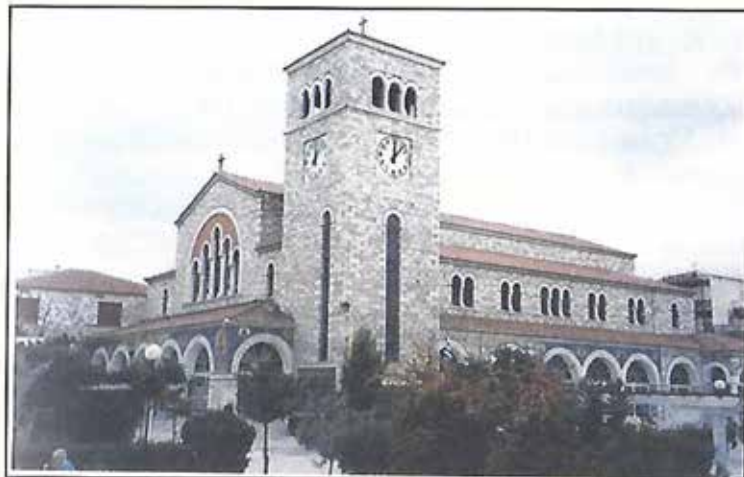
Δ' ερανική Επιτροπή αποπερατώσεως 1967-1969: Κων. Σουγιουλτζόγλου, πρόεδρος, Πέτρ. Παλαμηδάς, αντιπρόεδρος, Βασ. Βασιλειάδης, γεν. γραμματεύς, Ανδρέας Χωραφάς, ταμίας και σύμβουλοι Κων. Γεραμπίνης ιερέυς, Κων. Κοίλιας και Κων. Περιβολάρης.

Επίσης προσέφεραν υπηρεσίας διά την ενέγερσιν του ναού οι ιερείς Σωτήριος Σιδηρόπουλος, Δημήτριος Δημητριάδης, Νικόλαος Καραπαπαδάκης και οι μηχανικοί Δημ. Κασσιόπουλος, Θεοδ. Ραφανίδης, Λεων. Χειμώνας, Ευστρ. Καραμανίδης, συνέβαλον δε και οι εκκλησιαστικοί σύμβουλοι Θ. Λαζάκης, Μιχ. Δουλής, Λεωνίδας Νησιώτης και Νικολ. Τριανταφυλλίδης ως ειδικοί γραμματείς.

Τα επίσημα εγκαίνια του ναού ετελέσθησαν την 22αν Μαΐου 1966 υπό του Μητροπολίτου Δημητριάδος Δαμασκηνού.

Στο νάρθηκα του ναού έχουν εντοιχισθεί δύο μαρμάρινες αναμνηστικές στήλες με ημερομηνίες και ονόματα. Διαβάζουμε για τη θεμελίωση και αποπεράτωση:

**Ο ΝΑΟΣ ΟΥΤΟΣ ΕΘΕΜΕΛΙΩΘΗ ΕΝ ΕΤΕΙ 1949
ΔΙΑ ΧΕΙΡΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ**

Ο Ιερός Ναός της Ευαγγελίστριας, το ιερό παλλάδιο της Νέας Ιωνίας, όταν ολοκληρώθηκε η εξωτερική του όψη, με την τοποθέτηση των κιονίσκων του καμπαναριού. Εδώ η φωτογραφία είναι τραβηγμένη την ημέρα των εγκαινίων της τοποθέτησης των κιονίσκων (29 Νοεμβρίου 1996).

**ΔΗΜΑΡΧΟΥΝΤΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ. ΚΑΡΑΜΠΑΤΖΑΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΕΥΟΝΤΩΝ ΙΕΡΕΩΝ ΔΗΜ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ ΝΙΚ.
ΚΑΡΑΠΑΠΑΔΑΚΗ ΣΩΤ. ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ (σ.σ. Από το
1945 ήταν εφημέριος και ο Κωνσταντίνος Γεραμπίνης, αλλά
εδώ δεν τον αναφέρει). ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΦΕΡΕΣΑΝΤΩΝ (σ.σ. ΠΡΟΣΕΝΕΓΚΟΝΤΩΝ)
ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΑΝΕΓΕΡΣΕΩΣ ΑΠΟ ΘΕΜΕΛΙΩΣΕΩΣ ΕΩΣ
ΤΕΛΕΣΕΩΣ ΕΓΚΑΙΝΙΩΝ ΤΟΥ: ΑΠΟΣΤ. ΒΟΛΙΔΗ ΚΩΝ.
ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ ΝΙΚ. ΒΟΥΛΗ ΙΩΑΝ. ΒΡΑΚΙΔΗ ΠΑΝ.
ΛΑΝΙΘΑΙΔΗ ΜΙΧ. ΔΟΥΛΗ ΠΡΟΔ. ΗΛΙΑΔΗ ΑΝΑΣΤ.
ΙΩΑΝΝΙΔΗ ΘΩΜ. ΛΑΖΑΚΗ ΝΙΚ. ΜΑΚΑΡΟΝΑ ΝΙΚ.
ΜΑΡΣΟΥΒΑΝΙΔΗ ΓΕΩΡΓ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ ΑΝΤ. ΜΑΥΡΟΥ**

ΘΡ. ΜΟΥΧΤΑΡΗ ΛΕΩΝ. ΝΗΣΙΩΤΗ ΝΙΚ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ
 ΠΕΤΡ. ΠΑΛΑΜΗΔΑ ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΜΗΝ.
 ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΑΗ ΘΕΟΔ. ΣΑΠΟΥΝΤΖΗ ΕΥΣΤ.
 ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΚΩΝ. ΤΕΡΖΙΔΗ ΝΙΚΟΛΑΟ.
 ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΤΣΟΠΟΥΡΙΔΗ
 ΑΝΔΡΕΑ ΧΩΡΑΦΑ

ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ : ΑΡΙΣΤ. ΖΑΧΟΥ ΕΥΣΤΡ. ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΗ
 ΔΗΜ. ΚΑΣΣΙΟΠΟΥΛΟΥ ΘΕΟΔ. ΡΑΦΑΝΙΔΗ ΛΕΩΝ.
 ΧΕΙΜΩΝΑ ΚΑΙ ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΩΝ ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ
 ΔΙΑ ΠΛΗΘΟΣ ΛΗΘΗΝ Η ΑΓΝΟΙΑΝ ΟΥ
 ΜΝΗΜΟΝΕΥΟΝΤΑΙ ΕΥΝΤΑΥΘΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣΑΝ ΔΕ ΕΝ
 ΤΟΙΣ ΟΥΡΑΝΟΙΣ

Σε διπλανή στήλη ιστορούνται τα εγκαίνια:

ΔΙΑ ΧΕΙΡΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
 ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Β.
 ΝΟΜΑΡΧΟΥΝΤΟΣ ΠΑΝ. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΗΜΑΡΧΟΥΝΤΟΣ ΓΕΩΡΓ. ΜΠΑΛΗ

ΕΦΗΜΕΡΕΥΟΝΤΩΝ ΙΕΡΕΩΝ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ
 ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΓΕΡΑΜΠΙΝΗ
 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ
 ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΔΙΑΜΑΝΤΗ ΖΗΣΗ
 ΜΠΕΤΣΟΥ ΝΙΚ. ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ ΑΝΑΓ. ΡΟΥΣΣΑΚΗ
 ΕΓΕΝΟΝΤΟ ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΕΝ ΕΤΕΙ ΣΩΤΗΡΙΩ 1966 ΤΩ
 ΜΗΝΙ ΜΑΪΩ 22

Ας γυρίσουμε, λοιπόν, στα εγκαίνια του ναού, που έγιναν στις 22 Μαΐου 1966, ημέρα Κυριακή. Πρέπει, όμως, να έχουμε υπόψη μας ότι ήδη ο καινούργιος ναός χρησιμοποιήθηκε για την τέλεση της λατρείας εδώ και πολλά χρόνια, χωρίς να έχουν γίνει εγκαίνια. Στο τέλος του 1959 είχε κατεδαφιστεί ο παλιός μικρός ναός και ο πέριξ χώρος της πλατείας άρχισε να διαμορφώνεται σ' ένα ωραιότατο πάρκο από τη δημοτική αρχή με τη βοήθεια του στρατού (δήμαρχος Απ. Βολίδης) και

ολοκληρώθηκε από την επόμενη δημοτική αρχή (δήμαρχος Γεώργιος Μπαλής).

Την παραμονή των εγκαινίων, το Σάββατο 21 Μαΐου 1966, διαβάζουμε στη « ΘΕΣΣΑΛΙΑ » με υπογραφή «Θ» (σ.σ. Θα είναι από τη σύναξη της ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ), έναν έπαινο για την Ευαγγελίστρια και την πλατεία της:

Απόκτημα για τον Βόλο

Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΣΤΗ ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ

Ένα μεγάλο αρχιτεκτονικό επίτευγμα, ο ναός της Ευαγγελίστριας στη Νέα Ιωνία, εγκαινιάζεται αύριο. Πρόκειται πραγματικά για έργο μεγάλης σημασίας, που αποτελεί ξέχωρο στολίδι στο χώρο της Νέας Ιωνίας και τιμάει τους κατοίκους, γιατί ο ναός αυτός έγινε με εράνους, που διενεργηθήκανε μεταξύ των φιλοπρόδοων κατοίκων του δήμου και με προσφορά προσωπικής εργασίας. Ακόμα και γυναίκες επιστρατεύθηκαν με τη θέλησή τους για να βοηθήσουν τους τεχνίτες και τους εργάτες, που ασχολούνταν με την ανέγερση του ναού!

Ήταν πολύ συγκινητική η σταυροφορία που κηρύχθηκε πριν από μερικά χρόνια στη Νέα Ιωνία από τους επιτρόπους, τους κρείς, το δήμο και όλους τους κατοίκους του προκειμένου να κτισθεί η μητρόπολή τους, μία σταυροφορία που έφερε αυτό το καταπληκτικό αποτέλεσμα, την ανέγερση της μεγαλύτερης και ωραιότερης εκκλησίας του Βόλου....Η εκκλησία και ο κήπος θ' αποτελούνε πάντοτε το σύμβολο απροσμέτρητου μόχθου, ομόνοιας και βαθείας θρησκευτικότητας των κατοίκων της Νέας Ιωνίας. «Θ». Την Κυριακή 22 Μαΐου 1966, ημέρα των εγκαινίων η « ΘΕΣΣΑΛΙΑ » έχει και πάλι για την τελετή και το σχετικό πρόγραμμα όλων των εκδηλώσεων. Διαβάζουμε :

Παρουσία πολλών Μητροπολιτών

ΤΑ ΣΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ

Ένα θαυμάσιο δημιούργημα των κατοίκων της Νέας Ιωνίας

Το πρόγραμμα της τελετής:

Με ιδιαίτεραν λαμπρότητα θα τελεσθούν σήμερα τα επίσημα εγκαίνια του ιερού ναού Ευαγγελίστριας Νέας Ιωνίας....

Το ιστορικόν Ο ναός της Ευαγγελίστριας θεμελιώθηκε το 1947 βάσει σχεδίου του αρχιτέκτονος Ζάχου. Μεγάλη, τεραστία είναι η συνεισφορά των κατοίκων σε ποικίλες υπηρεσίες για την ανέγερση του ναού και ιδιαίτερα με προσωπική εργασία ανδρών και γυναικών υπολογιζόμενη σε πολλά ημερομίσθια. Σε 2.000.000 δραχμάς υπολογίζεται ότι ανήλθε η δαπάνη διά την ανέγερσιν του ναού.... Από της αρχής και μέχρι σήμερον η δημοτική αρχή Νέας Ιωνίας συμπαρίσταται κατά τρόπον υποδειγματικό, καθόσον ο ίδιος ο κ. Δήμαρχος είναι επίτιμος πρόεδρος της επιτροπής αποπερατώσεως. Το κωδωνοστάσιον του οποίου η αποπεράτωσις έχει ήδη επιτευχθή ανηγέρθη με επιχορηγήσεις του κράτους εκ 50.000 δραχ. και με σίδηρα τα οποία προσέφερεν η Χαλυβουργία. Υπολείπεται η τοποθέτησις εις τὸ κωδωνοστάσιον του δημοτικού ωρολογίου με δαπάνην 65.000 δρχ. του δήμου. Τούτο έχει καθωρισθῆ να τοποθετηθῇ ἐπὶ του κωδωνοστασίου την 15ην Αυγούστου, εορτὴν της Παναγίας.

Ο εξωραϊσμός του περιβάλλοντος της εκκλησίας έγινε με δαπάνες του δήμου...

Ἡ εκκλησία ἄρχισε να κτίζεται ἐπὶ των ημερῶν του αειμνήστου Μητροπολίτου Ἰωακείμ και εφημερευόντων των ιερέων Δ. Δημητριάδη, Ν. Καραπαπαδάκη και Σωτηρίου Σιδηροπούλου (σ.σ. και του Κωνσταντίνου Γεραμπίνη)...

Ανιδιοτελῶς προσφερθέντες ηργάσθησαν οι μηχανικοὶ κ.κ. Α. Ζάχος, Ε. Καραμανίδης, Δ. Κασσιόπουλος, Θ. Ραφανίδης, Α. Χειμώνας, οἵτινες τα μέγιστα συνέβαλον εις την εκτέλεσιν και αποπεράτωσιν του ὅλου ἔργου».

Θα χρειαζόταν ολόκληρη Βίβλος για ν' αναφερθούν όλα τα ονόματα αυτών, που δωρεάν βοήθησαν και βοηθούν ποικιλοτρόπως για την ανέγερση, εξωραϊσμό, αγιογράφηση και λειτουργία του μεγάλου ναού της Ευαγγελίστριας. Θα ήταν όμως παράλειψη να μη μνημονευτούν τα ονόματα της ακούραστης και αθόρυβης Βασιλείας, συζύγου του Απόστολου

Βολίδη, που μαζί με την αδελφή της Κατίνα Λαζόγλου, διέθεταν τον χρόνο τους σε καθημερινή βάση, την παρουσία τους και όλη την ψυχοσωματική τους ικμάδα σ' αυτόν τον ναό (σ.σ. Η Κατίνα Λαζόγλου είναι και μεγάλη ευεργέτης του Ναού της Αγίας Ειρήνης των Αλυκών).

Επίσης η Θάλεια Μελισσάκη- Αρώνη σε κάθε ανάγκη του ναού, έδωσε το δημιουργικό της «παρών».

Ας δούμε όμως την περιγραφή των εγκαινίων από τη «ΘΕΣΣΑΛΙΑ» της Τρίτης 24 Μαΐου 1966. Έχει μια εκτενή και πλήρη περιγραφή όλων των σχετικών εκδηλώσεων, που αξίζει να την προσέξουμε για να ζήσουμε το κλίμα εκείνης της εποχής:

Με ιδιαίτεραν λαμπρότητα και μεγαλοπρέπεια

ΕΤΕΛΕΣΘΗΣΑΝ ΠΡΟΧΘΕΣ

ΤΑ ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

ΣΥΓΧΡΟΝΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΩΝ ΔΥΟ

ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΘΕΤΕΙ Ο ΝΑΟΣ ΗΤΟΙ ΤΗΣ

ΑΓΙΑΣ ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ

Αι λεπτομέρειαι της τελετής και οι εκφωνηθέντες λόγοι

Ιδιαίτεραν λαμπρότητα προσέλαβε η τελετή των εγκαινίων του ιερού ναού της Ευαγγελίστριας, η οποία εγένετο την πρωίαν προχθές με συμμετοχήν χιλιάδων πιστών και με την παρουσία τριών μητροπολιτών και των εκπροσώπων των τοπικών αρχών....

Η τελετή σύμφωνα με το καταρτισθέν πρόγραμμα ήρχισεν την 8^{ην} π.μ. όταν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Δαμασκηνός και οι Μητροπολίται Τριφυλλίας κ. Στέφανος και Χίου κ. Παύλος πλαισιούμενοι από τον μέγαν ρεφεντάριο (σ.σ. εκκλησιαστικό αξίωμα) του Οικουμενικού θρόνου κ. Γ. Χόζεμπαχ, τον ηγούμενον της μονής της Αγίας Αναστασίας κ. Α. Δημέλην, τους αρχιμανδρίτας και τους ιερείς της πόλεως, εγένοντο δεκτοί εις την είσοδον της Νέας Ιωνίας από την κεντρική γέφυραν του Κραυσίδωνος υπό του Νομάρχου κ.

Δεσποτόπουλου, των δημάρχων κ.κ. Κλαυσοπούλου και Μπαλή, πολλών δημοτικών συμβούλων, εκπροσώπων των άλλων αρχών και πλήθους πιστών....

Άρχισε μετά ταύτα η κυρίως τελετή των εγκαινήων με την

**Ο Μητροπολίτης Δημητριάδος
Δαμασκηνός (1958-1967) τέλεσε τα
εγκαίνια της Ευαγγελιστρίας την Κυριακή
22 Μαΐου 1966 (Αρχείο Ιερού Ναού).**

περιφοράν των
ιερών λειψάνων των
αγίων τρείς φορές
πέριξ του ναού.... Ο
Σεβασμιώτατος κ.
Δαμασκηνός ανεφώ-
νησε το «Άρατε
πόλας και εισε-
λεύσεται ο βασιλεύς
της δόξης». Εισήλθε
τότε ο Σεβασμι-
ώτατος εντός του
ναού, ενώ συγχρό-
νως εισήρχοντο από
την δεξιάν θύραν ο
Μητροπολίτης Τρι-
φυλλίας κ. Στέφα-
νος και από την
αριστεράν ο Μη-
τροπολίτης κ. Παύ-
λος... και ακολού-
θως εγένετο η τελετή
διά της οποίας ο
Σεβασμιώτατος κ.

Δαμασκηνός καθηγίασεν την Αγίαν Τράπεζα του κεντρικού ναού
της Ευαγγελιστρίας, ο Σεβ. κ. Παύλος - ο οποίος είναι και
έξαρχος Ιωνίας - καθηγίασεν την Αγίαν Τράπεζα του
συνεχομένου παρεκκλησίου της Αγίας Μεγαλομάρτυρος
Φωτεινής... Τέλος ο Σεβ. Τριφυλλίας κ. Στέφανος καθηγίασεν
την Αγίαν Τράπεζα της Αγίας Αναστασίας της Φαρμοκολύτριας,

της οποίας η ιερά μονή ευρίσκεται στην Γαλάτιστα της Χαλκιδικής... Αμέσως ύστερα άρχισε η ακολουθία της θείας Λειτουργίας, μετά το πέρας της οποίας ωμίλησαν οι τρεις μητροπολίται.. Απήγγειλεν κατόπιν, καταλλήλου περιεχομένου ποίημα, ο εκκλησιαστικός σύμβουλος κ. Ιωάννης Βρακίδης.

Το παρατεθέν γεύμα: Την 1η μ.μ. εις το κέντρον «Πέτρος» παρετέθη γεύμα υπό του δημάρχου Νέας Ιωνίας κ. Γ.Μπαλή....

Β΄. 2. Σπίτι Γαλήνης Χριστού

Στις 26 Δεκεμβρίου 1979 εγκαινιάζεται στο ναό μια νέα φιλόανθρωπη προσφορά προς τους ηλικιωμένους (Θεμελιώθηκε στις 27-02-1977 από τον Μητροπολίτη Δημητριάδος Χριστόδουλο). Με πρωτοβουλία του τότε προϊσταμένου του ναού Αρχιμανδρίτη Κύριλλου Ρήγα, τη συμπαράσταση και των άλλων ιερέων και εθελοντριών γυναικών, άρχισε να λειτουργεί ένα κέντρο ανοιχτής προστασίας και καθημερινής σίτισης υπερηλίκων. Αυτό είναι το πρώτο «Σπίτι Γαλήνης Χριστού» που λειτούργησε στη Μητρόπολη Δημητριάδος πριν 36 χρόνια κι έπειτα ακολούθησαν το παράδειγμά του και άλλοι ναοί. Σήμερα (2015) το «Σπίτι Γαλήνης Χριστού» της Ευαγγελίστριας δεν λειτουργεί ως κέντρο ανοιχτής προστασίας υπερηλίκων, αλλά παρασκευάζονται και παρέχονται 140 μερίδες φαγητού στους απόρους της ενορίας και όχι μόνον.

Β΄. 3. Πνευματικό Κέντρο Ευαγγελίστριας

Με δαπάνη, κυρίως, του Αποστ. Βολίδη δημιουργήθηκε συνέχεια του ναού στη βόρεια πλευρά Πνευματικό Κέντρο για ομιλίες, συγκεντρώσεις, όπως αναγράφεται σε μαρμαρίνη εντοιχισμένη επιγραφή: «Ανηγέρθη δαπάναις Αποστόλου και Βασιλείας Βολίδου Μεγάλων Ευεργετών ιερού ναού εν έτει 1969».

Β΄. 4. Έκθεση Μικρασιατικών εικόνων στην Ευαγγελίστρια

Στον ναό φυλάσσεται μέρος της πλούσιας εκκλησιαστικής πολιτιστικής κληρονομιάς. Είναι ιερές εικόνες, που ακολούθησαν τη μοίρα της προσφυγιάς. Ήρθαν κι αυτές απ' τη Μικρά Ασία την εποχή της τραγωδίας του '22. Τώρα γι' αυτές έγινε κάτι σημαντικό. Ας παρακολουθήσουμε τα δημοσιεύματα. Την Κυριακή 3 Ιανουαρίου 1988 διαβάζουμε στη «ΘΕΣΣΑΛΙΑ»:

**ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ ΙΕΡΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ
ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΝΑΟ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ**

Σήμερα στις 5.30 μ.μ. το απόγευμα στον Ιερό Ναό της Ευαγγελίστριας ο Μητροπολίτης κ. Χριστόδουλος θα εγκαινιάσει Έκθεση Ιερών Εικόνων, που έφεραν οι Μικρασιάτες απ' τις χαμένες πατρίδες τους...

Και, αφού έγιναν τα εγκαίνια, την Τρίτη 5 Ιανουαρίου 1988, διαβάζουμε στη «ΘΕΣΣΑΛΙΑ»:

**Η ΕΚΘΕΣΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ**

Σαν επιταγή «ανεξόφλητου χρέους» χαρακτήρισε σε προλογικό του σημείωμα, που προτάσσεται του καταλόγου Εκθέσεως Μικρασιατικών Εικόνων της Ευαγγελίστριας Νέας Ιωνίας, την ωραία προσπάθεια προϊσταμένου της π. Θωμά Συνοδινού, ο μητροπολίτης κ. Χριστόδουλος, μια προσπάθεια, που οι καρποί της φάνηκαν προχθές το βράδυ της Κυριακής 3 Ιανουαρίου στα εγκαίνια της Εκθέσεως των Ιερών αυτών Εικόνων μέσα στο ναό.

Τις εικόνες έφεραν μαζί τους οι πρόσφυγες το 1922, αλλά και αργότερα το 1925. Τις πήρε ο ιερός ναός της Ευαγγελίστριας και τις κρέμασε στους φτωχούς τότε τοίχους του, αιώνια σημάδια μιας ακαταγώνιστης ευλάβειας. Ύστερα κτίσθηκε ο σημερινός μεγαλόπρεπος ναός. Οι εικόνες μπήκαν αρχικά στην αποθήκη. Το 1979 τις ανέσυρε από εκεί ο τότε προϊστάμενος αείμνηστος π. Κύριλλος Ρήγας και τις τοποθέτησε στο γυναικονίτη. Στο σημερινό προϊστάμενο π. Θωμά Συνοδινό οφείλεται η ιδέα να καθαριστούν οι εικόνες αυτές, να φρεσκαρισθούν, να προστατευθούν από το σκόρο, να φωτισθούν κατάλληλα, να προ-

Παναγίες, οι μικρασιάτικες εφέστιες εικόνες της Ευαγγελίστριας Νέας Ιωνίας, που ήλθαν κι αυτές «πρόσφυγες» από τις αλησμόνητες πατρίδες. Είναι παρούσες στον κυρίως ναό και συμμετέχουν στη λατρεία.

Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου-1874 (αριστερό προσκυνητάρι) και η Παναγία η Μυρτιδιώτισσα (δεξιό). Οι πιστοί καθημερινά προσεύχονται σ' αυτές και ζητούν την προστασία τους.

βληθούν με σύγχρονα μέσα και να αξιοποιηθούν... Βρέθηκαν πρόθυμοι δωρητές για να καλύψουν τη δαπάνη, που ξεπέρασε τις 600.000 δρχ. Το συνεργείο των ειδικών αποτελούμενο από τους Α. Γιαννακέρη, Ι. Σκοτεινιώτη, Κ. Κορμάζο και Κ. Χρυσόπουλο εργάστηκε επί μήνες. Ο χώρος στο γυναικωνίτη ευπρεπίστηκε, μπήκαν σποτς (κατατοπιστικές επιγραφές), οι εικόνες

τοποθετήθηκαν στον τοίχο και σε καβαλλέτα. Ειδικές πινακίδες με τα στοιχεία ταυτότητας της κάθε μιας μπήκαν στη θέση τους. Απαρτίστηκε ένα σύνολο αξιώσεων.

Στα εγκαίνια, που τέλεσε ο Μητροπολίτης κ. Χριστόδουλος, ήταν παρόντες ο δήμαρχος Νέας Ιωνίας κ. Α. Βαλαχής, ο Ταξίαρχος κ. Εμμανουήλ Μπενετόπουλος, ο κ. Κίτσος Μακρής, εκπρόσωποι των πολιτικών και άλλων αρχών, πολλοί κληρικοί και πλήθος λαού. Μιλώντας μετά τον αγιασμό ο π. Θωμάς ανεφέρθη στην ιστορία της προσπάθειας και ευχαρίστησε τους δωρητές κ.κ. Κων. Λούλη, Θάλεια Μελισσάκη, Σοφία Μπέτσου, Καλλιόπη Ποριανού, Στυλιανή Καραγκιοζοπούλου, που συνέβαλαν στη δαπάνη, καθώς και σε όσους εργάστηκαν για την επιτυχία του έργου, όπως π.χ. τους συνεφημέριους π. Κων. Γεραμπίνη, π. Κων. Αυγέρη, το συνεργείο και τους επιτρόπους.

Ο Άγιος ένδοξος
μεγαλομάρτυς και
τροπαιοφόρος Γεώργιος
(Διαστάσεις: 1,17X0,79)
Χρονολογημένη: 1796,
Δεκεμβρίου 20.

Η εικόνα αυτή είναι μία από
από τις μικρασιατικές
εικόνες που υπάρχουν στο
Εκκλησιαστικό Μουσείο
του Ιερού Ναού της
Ευαγγελίστριας
(Πηγή-Φωτογραφία από τον
Οδηγό του Εκκλησιαστικού
Μουσείου του Ι. Ναού της
Ευαγγελίστριας.

Β΄. 5. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης στο Βόλο και στη Νέα Ιωνία

Στο Βόλο καταγράφεται ένα πολύ σημαντικό γεγονός: «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ», Παρασκευή 28 Σεπτεμβρίου 1990 :

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΗΜΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΣΗΜΕΡΑ ΠΑΛΛΑΪΚΗ ΥΠΟΔΟΧΗ ΕΤΟΙΜΑΖΕΙ Η ΜΑΓΝΗΣΙΑ ΣΤΟΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΣΗΜΕΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΒΟΛΟ

Τον προκαθήμενον της ελληνορθόδοξης Εκκλησίας θα υποδεχθούν στην κεντρική προβλήτα, που βρίσκεται μπροστά στο κεντρικό Λιμεναρχείο, ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Σεραφείμ, συνοδευόμενος από τον Μητροπολίτην Δημητριάδος κ. Χριστόδουλον και τους άλλους ιεράρχες, ο Πρωθυπουργός κ. Κων. Μητσοτάκης, που θα φθάσει στις 9.30 π.μ. επικεφαλής κυβερνητικού κλιμακίου, ο πρώην Υπουργός κ. Παπαθεμελής εκπρόσωπος της αξιωματικής αντιπολίτευσης, Υπουργοί, εκπρόσωποι και άλλων κομμάτων, ο Νομάρχης Μαγνησίας, βουλευτές, εκπρόσωποι των πολιτικών και στρατιωτικών αρχών, φορέων της πόλης, καθώς και χιλιάδες πιστοί κάτοικοι του Βόλου και του υπόλοιπου νομού... Θα τον προσφωνήσει ο δήμαρχος Βόλου κ. Κουντούρης... Η πομπή θα καταλήξει στον ιερό ναό της Μεταμορφώσεως όπου θα τελεσθή δοξολογία...

Το απόγευμα γύρω στις 6.00' ο Πατριάρχης θα επισκεφθεί την εκκλησία Ευαγγελίστριας στη Νέα Ιωνία...

Την άλλη μέρα τα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων είναι αφιερωμένα στην υποδοχή του Πατριάρχη και στις σχετικές τελετές. Διαβάζουμε:

«ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ», Σάββατο 29 Σεπτεμβρίου 1990 :

ΑΠΟΔΟΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΒΟΛΟ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ ΤΙΜΕΣ ΑΡΧΗΓΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΤΕΛΕΤΗ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΟΙ ΙΕΡΑΡΧΕΣ, Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ, ΥΠΟΥΡΓΟΙ, ΔΗΜΑΡΧΟΙ,

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΚΟΜΜΑΤΩΝ, ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ

.....(Γίνεται εκτενής περιγραφή της υποδοχής του
Πατριάρχη στο Βόλο).

Σχετικά με την άφιξη και υποδοχή του Πατριάρχη στην πόλη του Βόλου στο βιβλίο «Ηλθεν ο Πατριάρχης» (Έκδοση Ιερά Μητρόπολις Δημητριάδος, 1990, σ. 14), αναγράφονται τα εξής:

Το πρωί της 28 Σεπτεμβρίου 1990 όλα ήταν έτοιμα στο Βόλο για την υποδοχή. Στον προ του Λιμεναρχείου χώρο είχαν στηθεί τρεις μεγαλοπρεπείς και μεγάλων διαστάσεων εξέδρες...Συνολικά εκλήθησαν να παραστούν στην τελετή υποδοχής, της πομπής και στη Δοξολογία περί τα 700 πρόσωπα, μεταξύ των οποίων όλοι οι Μητροπολίτες της Εκκλησίας της Ελλάδος..., όλοι οι Υπουργοί, οι Δήμαρχοι και τα Δημοτικά Συμβούλια Μαγνησίας...Στις 10.00 ακριβώς αφίχθη με ελικόπτερο ο Πρωθυπουργός κ. Κ. Μητσοτάκης...κ.τλ.

(Συνέχεια από τον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ», Σάβ. 29-09-1990)

ΥΠΟΔΟΧΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ

Παρά την ξαφνική νεροποντή παλλαϊκή υποδοχή επεφύλαξε χθες το απόγευμα ο λαός της Νέας Ιωνίας στον προκαθήμενον της Ορθοδοξίας. Η λεωφόρος Ειρήνης είχε κατακλυσθεί από πιστούς οι οποίοι υποδέχθηκαν τον Οικουμενικό Πατριάρχη και την ακολουθία του με χειροφιλήματα. Αγήματα του στρατού, της αεροπορίας και του ναυτικού ήταν παρατεταγμένα δεξιά και αριστερά του δρόμου, καθώς και στην είσοδο του ιερού ναού της Ευαγγελιστρίας Νέας Ιωνίας, αποδίδοντας τιμές αρχηγού κράτους στον προκαθήμενον. Ειδική εξέδρα είχε στηθεί στη λεωφόρο Ειρήνης, όπου ο δήμαρχος Νέας Ιωνίας κ. Βαλαχής προσφώνησε τον Πατριάρχη Δημήτριο και του επέδωσε εκ μέρους του και εκ μέρους του δημοτικού συμβουλίου το χρυσό μετάλλιο της πόλης.

Στην προσφώνησή του ο κ. Δήμαρχος είπε:

« Παναγιώτατε! Καλώς ήλθατε στην πόλη μας, τη Νέα Ιωνία του Βόλου, την πόλη που ανήγειρε η οδύνη της προσφυγιάς, αλλά και εδόξασε ο δυναμισμός και η αγάπη των προσφύγων. Διωγμένοι από τις αλησμόνητες πατρίδες της Ιωνίας και χαμένοι μέσα στη λαίλαπα της καταστροφής οι πατέρες μας ήλθαν εδώ και εβδομήντα χρόνια περίπου σε τούτον τον τόπον μεταφέροντας στα χέρια τους τις ιερές εικόνες και στις καρδιές τους την πίστη,

Παρασκευή 28 Σεπτεμβρίου 1990, ώρα 6 το απόγευμα: Ο λαός της Νέας Ιωνίας υποδέχεται στη Λεωφόρο Ειρήνης τον Πατριάρχη Δημήτριο Α΄ και ο δήμαρχος Νέας Ιωνίας Ανδρέας Βαλαχής Τον προσφωνεί (Φωτ. Από το βιβλίο «Ήλθεν ο Πατριάρχης», Ιερά Μητρόπολις Δημητριάδος, 1990, σ. 56).

την πολιτιστική τους κληρονομιά, την αγάπη για τη ζωή. Ήλθαν εδώ απογοητευμένοι, φτωχοί, κατατρεγμένοι και βρέθηκαν σ' έναν τόπο προβληματικό, έρημο, ακαλλιέργητο, ανέστιο και όμως ρίζωσαν και με τον ιδρώτα τους μεγαλούργησαν. Δούλεψαν σκληρά, γιατί ήθελαν να δημιουργήσουν, να προκόψουν και να βοηθήσουν την καινούρια τους πατρίδα. Όργωσαν τα χωράφια κι έδωσαν πλούσιο καρπό. Δούλεψαν στα εργοστάσια, κίνησαν τα λιμάνια κι απέδειξαν πως οι εσωτερικές δυνάμεις του ανθρώπου, όταν ζουν, κάνουν θαύματα, δημιουργούν, έστω κι αν οι εξωτερικές συνθήκες είναι αρνητικές. Οι άνθρωποι αυτοί που εγκατέλειψαν τις περιουσίες τους στις μακρινές και χαμένες πατρίδες εξακολουθούν και σήμερα να παλεύουν για την πλήρη και δίκαιη αποκατάστασή τους.

Παναγιώτατε

Από τα πρώτα μελήματά του ο λαός μας είχε την ανέγερση αυτής της εκκλησίας της Ευαγγελιστρίας. Την έχτισε ο ίδιος προσωπικά γιατί πίστευε, την επροίκισε με τα τιμαλφή των γυναικών του, τη βάφτισε με το όνομα της ελπίδας και μέχρι σήμερα την έχει και θα την έχει καμάρι του και στολίδι του. Από αυτήν παίρνει την πρώτη ευλογία της ζωής και από αυτή οδηγείται στην τελευταία του κατοικία.

Για μας τους Μικρασιάτες, πρόσφυγες, η ψυχή μας είναι γεμάτη από την εκκλησία, από το προοδευτικό πνεύμα της δημιουργίας, από τη ζείδωρη πνοή της ελευθερίας, από τους αγώνες για τη δημοκρατία και την παγκόσμια ειρήνη. Αυτοί είμαστε οι πρόσφυγες της Ιωνίας και μαζί μας και οι άλλοι του Πόντου, της Ανατ. Θράκης και Ρωμυλίας. Όλοι μαζί αδελφωμένοι εμείς και οι εντόπιοι κάτοικοι αυτής της πόλης αναλαμβάνομε κοινούς αγώνες, ζούμε τις κοινές τύχες μας και παρά τις δυσκολίες που υπάρχουν, προσπαθούμε να προκόψουμε, να μεγαλουργήσουμε.

Ευλογήστε και ευχηθείτε για μας. Ως δήμαρχος της πόλης αυτής μαζί με τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου και όλους τους δημότες Σας υποδεχόμαστε με χαρά και σεβασμό και Σας παρουσιάζουμε με καμάρι τις επιδόσεις μας τις πολιτιστικές, τις

θρησκευτικές, τις κοινωνικές, τις ανθρωπιστικές. Επιτρέψατέ μου να Σας ευχηθώ μακροζωία, με υγεία και δύναμη για το καλό όλης της Ορθοδοξίας και του Ελληνισμού και να Σας προσφέρω

Ο Πατριάρχης Δημήτριος Α' δέχεται από τον πρωτοσύγγελο της Ιεράς Μητροπόλεως και πρωτοπρεσβύτερο του Ι. Ν. Ευαγγελίστριας π. Θωμά Συνοδινό, εικόνα των τοπικών αγίων.

(Φωτ. από το βιβλίο "Ηλθεν ο Πατριάρχης", Ι. Μ. Δημητριάδος 1990, σ. 58).

εκ μέρους του δημοτικού συμβουλίου και εμού προσωπικώς το χρυσούν αυτό μετάλλιον, το οποίον αποτελεί την ανωτάτην τιμητικήν διάκριση της πόλεώς μας εις ένδειξη σεβασμού βαθυτάτου και τιμής.

Καλώς ήλθατε Παναγιώτατε ».

Στην αντιφώνησή του ο Παναγιώτατος τόνισε:

«Σας ευχαριστώ όλους σας και σας ευλογώ μ' όλη μου την καρδιά. Εύχομαι να συνεχίσετε την εκπολιτιστική σας πρόοδο και ο Θεός πάντοτε να είναι μαζί σας. Αμήν ».

Στη συνέχεια τελέστηκε εντός του ναού 15λεπτη δέηση με βυζαντινή μεγαλοπρέπεια κατά την οποία μίλησε ο Πρωτοσύγκελος της Ιεράς Μητρόπολης Θωμάς Συνοδινός, ο οποίος είπε τα εξής :

« Παναγιώτατε Δέσποτα

Η ενορία της Ευαγγελιστρίας, την οποίαν εκπροσωπώ, καθυποβάλλει προς την Υμετέραν Παναγιότητα, τα βαθύτατα αυτής σεβάσματα και εξαιτείται τας θεοπειθείς Υμών ευχάς και ευλογίας. Διά την υψίστην τιμήν που μας επεφυλάξατε να μας επισκεφθήτε σήμερον Σας ευχαριστούμεν ευγνωμονούντες. Αισθανόμεθα την ανάγκην να επαναλάβω τους λόγους του Αμερικανού Προέδρου με τους οποίους Σας εχαράκτήρισε προ δύο περίπου μηνών: «Είθε - είπε - ένας άγιος άνθρωπος μεγάλης πνευματικότητας, με όραμα και ταπεινοφροσύνη, ένας ευγενής και ακούραστος προσκυνητής». Οι λόγοι αυτοί εκφράζουν και ημάς, και προσθέτομεν με υϊκή αφοσίωσιν: «Είθε ένας μοναδικός Πατέρας, ένα γλυκός διδάσκαλος της καλωσύνης και της αγάπης ».

Η ενορία μας Παναγιώτατε, συντίθεται από το προσφυγικόν στοιχείον της Μ. Ασίας. Εις το Μουσείον μας προτίθενται αι ιεραί εικόνες και τα άλλα παλλάδια της πίστεώς μας, που οι πρόσφυγες εκείνοι μετέφερον εδώ διωκόμενοι και γυμνητεύοντες. Ο μεγαλοπρεπής αυτός Ιερός Ναός είναι έργον της ευσεβείας των. Και η εκ μέρους των βίωσις της εκκλησιαστικής ζωής η έμπρακτος απόδειξις της ευλαβείας των...».

Ανταπαντώντας ο Πατριάρχης είπε:

« Η Ευαγγελίστρια συνεκάλεσε εδώ όλους μας, Ιεράρχας, ιερών κλήρον, πολιτικούς και δημοτικούς και λοιπούς άρχοντας, ευσεβή λαόν του Θεού και τον Πατριάρχη, ο οποίος ήλθε διά να ευλογήση τους, κρίμασιν οϊς οϊδε Κύριος, ξερριζωμένους από τας προγονικάς των εστίας ομαίμονας και ομοθρήσκους και τα έργα των χειρών των και τον φιλόξενον αυτόν τόπον, ο οποίος τους εδέχθη και τους εβοήθησε να μεγαλουργήσουν και πάλιν με την ευσέβειάν των και με την εργατικότητά των. Δόξα τω Θεώ πάντων ένεκεν... Σας συγχαίρομεν, σας ευχαριστούμεν και σας ευλογούμεν ».

Ο Πατριάρχης, πριν φύγει από τον Ιερό Ναό της Ευαγγελίστριας απεκάλυψε αναμνηστική πλακέτα, που τοποθετήθηκε εντός του ναού στον αριστερό κίονα της δυτικής

κυρίας εισόδου (σ.σ. Σήμερα η πλακέτα αυτή βρίσκεται στον νάρθηκα του ναού, άνω αριστερά της κυρίας εισόδου), στην οποία αναγράφονται τα εξής:

ΣΗΜΑ ΕΥΚΛΕΟΥΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ

Τον πανίερρον τούτον δόμον της Θεομήτορος σεμνωμα των εξ Ιωνίας προσφύγων και κατάφυγον, επεσκέψατο

ευλογών το εσπέρας της 28ης Σεπτεμβρίου 1990 ο Οικουμενικός Πατριάρχης Δημήτριος Α΄ της ενορίας απάσης υποδεξαμένης

Η ψηφιδωτή αναμνηστική ενθύμηση για την επίσκεψη του Πατριάρχη στην Ευαγγελίστρια, που είναι εντοιχισμένη στον εξωτερικό τοίχο του ναού.

αυτόν εν χαρά, υπογράψαντα εις πίστωσιν ιδίαις αυτού χερσίν το επί της Αγίας Τραπέζης ιερόν Ευαγγέλιον και ευχηθέντα υπέρ ειρήνης του σύμπαντος κόσμου. Ταύτα δ' εγένετο αρχιερατεύοντος Χριστοδούλου, επί πρωθιερέως π. Θωμά Συνοδινού του Αμοργίνου.

Παρόμοια ψηφιδωτή αναμνηστική ενθύμηση τοποθετήθηκε σε εξωτερικό τοίχο του ναού (Σπίτι Γαλήνης-Γραφεία) στις 20-11-1994, με την προσθήκη στο τέλος: «...και συνιερατευόντων των πρωτοπρεσβυτέρων Κωνσταντίνου Γεραμπίνη και Κωνσταντίνου Αυγέρη ».

Β΄. 6. Ψηφιδωτό ανάμνησης για την επίσκεψη του Οικουμενικού Πατριάρχη, Δημητρίου Α΄ στην Ευαγγελίστρια

Την Κυριακή 20 Νοεμβρίου 1994 σε ανάμνηση τεσσάρων χρόνων από την επίσκεψη του Οικουμενικού Πατριάρχη Δημητρίου Α΄ (28-09-1990) και τριών χρόνων από την εκδημία του (02-10-1991), στην Ευαγγελίστρια τελέστηκε πολυαρχιερατικό μνημόσυνο και αποκαλύφθηκε ψηφιδωτή σύνθεση (έργο μαΐστορος Παύλου Σαρφατή) έξω από το ναό, στη βάση του καμπαναριού, που απεικονίζει την επίσκεψη του Πατριάρχη στην Ευαγγελίστρια και την υποδοχή του από τις εκκλησιαστικές αρχές του τόπου και τον λαό. Το σπουδαίο τούτο επίγραμμα, γύρω από την ψηφιδωτή εικόνα, που γράφτηκε σε γλώσσα αρχαιοπρεπή από τον Μητροπολίτη Δημητριάδος Χριστόδουλο, και το οποίο αρχίζει με αναφορές στην Ιωνία, στη Νέα Ιωνία, στη Μικρασιατική καταστροφή του 1922 και την ανέγερση της Ευαγγελίστριας, αξίζει να το διαβάσουμε:

*«Προγόνων Ελλήνων Ιόνων παίδας, ευσεβεία πατρώα
κεκοσμημένους και Νέαν ενταύθα Ιωνίαν, μετά την της
Μικρασιατικής αναγκαστικήν εν έτει 1922 εκκένωσιν,
συγκροτήσαντας, ζώσαν τε Εκκλησίαν απαρτίσαντας,*

Το καλλιτεχνικό ψηφιδωτό, που έχει εντοιχιστεί στον Ι. Ναό Ευαγγελίστριας (στη βάση του καμπαναριού) για την ανάμνηση επίσκεψης του Πατριάρχη (28-09-1990), έργο Παύλου Σαρφατή.

(Φωτ. από τευχίδιο τελετής αποκαλυπτηρίων -20 Νοεμβρίου 1994- της Ι. Μ. Δημητριάδος).

*τόνδε τον περίλαμπρον της Ευαγγελιστρίας ναόν πανοικεί
ανεγείραντας, την τε ορθόδοξον πίστιν ακραιφνώς φυλάσσοντας
και τα πάτρια έθη αριζήλως (σ.σ. με μεγάλο ζήλο)
διακρατούντας, πατρικώς ηυλόγησεν ο της Μεγάλης του Χριστού
Εκκλησίας ταπεινός ιθύντωρ (σ.σ. οδηγός προς τα ψηλά),
αλήστου μνήμης Οικουμενικός Πατριάρχης ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ο Α΄
εν τώδε τω τόπω τη 28 Σεπτεμβρίου 1990, ευαγούς Κλήρου
περιουσίον τε Λαού συν Άρχουσιν Αυτόν επευφημούντων. Εις
αΐδιον δε του ιστορικού τούτου γεγονότος ανάμνησιν η ψηφιδωτή
αύτη σύνθεσις επιλοτεχνήθη φιλοθέω εμπνεύσει Δημητριάδος*

Για την επίσκεψη του
Πατριάρχη στη Νέα Ιωνία
φιλοτεχνήθηκε καλλιτεχνικό
πινάκιο (πίατο) από την ενορία
της Ευαγγελίστριας.

μνημόσυνον αιώνιον Αυτού». (Πηγή: Από το τευχίδιο τελετής
αποκαλυπτηρίων της ψηφιδωτής σύνθεσης).

αρχιθύτου Χριστοδούλου πρό-
σφυγος εκ Θράκης, των
ενοριτών αναλώμασιν και
φιλοτίμω επιστασία πρωθιε-
ρέως Θωμά Συνοδινού του
Αμοργίνου, δια χειρών
μαΐστορος Παύλου Σαρφατή
πανηγυρικός δε απεκαλύφθη τη
20 Νοεμβρίου 1994 υπό του

Πατριαρχικού εκπροσώπου
Μητροπολίτου Γέροντος Χαλ-
κηδόνης Ιωακείμ επί τη τριετεί
επετείω της προς Κύριον
εκδημίας του μακαριστού Πα-
τριάρχου Δημητρίου και εις

Β' 7. Τιμές στους Μικρασιάτες Εθνο-ιερομάρτυρες της Μικρασιατικής Καταστροφής του 1922

Οι κάτοικοι της Νέας Ιωνίας αισθάνονται την υποχρέωση να
τιμήσουν τους Μικρασιάτες Εθνο-ιερομάρτυρες μητροπολίτες
Σμύρνης Χρυσόστομο, Κυδωνίων Γρηγόριο, Μοσχονησίων
Αμβρόσιο, Ζήλων Ευθύμιο, Ικονίου Προκόπιο και πλήθος
κληρικών και λαϊκών, που σφαγιάστηκαν κατά την
Μικρασιατική Τραγωδία του '22. Γι' αυτό στην Ευαγγελίστρια
διοργανώνονται ειδικές τελετές και εκδηλώσεις. Στις
εφημερίδες διαβάζουμε:

« ΘΕΣΣΑΛΙΑ », Σάββατο 12 Σεπτεμβρίου 1992:

ΤΙΜΩΝΤΑΙ ΩΣ ΑΓΙΟΙ ΕΘΝΟ-ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΡΕΣ

Σήμερα και αύριο τελούνται στην Ευαγγελίστρια Νέας Ιωνίας
εορταστικές εκδηλώσεις για να τιμηθούν ως άγιοι οι Εθνο-

Η εικόνα του Αγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης με τους συν «αυτό μαρτυρήσαντας», Γρηγόριο Κυδωνιών, Αμβρόσιο Μοσχονησίων, Ευθύμιο Ζήλων, Προκόπιο Ικονίου «διά χειρός Ζαχαρία Καραφέργιω». Η εικόνα αυτή εκτίθεται σε λαϊκό προσκύνημα, κατά τις εορτές που γίνονται στην Ευαγγελίστρια την Κυριακή προ του Τιμίου Σταυρού.

ιερομάρτυρες Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος και οι άλλοι ιεράρχες και κληρικοί καθώς και οι λαϊκοί θύματα της Μικρασιατικής Τραγωδίας . Την απόφαση έλαβε ο Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος, κρίνοντας με τα ορθόδοξα κριτήρια ότι συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις για την καθιέρωση της μνήμης των αιδίμων μαρτύρων Πίστεως και Πατρίδος. Έτσι για πρώτη φορά ύστερα από 70 χρόνια με επίκεντρο τον ιερό ναό της Ευαγγελίστριας Νέας Ιωνίας θα λάβουν χώρα ειδικά προγραμματισμένες από την Ιερά Μητρόπολη τιμητικές εκδηλώσεις. Σύμφωνα με το πρόγραμμα...

(Σημείωση: « Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, της 136ης Συνοδικής Περιόδου (01-09-92 μέχρι 31-08-93, στη συνεδρίαση της 4ης Νοεμβρίου 1992 υπό την προεδρία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Σεραφείμ, με ομόφωνη απόφασή της ανακήρυξε ως Αγίους της Εκκλησίας μας τους παραπάνω μητροπολίτες καθώς και τους κληρικούς και λαϊκούς που μαρτύρησαν από τους Τούρκους το 1922 » (Νίκος Βικέτος, *Η αγιότητα του Χρυσοστόμου Σμύρνης*, Εκδόσεις « Ενώσεως Σμυρναίων », Αθήνα 1993, σ.11).

Μετά τις εκδηλώσεις διαβάζουμε στη « ΘΕΣΣΑΛΙΑ » της Τρίτης 15 Σεπτεμβρίου 1992:

**Λαμπρές εκδηλώσεις στην Ευαγγελίστρια Νέας Ιωνίας
ΤΙΜΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΕΘΝΟ-ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΡΕΣ
ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ**

Οι Εθνο-ιερομάρτυρες, που θυσιάστηκαν κατά την μικρασιατική τραγωδία, τιμήθηκαν από την Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος. Οι λαμπρές εκδηλώσεις έγιναν στο ναό της Ευαγγελίστριας Νέας Ιωνίας. Το Σάββατο το βράδυ ετελέσθη πανηγυρικός εσπερινός εις τον οποίον παρέστη ο Μητροπολίτης μας κ. Χριστόδουλος και χοροστάτησε ο Επίσκοπος Μελόης (ΗΠΑ) κ. Φιλόθεος. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε «εόρτιος φιλομαρτύρων σύναξις» την οποίαν προσφώνησε ο αιδεσιμολογιώτατος πρωτοπρεσβύτερος πατήρ Θωμάς Συνοδινός.

Η αναθηματική ορειχάλκινη παράσταση των εθνο-ιερομαρτύρων της Μικρασιατικής Καταστροφής του 1922 (έργο γλύπτη Μιχαήλ Παπαδάκη, 1992).

Ακολούθως χαιρέτισαν την εκδήλωση ο Πρόεδρος της Ενώσεως Σμυρναίων Αθηνών κ. Τάκης Βεζυργιάννης και ο δήμαρχος Νέας Ιωνίας κ. Στεφ. Φούσκης. Κεντρικός ομιλητής ήταν ο φιλόλογος, συγγραφέας και ιστορικός κ. Σαράντος Καργάκος, ο οποίος αναφέρθηκε αναλυτικά στον Εθνο-ιερομάρτυρα Χρυσόστομο, τον οποίον χαρακτήρισεν «Περίβλεπτον» και με πλήθος σημαντικών στοιχείων κατέδειξε ότι όλη η ζωή του Χρυσόστομου υπήρξε πλήρης αγιότητας και η πορεία του προς το πάθος και η θυσία ήταν εκούσια και συνειδητή. Μετά ο σύλλογος ιεροψαλτών του Βόλου παρουσίασε συναυλία βυζαντινής μουσικής υπό τη

διεύθυνση του πρωτοψάλτη κ. Ζάχου Νικολέρη, ενώ διάφοροι σύλλογοι τραγούδησαν και χόρεψαν μικρασιάτικα τραγούδια και χορούς. Την Κυριακή ετελέσθη αρχιερατική θεία λειτουργία από τον Μητροπολίτην κ.κ. Χριστόδουλον, ο οποίος και μίλησε λέγοντας μεταξύ άλλων ότι μοναδικός δρόμος για τη θέωση και τη σωτηρία μας είναι αυτός, που υπέδειξε με τη ζωή του και το μαρτύριό του ο Χρυσόστομος, που θυσίασε τη ζωή του για του Χριστού την πίστη την αγία και της πατρίδος την ελευθερία. Στη συνέχεια έγινε λιτανεία των νέων εικόνων, που παριστούν τους ιερομάρτυρες, αποκάλυψη αναθηματικής παραστάσεως των ιερομαρτύρων, που φιλοτέχνησε ο γλύπτης Αθηνών κ. Μιχαήλ Παπαδάκης και κατέβαλεν την αξίαν της ο κ. Σωτήριος Παπαγιάννης.

Επίσης έγιναν τα επίσημα εγκαίνια του εκκλησιαστικού μουσείου του ιερού ναού Ευαγγελιστρίας στο οποίο εκτίθενται ενθυμιάματα από τη Μικρά Ασία, τα οποία πρόσφεραν πολίτες της περιοχής και για το οποίο ξεχωριστή υπήρξε η φροντίδα του

Η Ιερά Μητρόπολις Δημητριάδος και ο Δήμος Νέας Ιωνίας το 1996 φιλοτέχνησαν μετάλλιο μνήμης για τα 70 χρόνια (1926-1996) από την ίδρυση της Ευαγγελίστριας, με την παράσταση του Αγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης και του Ιερού Ναού της Ευαγγελίστριας (Καλλιτεχνική σύνθεση: ΙΩΝΑΣ).

ακάματον π. Θωμά Συνοδινού και η λειτουργία του οποίου πρέπει ν' αποτελέσει αφορμή μελέτης της ιστορίας μας και βαθύτατου εθνικού προβληματισμού για το μέλλον του τόπου μας, που μπορεί να είναι ελπιδοφόρο.

Τις όλες εκδηλώσεις παρακολούθησαν ο Νομάρχης Μαγνησίας κ. Θ. Μερτζάνης... ο δήμαρχος Νέας Ιωνίας κ. Στεφ. Φούσκης που εβοήθησε τα μέγιστα δια την επιτυχία των εκδηλώσεων.

Στις 29-09-1996 τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛ.ΤΑ.) κυκλοφόρησαν αναμνηστικό φάκελο με ειδική σφραγίδα για την 70ετηρίδα του Ιερού Ναού της Ευαγγελίστριας (1926-1996).

Β'. 8. Λατρευτικές και εόρτιες εκδηλώσεις

Ο καθεδρικός ναός της Ευαγγελίστριας γίνεται το κέντρο ιστορικών και λατρευτικών εκδηλώσεων:

* Η Πολιτεία μετέφερε τις Ημέρες Μνήμης από τον Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Νικολάου στον καθεδρικό ναό της Ευαγγελίστριας, από το 2011 για τη «Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου (19 Μαΐου)» και από το 2013 για τη «Γενοκτονία των Ελλήνων της Μ. Ασίας (14 Σεπτεμβρίου)» με πρώτη ομιλήτρια την αείμνηστη Άννα Αϊβαζόγλου, Πρόεδρο της Εστίας «ΙΩΝΕΣ».

Η αείμνηστη Πρόεδρος Άννα Αϊβαζόγλου της Εστίας «ΙΩΝΕΣ» ομιλεί σε τελευταία δημόσια εμφάνισή της για τη «Γενοκτονία των Ελλήνων της Μ. Ασίας» στις 15 Σεπτεμβρίου 2013 στην Ευαγγελίστρια. Λίγες μέρες μετά, στις 7 Οκτωβρίου 2013 τον ίδιο χώρο, μέσα σε κλίμα οδύνης και θλίψης, θα γίνει πάνδημη η κηδεία της. (Αρχείο φωτ. ΙΩΝΕΣ).

* Η Ευαγγελίστρια εόρτασε τον Μάιο του 2006, με τη συμπλήρωση 40 χρόνων (1966-2006) με τίτλο «Εγκαινίων ανάμνησις».

* Στον ναό της Ευαγγελίστριας από τις 21 έως τις 29 Δεκεμβρίου 2015 θα εκτεθούν τα Τίμια Δώρα (χρυσός, λίβανος και σμύρνα), που πρόσφεραν οι τρεις Μάγοι στο νεογέννητο Χριστό, που φυλάσσονται στην Ι. Μ. Αγίου Παύλου στο Άγιο Όρος.* Το 2016, που η Ευαγγελίστρια, συμπληρώνει τα 90 χρόνια από την ίδρυσή της (1926) και 50 χρόνια από τα εγκαίνια του μεγάλου ναού (1966) θα λάβουν χώρα εόρτιες εκδηλώσεις.

Β΄. 9. Ο Ναός σήμερα

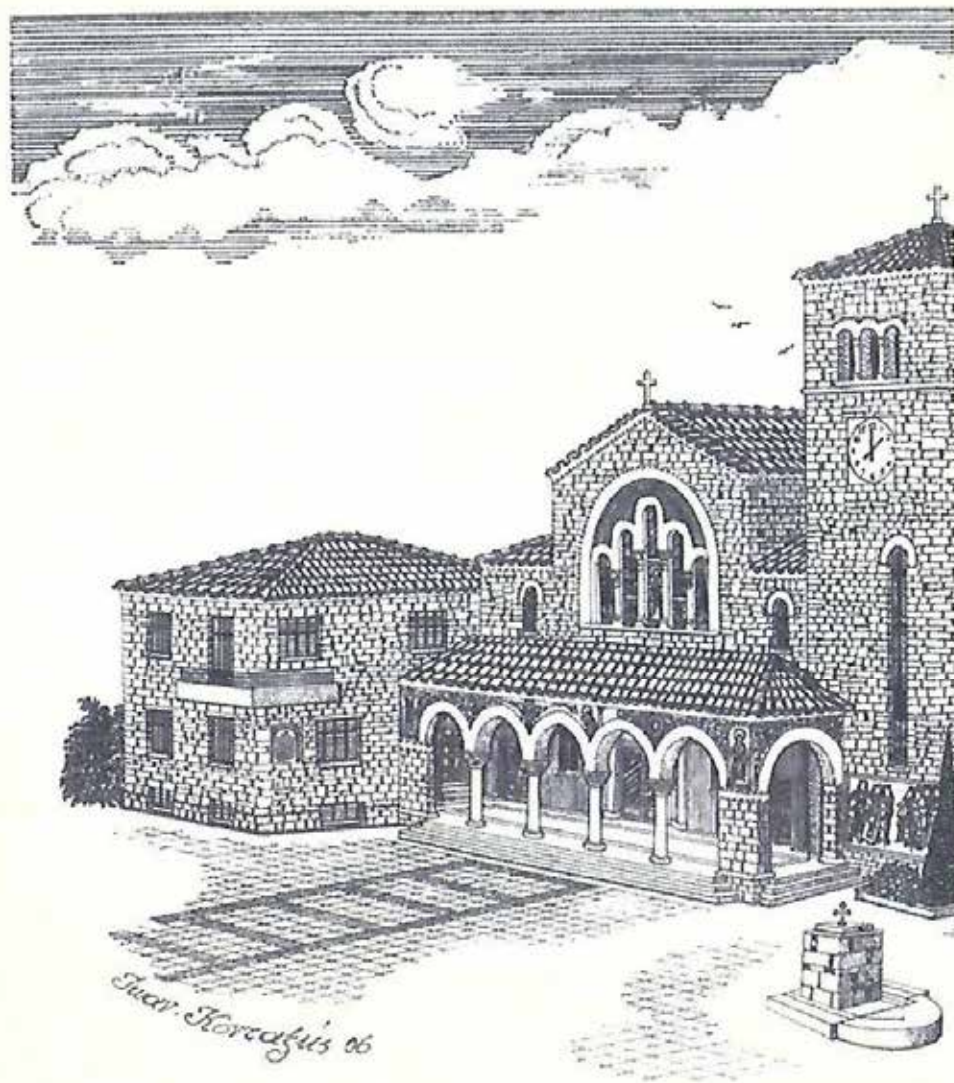
Η αγιογράφηση του ναού άρχισε το 1969 από το ζωγράφο Απόστολο Φιλίππου, που αγιογράφησε μόνο την Πλατυτέρα, το ιερό και τον Παντοκράτορα, γιατί απεβίωσε ξαφνικά το 1972. Η αγιογράφηση συνεχίστηκε το 1974 από τον αγιογράφο Ζαχαρία Καραφέργια και σήμερα είναι στο σύνολό του αγιογραφημένος πλην των δύο παρεκκλησίων που ευρίσκονται εντός του Ιερού, της Αγίας Φωτεινής (αριστερά) και της Αγίας Αναστασίας της Φαρμακολυτριάς (δεξιά). Το ξυλόγλυπτο τέμπλο είναι έργο της ΞΥΛΟΓΛΥΠΤΙΚΗΣ Ο.Ε. (1968).

Σήμερα στο ναό υπηρετούν οι ιερείς: Πρωτοπρεσβύτερος-προϊστάμενος του ναού Κωνσταντίνος Αυγέρης, Πρωτοπρεσβύτερος Παναγιώτης Κολοφωτιάς, Πρωτοπρεσβύτερος Απόστολος Ντόκος, Απόστολος Τσάντος και ο Αρχιμανδρίτης Αμφιλόχιος Μήλτου.

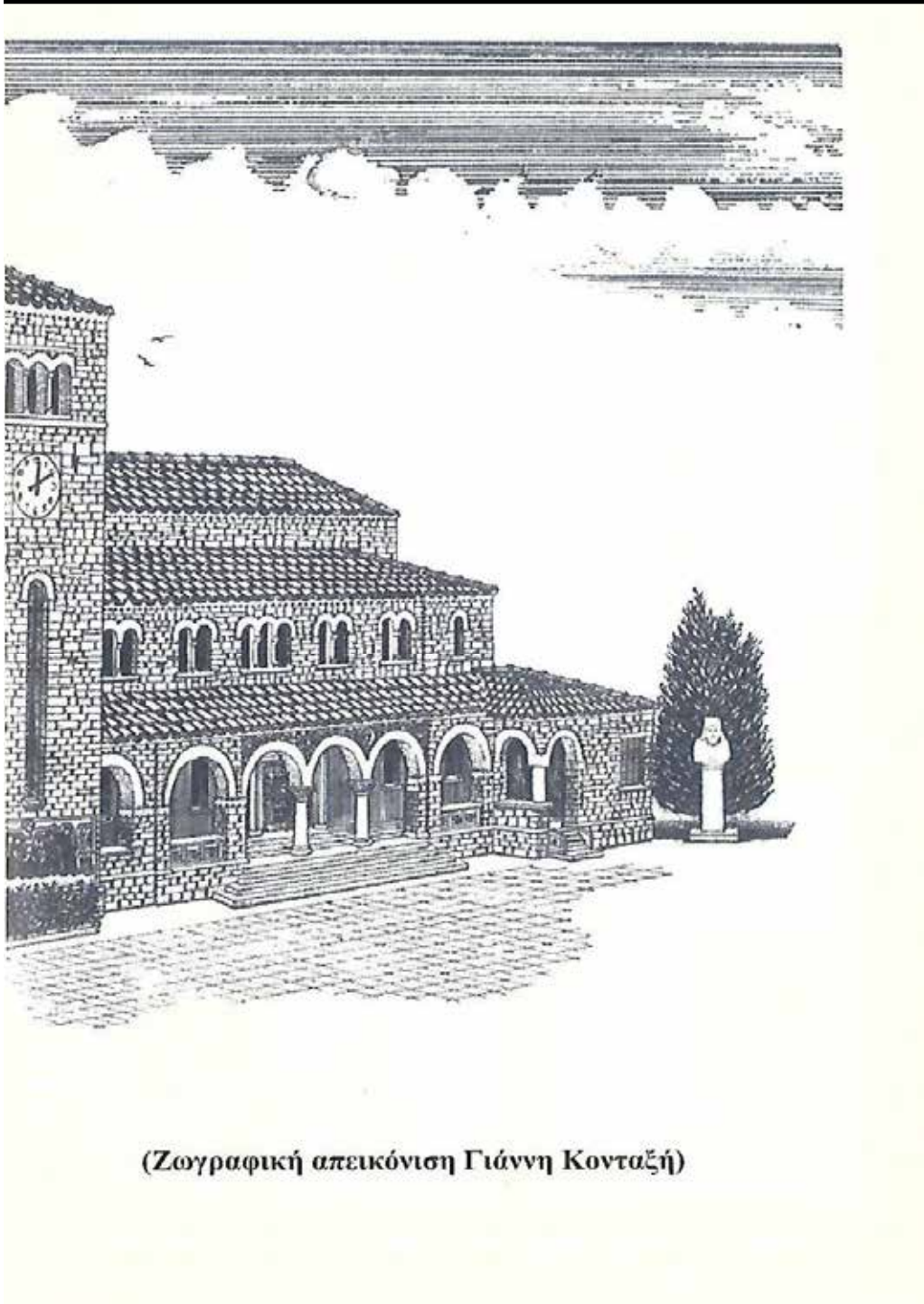
Επίτροποι: Κων/ντίνος Κυπαρίσσης, Δημήτριος Παρίσης, Γεώργιος Γκατζούνας και Αθανάσιος Γριναφίδης.

Νεωκόρος: Αναστασία Παράσχου από το 2001. Προηγούμενη ήταν η Σταυρ. Κωνσταντίνου και παλαιότερα ο Ηλ. Δαμιανός. Ιεροψάλτες: Ελευθέριος Ζήτης από το 1970 μέχρι το 2004 ως Λαμπαδάριος και από το 2004 μέχρι σήμερα Πρωτοψάλτης (σύνολο 45 χρόνια), Ξανθός Γεώργιος, Λαμπαδάριος, από το 2004 μέχρι σήμερα (11 χρόνια).

Από τότε που ιδρύθηκε ο ναός (1926), υπηρέτησαν οι ιεροψάλτες: Σωτήρης Μεϊμάρογλου (μέχρι το 1944), Χατζηνικολάου Δημ. (μέχρι το 1935), Ντίνος Πάντας (μέχρι το 1938), Αριστείδης Παπαδόπουλος (1938-1952, 14 χρόνια), Δημήτριος Γιάκος (1944-1967, 23 χρόνια), Γεώργιος Αγγελόπουλος (1952-1970, 18 χρόνια), Γεώργιος Χατζημάρκος (1964-1989, 24 χρόνια), Κυριαζής Νικολέρης, Αρχων Μουσικοδιδάσκαλος της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας, Καθηγητής Βυζαντινής μουσικής, χοράρχης (1989-2004, 15 χρόνια).

Η Ευαγγελίστρια, ο Καθεδρικός Ναός της Νέας Ιωνίας Βόλου

**Β.10. Οι Μητροπολίτες Δημητριάδος στις εόρτιες
εκδηλώσεις για τον Άγιο Χρυσόστομο Σμύρνης στην
Ευαγγελίστρια**

Οι εόρτιες εκδηλώσεις για τον Άγιο Χρυσόστομο Σμύρνης και των συν αυτό γίνονται με επισημότητα την Κυριακή προ της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού (Μέγας Εσπερινός, Αρχ. Θεία Λειτουργία, περιφορά εικόνων των Αγίων).

Ο Μακαριστός Χριστόδουλος κατά την περιφορά (1997).

**Ο Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Ιγνάτιος
κατά την περιφορά των εικόνων των Αγίων (11-09-2011).**

Γ'. ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Γ'.1. Ο Μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος (1998-2008) πρώην Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού κυρός Χριστόδουλος (1974-1998)

Στην Ευαγγελίστρια κατά την πανήγυρη (24-03-1995).

Ο Μακαριστός Χριστόδουλος ως Μητροπολίτης Δημητριάδος (1974-1998) έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Ευαγγελίστρια και την ανέδειξε ως Καθεδρικό Ναό της Νέας Ιωνίας. Καθιέρωσε τις λατρευτικές εκδηλώσεις για τους ιερομάρτυρες, Άγιο Χρυσόστομο Σμύρνης και τους συν αυτό κληρικούς και λαϊκούς, που μαρτύρησαν κατά την Μικρασιατική Καταστροφή του 1922, και παρίστατο στην αγιώνυμη ημέρα της εορτής των (Κυριακή προ του Τιμίου Σταυρού), στον Μεγάλο Εσπερινό και στην αρχιερατική Θεία Λειτουργία και περιφορά εικόνων πέριξ του ναού. Με τη στήριξη του η ενορία της Ευαγγελίστριας (Προϊστάμενος του ναού ο π. Θωμάς Συνοδινός) οργάνωσε καλλιτεχνικές εκδηλώσεις υψηλού επιπέδου. Επίσης προώθησε την ίδρυση Εκκλησιαστικού Μουσείου της Ευαγγελίστριας και εγκαινίασε το πρώτο Σπίτι Γαλήνης στην Ευαγγελίστρια.

**Γ'. 2. Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού
κ. Ιγνάτιος (1998 έως σήμερα)**

Ο Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού κ. κ. Ιγνάτιος κατά την πρώτη επίσκεψή του στην Ευαγγελίστρια στις 29-11-1998. Τον προσφώνησε ο προϊστάμενος του ναού, Πρωτοπρεσβύτερος π. Θωμάς Συνοδινός. Αριστερά (κάτω) είναι ο π. Κωνσταντίνος Αυγέρης, σημερινός προϊστάμενος του ναού. Δεξιά είναι ο π. Απόστολος Ντόκος.

Συνεχίζει την ανάδειξη και στήριξη Ευαγγελίστριας ως Καθεδρικού ναού της Νέας Ιωνίας. Προϊσταται στις καθιερωμένες λατρευτικές δράσεις (πανηγύρεις) στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου (25 Μαρτίου) και στην Κοίμηση της Θεοτόκου (Δεκαπενταύγουστο) και τιμές στους ιερομάρτυρες Άγιο Χρυσόστομο Σμύρνης και τους συν αυτό μάρτυρες του 1922. Προϊσταται, επίσης, στις επίσημες επιμνημόσυνες δεήσεις που τελούνται από την Πολιτεία στην Ευαγγελίστρια για τις Γενοκτονίες των Ελλήνων του Πόντου (19 Μαΐου) και της Μικράς Ασίας (14 Σεπτεμβρίου). Επίσης στηρίζει τις κοινωνικές δομές του ναού (Σπίτι Γαλήνης).

Γ'. 3. Οι Μικρασιάτες πρότοτοι ιερείς της Ευαγγελίστριας

Γ'. 3. 1. Παπα-Νικόλας Μαστρογιάννης, πρώτος ιερέας της Ευαγγελίστριας (1926-1928)

Ο παπα-Νικόλας Μαστρογιάννης γεννήθηκε το 1880, στο χωριό Θόλος του Εγγλεζονήσιου... Φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο του χωριού του και μετά συνέχισε στην Ευαγγελική Σχολή της Σμύρνης... Το 1904 παντρεύτηκε τη Μαριάνθη Βακαλοπούλου και χειροτονήθηκε κληρικός. Ως ιερέας ήλθε στο χωριό του, Θόλος. Από το γάμο του απέκτησε 5 παιδιά: Δημήτριο, Ευάγγελο, Ελένη, Δέσποινα και Παντελή. Η ζωή τους

κυλούσε ήρεμη.... Όμως ο πρώτος διωγμός του 1914 άλλαξε τη ζωή τους. Κυνηγημένοι μπήκαν στα δικά τους καΐκια και πήγαν στη Μυτιλήνη... Ευτυχώς ξαναγύρισαν στο νησί για να ξανακτίσουν τα σπίτια τους και την εκκλησιά τους, τον Άγιο Νικόλαο... Τον Αύγουστο του 1922, κατά την Τραγωδία της Σμύρνης, εκπατρίστηκαν για δεύτερη φορά, με πρώτο τους σταθμό τη Μυτιλήνη και συνέχεια στον Πειραιά. Έμαθε πως η αδελφή του Καλούδα βρισκόταν στο Βόλο, χήρα και με ορφανά τα παιδιά της, και ήλθε στο Βόλο. Πήγε στην εκκλησία των Αγίων Αναργύρων «Καπακλί»... Αρχές του 1924, που κατοικήθηκε ο προσφυγικός συνοικισμός της Νέας Ιωνίας, του ανατέθηκε να έχει τη φροντίδα των προσφύγων για τις θρησκευτικές τους ανάγκες. Από τις 5 Δεκεμβρίου του 1926, ιεουργούσε στον «ενοριακό ναό του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου» (Ευαγγελίστρια) του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας... Στεγάστηκε σε ένα διώροφο προσφυγικό σπίτι στα νεόκτιστα Τσιμεντένια. Όμως, είχε αρχίσει να αισθάνεται ενοχλήσεις στο στομάχι του, αλλά αδιαφόρησε. ... Στις 3 Μαρτίου 1928, ημέρα Σάββατο, σε ηλικία 48 χρονών «κοιμήθηκε εν Κυρίω». Στη θέση του τοποθετήθηκε ο παπα-Νικόλας Καραπαπαδάκης... Μετά το θάνατό του η γυναίκα του Μαριάνθη, με τη ραπτομηχανή που την κουβάλησε από το Εγγλεζονήσι, έκανε τη modίστρα. Τα παιδιά της έκαναν δικές τους οικογένειες και τίμησαν το όνομα του πατέρα τους παπα-Νικόλα Μαστρογιάννη και της μητέρας τους Μαριάνθης.

Κείμενο και φωτογραφία: Βασιλεία Γιασιράνη-Κυρίτση

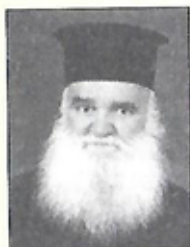
**Γ' 3. 2. Παπα-Νικόλας Καραπαπαδάκης
(1928-1956)**

Αυτοβιογραφία, που εκφώνησε ο παπα-Νικόλας ως αποχαιρετιστήριο λόγο του στην εκκλησία της Ευαγγελίστριας, το 1956.

«Αγαπητοί μου αδελφοί, σήμερον τελείται η τελευταία Θεία Λειτουργία της υπηρεσίας μου... Ευχαριστώ τον Θεόν και την Υπεραγίαν Θεοτόκον... Εγεννήθην το έτος 1878, εις το μικρόν χωρίον

Τσερνέϊριον της επαρχίας Νικομηδείας.... Ήμουν πτωχόπαιδον και ορφανός Μητρός, επτά ετών...αλλά ο ζήλος μου ήτο πολύς πώς να σπουδάσω ολίγα γράμματα, να εννοήσω το ιερόν Ευαγγέλιον και να αξιωθώ να γίνω Λειτουργός του Κυρίου... (σ.σ.Το 1906 νυμφεύθηκε τη σύζυγό του Μαρία). Το 1913 χειροτονήθην ιερέυς... (σ.σ. Το 1918 πέθανε η σύζυγός του Μαρία και έμεινε χήρος με 4 παιδιά). Το 1922, κατόπιν τριών Διωγμών παρά των Τούρκων, ήλθον στην Ελλάδα... Το 1928 μοι διόρισεν (σ.σ. ο μητροπολίτης Γερμανός) Εφημέριον εις τον ιερόν Ναόν της «Ευαγγελίστριας» Νέας Ιωνίας Βόλου.... Εδόξασα τον Θεόν, ευχαρίστησα τον Κύριον και την Υπεραγίαν Θεοτόκον... όπου ειργάσθην επί 28 έτη. Κατά τα έτη ταύτα εβάπτισα 1.515 τέκνα. Στεφάνωσα γονείς, εβάπτισα τα τέκνα των... Ευχαριστώ τον Θεόν και την Θεοτόκον.... Και τώρα Αγαπητοί μου αδελφοί, έρχομαι να γνωρίσω και την Αγάπην του Θεού διά τας σκληράς μου δοκιμασίας των τεσσάρων νεκρών τέκνων μου, που με πήρεν ο Κύριος εις ηλικίαν 19, 20, 24 και 27 ετών (σ.σ. Αικατερίνη, Αμαλία, Δημήτριος και Στρατής). Δεν εγόγγυσα ενώπιον του Θεού δεν εβλαφήμιστα, αλλά τον εγνώρισα ως Επουράνιον μου Πατέρα, ότι αυτός μου τα 'δωσε και αυτός μου πήρεν... Εγώ τον εδόξασα, τον ευχαρίστησα...Και μήτε απελίσθην... όπου διά της Προσευχής και της ελπίδος μου εις αυτόν τον Θεόν μοι απέστειλεν άνθρωπον (σ.σ. Πήρε ως ψυχοκόρη τη Μαρία, που τον γηροκόμησε)... Εuchoμαι και όλους τους εν Νέα Ιωνία, αδελφούς μου Χριστιανούς, να έχουν Αγάπην και την Ευλογίαν του Θεού...». (Απόσπασμα από το βιβλίο «Ιστορία του Νικολάου Ιερέως», Επιμ. Δημήτρη Κωνσταντάρη-Σταθαρά, ΙΩΝΕΣ 2011, σ.56).

Ο παπα-Νικόλας «κοιμήθηκε εν Κυρίω» στις 8 Απριλίου 1963 σε ηλικία 85 ετών. Ο τάφος του βρίσκεται στο παλιό νεκροταφείο των Αγίων Ταξιαρχών στη Νέα Ιωνία.

Γ. 3. 3. Παπα-Δημήτρης Δημητριάδης (1933-1966)

Ο παπα-Δημήτρης Δημητριάδης ήταν μια εμβληματική μορφή, πολύ κοινωνικός, που όταν σε συναντούσε θα ρωτούσε για σένα και την οικογένειά σου. Αξέχαστη μένει στη μνήμη μας η ακολουθία το πρωί της Μεγάλης Παρασκευής, όταν στο Ευαγγέλιο της Αποκαθήλωσης, πάντα ο ίδιος, μεγαλόπρεπος, με αργές τελετουργικές κινήσεις, ως άλλος Ιωσήφ από Αριμαθαίας, τύλιγε με «σινδόνη καθάρα» το νεκρό σώμα του Χριστού, έμπαινε στο ιερό βήμα, μέσα σε ρίγη συγκίνησης και κατάνυξης. Ο αοίδιμος παπα-Δημήτρης Δημητριάδης, γεννήθηκε το 1891 στην Κερασούντα του Πόντου, στο προάστιο της πόλης Κους-Καγιά, από ευσεβείς γονείς, τον Θεόδωρο και τη Σιμέλη. Φοίτησε στο Σχολαρχείο Κερασούντας και χειροτονήθηκε ιερέας σε ηλικία 22 χρόνων. Νωρίτερα παντρεύτηκε την Άννα Ηλιάδου και απέκτησαν τρία παιδιά: τον Χαράλαμπο, την Ιωάννα και την Παρθενόπη. Κατά τους διωγμούς των Ποντίων από τους Τούρκους (1915- 1917), εκτοπίστηκε η οικογένειά του και τότε έχασαν τα δύο κορίτσια. Μετά τους διωγμούς, επέστρεψαν στην πατρίδα τους. Οι Τούρκοι, όμως, ξανάρχισαν τις διώξεις. Τότε χάθηκε κι ο γιος τους Χαράλαμπος. Μετά από πολυήμερη και εξαντλητική πορεία κινδύνευσε να τον εκτελέσουν, νομίζοντας ότι ήταν Αρμένιος ιερέας, έφθασαν στην Καισάρεια... Εκεί γεννήθηκαν τα παιδιά του Ελισάβετ και Θεόδωρος. Το 1922, μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, ήρθαν στην Ελλάδα. Διορίστηκε ιερέας στη Μηλίνα, όπου έμεινε 11 χρόνια. Εκεί απέκτησαν ακόμη τρία παιδιά, τον Χριστόφορο, τη Μαρία και τη Δέσποινα. Το 1933 τοποθετήθηκε στην Ευαγγελίστρια της Νέας Ιωνίας, όπου υπηρέτησε συνεχώς μέχρι το 1966, δηλαδή 33 χρόνια. Σε ηλικία 75 ετών, «κοιμήθηκε εν Κυρίω». Στην Ευαγγελίστρια, χρημάτισε πρόεδρος του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου και του Φιλοπτώχου Ταμείου. Κατά την Κατοχή συμμετείχε στα λαϊκά συσσίτια της Εκκλησίας. Ενταφιάστηκε, «τιμής ένεκεν και κατ' εξαίρεσιν», πίσω από το ιερό του νέου μεγάλου ναού (σήμερα δεν υπάρχει ο τάφος αυτός). Τα παιδιά του απέκτησαν δικές τους οικογένειες και προόδευσαν.

Κείμενο: Γιάννης Κονταξής

**Γ'. 3. 4. Παπα -Σωτήρης Σιδηρόπουλος,
ιερέας της Ευαγγελίστριας (1936-41 και 1943-55)**

Ο παπα-Σωτήρης Σιδηρόπουλος του Στεφάνου και της Ωραιοζήλης γεννήθηκε στα Πλάτανα του Πόντου το 1882. Η πατρική του οικογένεια ήταν πολυμελής, με εννέα παιδιά. Παντρεύτηκε την Πολύμνια Μαρσουβανίδου και απέκτησαν πέντε παιδιά (Λουκά, Ωραιοζήλη, Αργυρώ, Αλίκη και Ουρανία). Ζούσε μια ήρεμη οικογενειακή ζωή και υπηρετούσε ως δάσκαλος και ψάλτης. Όμως, η Τουρκία άρχισε τη συστηματική γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου. Το 1917 ο Σωτήρης Σιδηρόπουλος για να σώσει την οικογένειά του, φεύγει από τα Πλάτανα και ανεβαίνει στην πόλη Κρίμτσκ, της νοτιοδυτικής Ρωσίας στον Εύξεινο Πόντο (περιοχή Κράσνομπαρ). Στο Κρίμτσκ έμεινε λίγα χρόνια, και μετά μετακινήθηκε στο Σοχούμ της Αμπχαζίας. Εκεί στο Σοχούμ, όπου υπήρχαν πολλοί Πόντιοι, το 1928, σε ηλικία 48 ετών ο Σωτήρης Σιδηρόπουλος χειροτονήθηκε ιερέας. Και εκεί όμως άρχισαν οι διωγμοί από το Σταλινικό καθεστώς κατά της Εκκλησίας. Ο παπα-Σωτήρης με την οικογένειά του φεύγει με πλοίο και φθάνει στη Θεσσαλονίκη το 1928 και μετά βρέθηκε στη Δράμα. Συνοπτικά διακόνησε: Στη Δράμα (1928-1936), στην Ευαγγελίστρια Νέας Ιωνίας (1936-1941), στο Σφενδάμιο Κατερίνης (1941-1943), πάλι στην Ευαγγελίστρια Νέας Ιωνίας (1943-1955), όπου συνταξιοδοτήθηκε. Επιστρέφει στη Δράμα (1955-1962) ως ιερέας στα εκεί Κοιμητήρια. Στον Βόλο πάλι (1962 έως 1969) ως συνταξιούχος, ιεουργεί όπου τον στέλνει η Μητρόπολη. «Κοιμήθηκε εν Κυρίω» στη Νέα Ιωνία στις 9 Μαΐου 1969, σε ηλικία 87 ετών. Χάρηκε παιδιά και εγγόνια. Ήταν πνευματικός πατέρας, έμπιστος, πατρικός εξομολόγος και υποδειγματικός εφημέριος. Τιμήθηκε με το εκκλησιαστικό οφίκιο του Οικονόμου. Κατά την περίοδο της Μ. Εβδομάδας, ποιος δεν έχει συγκλονισθεί και δεν έχει κλάψει μαζί με τον παπα-Σωτήρη, όταν τη Μ. Πέμπτη σηκώνοντας στους ώμους του τον εσταυρωμένο έψαλε μ' εκείνη τη στεντόρεια, γοερή και ραγισμένη φωνή του, το «Σήμερον κρεμάται επί ξύλου...!». Στιγμές αλησμόνητης θρησκευτικής κατάνυξης για τους πρώτους πρόσφυγες!

Κείμενο και φωτο. : Παναγιώτης Ιωάν. Σιδηρόπουλος (ανεψιός)

**Γ'. 3. 5. Ενοριακοί ιερείς του Ιερού Ναού Ευαγγελίστριας
από το 1926 μέχρι σήμερα (Από τα Αρχεία του ναού)**

Νικόλαος Μαστρογιάννης από 05-12-1926 έως 29-01-1928, συνολικά 1 έτος 2 μήνες και 28 ημέρες. Κοιμήθηκε εν ιερατεία στις 3 Μαρτίου 1928, σε ηλικία 48 ετών.

Γεώργιος Βογιατζόγλου από 06-05-1927 έως 20-02-1929, συνολικά 2 έτη, 4 μήνες και 14 ημέρες.

Αγαθάγγελος Παπουτσιδάκης από 20-03-1927 έως 14-10-1928, συνολικά 1 έτος, 6 μήνες και 24 ημέρες.

Νικόλαος Καραπαπαδάκης (Σακελλάριος) από 26-08-1928 έως 26-08-1956, συνολικά 28 χρόνια. Κοιμήθηκε στις 09-04-1963 σε ηλικία 85 ετών. Ο οικογενειακός τάφος του βρίσκεται στο παλιό κοιμητήριο των Ταξιαρχών.

Ιωάννης Λάμπας (Σακελλάριος) από 17-03-1928 έως 15-09-1936, συνολικά 8 έτη, 5 μήνες και 28 ημέρες.

Ανδρέας Στέφας Π. (Οικονόμος) από 06-05-1929 έως 24-09-1930, συνολικά 1 έτος, 4 μήνες και 1 ημέρες.

Κ. Ζιώγας (Οικονόμος) από 19-10-1930 έως 10-12-1933, συνολικά 3 έτη, 1 μήνα και 21 ημέρες.

Δημήτριος Δημητριάδης (Ιερομνήμων) από 17-12-1933 έως 28-06-1964. Συνέχισε ως συνταξιούχος μέχρι την κοίμησή του, που επισυνέβη στις 11-08-1966, σε ηλικία 75 ετών.

Σωτήριος Σ. Σιδηρόπουλος (Οικονόμος) από 20-09-1936 έως 01-11-1941 και μετά πάλι από τις 01-07-1943 έως 02-04-1955, συνολικά 19 έτη, 0 μήνες, 12 ημέρες. Κοιμήθηκε εν Βόλω στις 9 Μαΐου 1969 σε ηλικία 87 ετών.

Ευάγγελος Αγγελούσης, από 30-04-1942 έως 26-01-1943, συνολικά 7 μήνες και 26 ημέρες.

Κωνσταντίνος Γεραμπίνης (Πρωτοπρεσβύτερος) από 01-07-1945 έως 30-01-1972 & από 11-07-1982 έως 23-07-1994, συνολικά 38 έτη, 7 μήνες και 11 ημέρες στην Ευαγγελίστρια. Από το 1972 έως το 1982 είχε μετατεθεί στον Ι. Ν. Αγίας Βαρβάρας και Αγίου Δαμασκηνού της Νέας Ιωνίας. Κατά

πληροφορίες (π. Απόστολος Ντόκος) μέχρι το 1998 ήταν ενεργός συνταξιούχος στην Ευαγγελίστρια. Κοιμήθηκε «εν Κυρίω» τον Δεκέμβριο του 2000 σε ηλικία 96 ετών.

«Ο παπα-Κώστας Γεραμπίνης γεννήθηκε το 1904 στη Ζαγορά, καταγόμενος από ιερατικό γένος... Ήταν ένας φιλόστοργος κληρικός, ευαίσθητος στον ανθρώπινο πόνο και ανιδιοτελής στις κοινωνικές του σχέσεις, με το χαμογελαστό πρόσωπο, το ευθύ και

άδολο βλέμμα, με την ήρεμη και ανεπιτήδευτη ομιλία του, την απλότητά του και την αισιοδοξία του...» («Η ΘΕΣΣΑΛΙΑ», 17-12-2000, Ν(ίκος).Δ(ιαμαντάκος).

Στα βιβλία φαίνονται μία ή δύο φορές 4 ιερείς ως εξής:

Παλαμώτης, ιεροκήρυξ, Αρχ. Επίτροπος στις 27-02-1927.

Αχιλλέας Παπαποστόλου στις 04-03-1943. **Ηλίας Ρόκας Αν.** στις 20 και 29 Μαΐου 1943. **Κ. Γωγοβίτης Θ.** στις 27-06-1943.

Ο κατάλογος συνεχίζεται με ενοριακούς ιερείς.

Κωνσταντίνος Πελεκάνος από 10-07- 1955 έως 21-05-1972, συνολικά 16 έτη, 10 μήνες και 11 ημέρες.

Παναγιώτης Χρόνης από 09-09-1956 έως 14-07-1963, συνολικά 6 έτη, 10 μήνες και 9 ημέρες.

Δαμασκηνός Δημητρίου (Αρχιμανδρίτης) από 11-04- 1963 έως 17-09- 1967, συνολικά 4 έτη, 5 μην. και 6 ημέρες.

Θρασύβουλος Βαλωμένος από 22-04-1968 έως 25-08-1968, συνολικά 4 μήνες και 3 ημέρες.

Κωνσταντίνος Κωσταρέλλος από 27-10-1968 έως 28-09-1975, συνολικά 6 έτη, 11 μήνες και 1 ημέρα.

Πέτρος Καϊμακάμης από 05-03-1972 έως 16-01-1980, συνολικά 7 έτη, 10 μήνες και 11 ημέρες.

Λεωνίδας Αντωνάκης από 11-06-1972 έως 11-01-1976, συνολικά 3 έτη και 7 μήνες.

Γεώργιος Παπαθεοδώρου από 26-10-1975 έως 11-03-1978, συνολικά 2 έτη , 4 μήνες και 15 ημέρες.

Θεόδωρος Λιακόπουλος από 31-01-1976 έως 06-01-1978, συνολικά 1 έτος, 11 μήνες και 5 ημέρες.

Κύριλλος Ρήγας (Αρχιμανδρίτης) από 26-07-1976 έως 08-06-1985, συνολικά 8 έτη, 10 μήνες και 13 ημέρες. Ίδρυσε το «Σπίτι Γαλήνης Χριστού». Έκανε το πρώτο βήμα για την οργάνωση του Εκκλησιαστικού Μουσείου Ευαγγελίστριας.

Κωνσταντίνος Χατζηνικολάου (Αρχιμανδρίτης) από 01-05-1978 έως 12-03-1983, 4 έτη, 10 μ. και 11 ημ.

Βασίλειος Μπρέσιακας από 22-07- 1979 έως 02-11-1980, συνολικά 1 έτος, 3 μήνες και 10 ημ.

Αθανασίου Μ. από 20-06-1981 έως 12-09-1981, 2 μήνες και 22 ημέρες.

Γεώργιος Αλεξίου από 30-08-1981 έως 30-05- 1982, συνολικά 9 μηνες.

Θωμάς Συνοδινός, Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος και Προϊστάμενος του Ιερού Ναού της Ευαγγελίστριας από το 1986 έως 1998 (12 χρόνια). Ο π. Θωμάς Συνοδινός ήταν αυτός που ανέδειξε το Εκκλησιαστικό Μουσείο της Ευαγγελίστριας (συντήρηση εικόνων, συλλογή και τοποθέτηση ιερών κειμηλίων κ. ά) καθώς και πολλών δράσεων της Ευαγγελίστριας

(εορτές του Αγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης και των συν αυτώ, έλευση του Πατριάρχη Δημητρίου Α΄ στον ναό, εξωραϊσμός του ναού κ.ά.).

Κωνσταντίνος, Αυγέρης σήμερα προϊστάμενος του ναού (Πρωτοπρεσβύτερος). Άρχισε τη διακονία του στην Ευαγγελίστρια στις 26-12- 1981 και συνεχίζει μέχρι σήμερα (2015), συνεχώς 34 χρόνια. Από το 1998 είναι προϊστάμενος

του ναού και συντονίζει με επιτυχία όλες τις δράσεις του ναού (Σπίτι Γαλήνης, εόρτιες εκδηλώσεις για τους Μικρασιάτες Αγίους, πνευματικό έργο, συντήρηση και έργα στον ναό κ.ά.).

Απόστολος Ντόκος (Πρωτοπρεσβύτερος) από 28-01-1996 μέχρι σήμερα (2015). Υπεύθυνος πνευματικού έργου νεότητας, τμήματος Η/Υ της ενορίας και ιστοσελίδας του ναού.

Παναγιώτης Κολοφωτιάς (Πρωτοπρεσβύτερος) από 10-01-2000 μέχρι σήμερα (2015). Υπεύθυνος της Σχολής Γονέων της ενορίας και εσπερινών κηρυγμάτων (ενορίας) και θρησκευτικής υπηρεσίας στρατευμένων της Ι. Μ. Δημητριάδος.

Απόστολος Τσάντος από τις 01-10-2002 μέχρι σήμερα (2015). Υπεύθυνος μηνιαίου κηρύγματος και λειτουργικής ζωής.

Αμφιλόχιος Μήλτος, (Αρχιμανδρίτης) από 08-05-2011 μέχρι σήμερα. Γενικός Γραμματέας της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος, ενταγμένος στους ιερείς του ναού.

Οι διακονούντες σήμερα ιερείς της Ευαγγελίστριας (από αριστερά): π. Απ. Τσάντος, π. Παν. Κολοφωτιάς, π. Κων. Αυγέρης και π. Απ. Ντόκος.

Γ'. 4. Εκκλησιαστικές Επιτροπές της Ευαγγελίστριας από το 1926 μέχρι σήμερα (2015).

Στη μικρή Ευαγγελίστρια αναφέρονται, μέσα από πηγές της εποχής (εφημερίδες), οι παρακάτω Εκκλησιαστικοί Επίτροποι: **Τηλέφογλου Γεώργιος, Χαραλαμπίδης Α., Κεσμετζής Γεώργιος** («Λαϊκή Φωνή», 08-04-1931) και οι: **Παπαδόπουλος Ιωάννης, Οικονόμου Ιωάννης**, δημ/λος, **Νησιώτης Λεωνίδας**, φαρμακοποιός, **Σαβαλάκης Εμμ.** («Λαϊκή Φωνή», 17-01-1933, με εκλογές).

Από το 1933-1952 έχουμε, δυστυχώς, ένα μεγάλο κενό.

Από το 1952 μέχρι σήμερα αναφέρονται οι εξής (Καθένας αναγράφεται στην πρώτη θητεία του και συνέχεια οι επόμενες, αν έχει. Πηγή: Αρχεία Ι. Ναού Ευαγγελίστριας):

- * **Από 1952-54: Βολίδης Απόστολος** (1952-57, 5 χρόνια)
Δανιηλίδης Παναγιώτης (1952-57, 1978-80, 7 χρόνια)
Λαζάκης Θωμάς (1952-1954, 3 χρόνια)
Τσοπουρίδης Αναστάσιος (1952-57, 1970-72, 7 χρόνια)
- * **Από 1955-57: Βρακίδης Ιωάν.** (1955-57, 1961-66, 7 χρ.)
- * **Από 1958-60: Δουλής Μιχαήλ** (1958-60, 2 χρόνια)
Λαμπαδάρης Νικόλαος (1958-60, 1964-69, 7 χρόνια)
Μαρσουβανίδης Νικόλαος (1958-60, 2 χρόνια)
Μιχαηλίδης Γεώργιος (1958-60, 2 χρόνια)
- * **Από 1961-1963: Βλαχόπουλος Κων.** (1961-66, 5 χρόνια)
Διαμαντής Κων/ντίνος (1961-69, 1978-2001, 29 χρόνια)
Μπέτσος Ζήσης (1961-69, 8 χρόνια)
- * **Από 1964-66: Ρουσάκης Αναγνώστης** (1964-66, 2 χρ.)
- * **Από 1967-69: Σπανοπούλου Σ.** (1967-69, 2 χρόνια)
- * **Από 1970-72: Κοΐλιας Κων/ντίνος** (1970-72, 2 χρόνια)
Περιβολάρης Κων/ντίνος (1970-1972, 2 χρόνια)
Τριανταφυλλίδης Νικόλαος (1970-72, 2 χρόνια)
- * **Από 1972-74: Παπαπαναγιώτου Γεώρ.** (1972-77, 3 χρ.)
Τζανέτος Ευάγγελος (1972-98, 26 χρόνια)
Τίγκας Δημήτριος (1972-74, 2 χρόνια)
Ψαριανός Διαμαντής (1972-77, 5 χρόνια)

- * Από 1975-77: Σκοτινιώτης Ν. (1975-77, 1981-83, 4 χρ.)
- * Από 1978-80: Παπαδόπουλος Θεόδ. (1978-80, 2 χρόνια)
- * Από 1981-83: Λεφάκης Δημ. Λεωνίδας (1981-83, 2 χρ.)
- * Από 1984-86: Ιορδανίδης Σπυρίδων (1984-89, 5 χρόνια)
- Μαγκουρίτσας Κων/ντίνος (1984-89, 5 χρόνια)
- * Από 1987-89: (αναφέρονται πιο πάνω)
- * Από 1990-92: Γκαραγκάνης Δημ. (1990-2001, 11 χρ.)
- Παναγιωτίδης Απόστολος (1990-98, 8 χρόνια)
- * Από 1993-98: (αναφέρονται πιο πάνω)
- * Από 1999-2001: Γιακάκογλου Κων. (1999-2007, 8 χρ.)
- Χιώτης Νικόλαος (1999-2007, 8 χρόνια)
- * Από 2002-04: Διαμάντης Ιωά. (2002-04, 2008-10, 4 χρ.)
- Σμυρλής Χαράλαμπος (2002-04, 2 χρόνια)
- * Από 2005-07: Γκαντζούνας Γεώρ. (2005-2016, 10 χρ.)
- Κουτσοβέλης Νικόλαος (2005-2007, 2 χρόνια)
- * Από 2008-10: Γκριναφίδης Αθαν. (2008-2016, 17 χρ.)
- Παπαδόπουλος Αναστάσιος (2008-2010, 2 χρόνια)
- * Από 2011-13: Κυπαρίσης Κων/. (2011-2016, 5 χρόνια)
- Παρίσης Δημήτριος (2011-2016, 5 χρόνια)
- * Από 2014-16: (αναφέρονται πιο πάνω)

Γ'. 5. Εκκλησιαστικά έθιμα από τη μικρή Ευαγγελίστρια

Γ'. 5. 1. Γεννήσεις

Το σύνολο σχεδόν των γεννήσεων γίνεται στο σπίτι από πρακτικές μαμές μέσα στα προσφυγικά δωμάτια και σε σπάνιες περιπτώσεις στο νοσοκομείο του Βόλου (Για το έτος 1933 έχουμε 98 % γεννήσεις στο σπίτι και 2 % στο νοσοκομείο). Μόλις συμπληρωνόταν 40 μέρες από τη γέννηση του παιδιού (σαράντιζε), η λεχώνα, που όλες αυτές τις μέρες δεν έβγαινε από το σπίτι της, ντυνόταν επίσημα και πήγαινε το βρέφος στην εκκλησία για να «πάρει ευχή», ενώ τη συνόδευε ένα αγοράκι, που προχωρούσε μπροστά.

Γ'. 5. 2. Βαπτίσεις

Οι περισσότερες βαπτίσεις γίνονταν στο σπίτι «εν τη οικία» και λιγότερες στον ναό. (Για το έτος 1933 έχουμε 84% στο σπίτι και 16% στον ναό). Αυτή η πρακτική συνεχίστηκε για πολλά χρόνια. Οι παλιότεροι θα θυμούνται ομάδα νεαρών παιδιών, που κουβαλούσαν την κολυμπήθρα από την εκκλησία στο σπίτι, που θα γινόταν η βάπτιση, προσδοκώντας κάποιο φιλοδώρημα. Όταν η βάπτιση γινόταν στην εκκλησία, η μητέρα έμενε στο σπίτι, αν ήταν κοντά ή έξω από την εκκλησία και την ώρα που έδιναν το όνομα στο νεοφώτιστο, έτρεχαν μικρά παιδιά να της πούνε το όνομα, να δώσουν τα «συχαρίκια» και να πάρουν κάποιο φιλοδώρημα (πεντάρες κ.λπ.). Ή άλλες φορές, μόλις ακουγόταν το όνομα, έβγαινε ο πατέρας από το σπίτι ή την εκκλησία και σκορπούσε λιανοκέρματα στα παιδιά.

Γ'. 5. 3. Θεία Κοινωνία

«Μετάδοση άρτου ζωής»: Ιερέας της Ευαγγελίστριας πηγαίνει να κοινωνήσει κάποιον ασθενή στον σπίτι του (Ζωγραφική σύνθεση Γιάννη Κονταξή).

Εδώ αναφέρουμε μια συνήθεια από τη θρησκευτική ζωή εκείνης της εποχής, που ξεκινούσε από τη μικρή Ευαγγελίστρια, περνούσε τα στενά δρομάκια των τετραγώνων και έφτανε στα στενόχωρα μονοκάμαρα σπίτια των προσφύγων για να τους δώσει τον «άρτον της ζωής», τη Θεία Κοινωνία. Όταν κάποιος χριστιανός ήταν στα τελευταία του και κινδύνευε να πεθάνει, τότε οι συγγενείς καλούσαν τον ιερέα της ενορίας να τον κοινωνήσει. Τότε ο ιερέας έπαιρνε από το Άγιο Αρτοφόριο τη Θεία Κοινωνία, την τύλιγε σ' ένα κόκκινο μανδήλιο και την κρατούσε σφιχτά στο στήθος του, σκεπασμένη με το πετραχήλι και με σκυμμένο το κεφάλι και ασκεπής περπατούσε προσεκτικά, ψελλίζοντας ευχές από τη Θεία Κοινωνία. Μπροστά (προπομπός) πήγαινε ένα παιδάκι κρατώντας ένα φαναράκι αναμμένο. Ήταν άκρως συγκινητική η πορεία αυτή του ιερέα από την εκκλησία προς το σπίτι του χριστιανού, που ετοιμαζόταν για τον «άλλο κόσμο». Στο πέρασμα του ιερέα όλοι σηκώνονταν και έκαναν το σταυρό τους ευλαβικά και σιωπηλά.

Γ'. 5. 4. Θάνατος-κηδεία

Η επικήδεια τελετή, εκείνη την εποχή, διαβαζόταν στο σπίτι του νεκρού. Ένα τέταρτο πριν από την ώρα που είχε οριστεί η εξόδια ακολουθία, από τη μικρή Ευαγγελίστρια ξεκινούσε μία πομπή με τον ιερέα. Μπροστά πήγαινε ένα παιδί που κρατούσε τον σταυρό και πίσω ακολουθούσε ο ιερέας, πλαισιούμενος από δυο παιδιά (παπαδάκια), που κρατούσαν τα εξαπτέρυγα. Κατά την εκφορά του νεκρού από το σπίτι προς το νεκροταφείο, που ήταν άλλωστε κοντά, η νεκροπομπή πήγαινε με τα πόδια. Προηγούνταν ο ιερέας με τα εξαπτέρυγα, που ψέλλιζε το «Άγιος ο Θεός...» και ακολουθούσε το απλό φέρετρο, που το σήκωναν τέσσερις συγγενείς ή φίλοι του νεκρού, που συναλλάζονταν μεταξύ τους έως ότου φθάσουν στο

νεκροταφείο και ακολουθούσαν οι συγγενείς και φίλοι και όλη η γειτονιά του μακαρίτη. Μόλις έφευγε η νεκροπομπή από το σπίτι, κάποια γυναίκα έσπαζε στην εξώπορτα ένα πήλινο κανάτι με νερό ή ένα πιάτο για «να τσακίσει ο χάρος το πόδι του και να μην ξαναμπει σ' αυτό το σπίτι!».

Από βραδίσ ξευχτούσαν τον νεκρό οι συγγενείς και σχεδόν όλη η γειτονιά. Τους νέους, μοιρολογίστρες θρηνούσαν σπαρακτικά. Άλλες φορές, για να περάσει η ώρα, ανάφεραν διάφορα περιστατικά από τη ζωή του μακαρίτη ή της μακαρίτισσας και αν ήταν κανένας γέροντας ή γερόντισσα, τις πιο πολλές φορές κατέληγαν σε αστείες καταστάσεις, που είχαν περάσει μαζί, με πολύ γέλιο! Έτσι αντιμετώπιζαν και τον θάνατο οι πατέρες μας Μικρασιάτες και επαληθευόταν η παροιμία «Δεν γίνεται γάμος χωρίς κλάματα και κηδεία χωρίς γέλιο!»

(Κείμενα από το βιβλίο «Η Νέα Ιωνία του 1933», έκδοση ΙΩΝΕΣ. 2003, Επιμέλεια Δημήτρη Κωνσταντάρα-Σταθαρά, σελ.76 και εξής).

«Ο Αναπεσών Ιησούς Χριστός», «διά χειρός Ζαχαρία Καραφέργιω», στο υπέρθυρο της δυτικής κεντρικής πύλης (εσωτερικά) μετά την πρόσφατη συντήρησή.

Γ.5.5. Το λάβαρο-εικόνα της Αναστάσεως

Το λάβαρο της Αναστάσεως την παραμονή της Αναλήψεως, λίγο πριν τον Εσπερινό, περιφέρεται γύρω από την εκκλησία με τη συνοδεία πλήθους πιστών. Εδώ το κρατάει ο Μανώλης Καραφύλλογλου (31-05-1995).

Ένα εκκλησιαστικό έθιμο που γινόταν από την πρώτη μικρή Ευαγγελίστρια και συνεχίζεται μέχρι σήμερα είναι η τιμή και περιφορά του λαβάρου της Αναστάσεως κατά την παραμονή της Αναλήψεως. Το λάβαρο είναι μια εντυπωσιακή φορητή εικόνα από αυτές που έφεραν οι Μικρασιάτες πατέρες μας. Βγαίνει από το ιερό και υψώνεται με το «Χριστός Ανέστη» κατά το Μ. Σάββατο το βράδυ και μένει μέσα στην εκκλησία 40 μέρες δίπλα στο δεσποτικό μέχρι της Αναλήψεως. Λίγο πριν τον Εσπερινό το λάβαρο περιφέρεται πανηγυρικά γύρω από την Ευαγγελίστρια με πλήθος κόσμου να το συνοδεύει και να ψάλλει το Χριστός Ανέστη. Οι άνδρες που κρατούν το λάβαρο, το θεωρούν τιμή και ευλογία τους και σχεδόν κάθε χρόνο είναι οι ίδιοι μέχρι να τους αντικαταστήσουν άλλοι. Και η παράδοση συνεχίζεται...

Γ'. 5. 6. «Εγκαινίων ανάμνησις», 40 χρόνια (1966-2006)

Ο Ιερός Ναός της Ευαγγελίστριας πραγματοποίησε λατρευτικές και εόρτιες εκδηλώσεις, τον Μάιο του 2006, με τίτλο «Εγκαινίων ανάμνησις», για ανάμνηση των εγκαινίων του μεγάλου ναού, που είχαν πραγματοποιηθεί στις 22 Μαΐου 1966, πριν 40 χρόνια, από τον μακαριστό Μητροπολίτη Δημητριάδος Δαμασκηνό. Στις εκδηλώσεις αυτές κλήθηκε και τιμήθηκε ο Μητροπολίτης

Τριφυλλίας κ. Στέφανος, που συμμετείχε, τότε, στα εγκαίνια και, μάλιστα, είχε εγκαινιάσει το παρεκκλήσιο της Αγίας Αναστασίας της Φαρμακολυτρίας, στο αριστερό κλίτος του ναού.

Στο πλαίσιο των «Εγκαινίων ανάμνησις» στον αύλειο χώρο του ναού πραγματοποιήθηκαν εόρτιες εκδηλώσεις με την παρουσία του Θεοφιλεστάτου Επισκόπου Βελεστίνου κ. Δαμασκηνού (28-05-2006).

Γ'. 5. 7. Η οικογένεια Δανιηλίδη και η Ευαγγελίστρια

Κατάθεση του ογκώδους θεμέλιου λίθου της μεγάλης Ευαγγελίστριας την Κυριακή 22 Μαΐου 1966 (Φωτ. Αρχείο Ι.Ν. Ευαγγελίστριας).

Η οικογένεια των Αδελφών Δανιηλίδη ήταν συνδεδεμένη με τον Ιερό Ναό της Ευαγγελίστριας. Στη φωτογραφία διακρίνεται στη μέση η μητέρα τους Κυριακή Δανιηλίδη και δεξιά ο μεγάλος γιος της Παναγιώτης Δανιηλίδης, που ακουμπούν στον ογκώδη θεμέλιο λίθο. Αυτό το «ακούμπημα» συνεπαγόταν και υπόσχεση εισφοράς υπέρ ανέγερσης της νέας μεγάλης Ευαγγελίστριας, όπως απαιτούσε ο Μητροπολίτης Ιωακείμ. Ο συγγραφέας του παρόντος θυμάται ότι ο Θεόδωρος Δανιηλίδης προέτρεπε τη μητέρα του να «ακουμπήσει» τον θεμέλιο λίθο και ο ίδιος ανήγγειλε εις επήκοον όλων ένα σεβαστό ποσόν για την ανέγερση του νέου ναού. Ο Παναγιώτης και ο Θεόδωρος ήταν κατά τη διάρκεια της Κατοχής για πολλά χρόνια Επίτροποι της Ευαγγελίστριας και πρόσφεραν πολλαπλές υπηρεσίες (παγκάρι, ανέγερση του νέου ιερού ναού, Φιλόπρωχο Ταμείο και στα συσσίτια κατά την Κατοχή).

Γ'.5. 8. Η χορωδία της μικρής Ευαγγελίστριας (1946)

Η χορωδία της μικρής Ευαγγελίστριας από το αριστερό ψαλτήρι με τον Δημήτριο Γιάκο, χοράρχη-ψάλτη (Φωτογραφία του 1946 από τον πλανόδιο φωτογράφο Σταύρο Κακαπάλογλου, που είχε στημένο το «κουτί» του στην πλατεία της Ευαγγελίστριας).

Ο Δημήτριος Γιάκος αμέσως μετά την τοποθέτησή του ως αριστερός ψάλτης (Λαμπαδάριος) συγκρότησε παιδική-εφηβική χορωδία. Διακρίνονται από τ' αριστερά (πρώτη σειρά): Ευάγ. Νησιώτης, Απόστ. Θεολόγου, Ζαμπρίδης, Κων. Κούντρας, Αντ. Βαγενάς, Βασ. Παξινός, Γιώργιος Χατζημάρκου, Δημ. Κωνσταντάρας. (Πίσω, από αριστερά): Σταύρος Προμπονάς, Μανωλίδης (;), Κων. Κυρλόγλου, Κων. Γιακάκογλου, Νίκος Λεφάκης, Τάσος Χιωτίδης, Γιώργος Μπουμπουζιώτης, Ιωάν. Γρηγοριάδης και Γκουντόπουλος.

Ο Δημήτρης Γιάκος διακόνησε 23 έτη ως αριστερός ψάλτης (1944 έως 1967). Επίσης, έκανε κάθε Κυριακή Κατηχητικό Σχολείο. Διακρινόταν για το ήθος του και ήταν υπόδειγμα Χριστιανού νέου. Χωρίς να είναι δάσκαλος, ασκούσε αγωγή στα παιδιά και στους νέους με το παράδειγμά του. Στο επάγγελμα ήταν γεωπόνος και εξελίχθηκε μέχρι τον βαθμό του Διευθυντή Γεωργίας (Νομαρχίας).

Γ'.5. 9. Μνημεία στην πλατεία Ευαγγελίστριας («25^{ης} Μαρτίου 1821»)

Η σμίλη του γλύπτη Νικόλα γράφει την ιστορία του Μικρασιάτικου Ελληνισμού και της Νέας Ιωνίας.

Ο γλύπτης Νικόλας (Νικόλαος Παυλόπουλος, από τον Μεγάλο Άη-Γιώργη Πηλίου, 1909-1990) με δύο γλυπτά του στην πλατεία Ευαγγελίστριας παρουσιάζει την ιστορία του Μικρασιάτικου Ελληνισμού και της πόλης της Νέας Ιωνίας:

1°. (αριστερή φωτογραφία) Η Ιωνία ή Ελευθερία (έργο 1971) ως κόρη εδράζεται σε κύβο, που στα τέσσερα ορειχάλκινα θωράκιά του ιστορούνται: (εμπρός) «...π.Χ. Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΙΩΝΙΑΣ», (δεξιά) «1922 Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ», (αριστερά) «1922 Η ΑΠΟΧΩΡΗΣΙΣ», (πίσω) «1971 Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ (της Νέας Ιωνίας)».

2°. (δεξιά φωτογραφία) Η προτομή του μαρτυρικού Χρυσοστόμου Σμόρνης (έργο 1970) στην οποία η Δημοτική Αρχή Νέας Ιωνίας, πριν ανακηρυχθεί Άγιος (δηλ. πριν το 1992) κατέθετε στεφάνι και τελούσε τρισάγιο κατά τις εκδηλώσεις, που τελούσε στις 15 Αυγούστου εκάστου έτους στη μνήμη της Τραγωδίας του 1922.

ΠΗΓΕΣ – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. «*Ἦλθεν ὁ Πατριάρχης*», Ιερά Μητρόπολις Δημητριάδος, Κείμενα: Μητροπολίτης, Δημητριάδος Χριστόδουλος, Επιμέλεια έκδοσης: Αρχιμ. Θεόκλητος Κουμαριανός, Πρωτοσύγκελος, Βόλος 1990.
2. Δημήτρης Κωνσταντάρης-Σταθαράς, «*Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994*» (1994), Γ' Βραβείο Εστίας Νέας Σμύρνης, ISBN 960-7175-82-4.
3. Δημήτρης Κωνσταντάρης-Σταθαράς, «*Συναξάρι των πρώτων οικιστών της Νέας Ιωνίας Βόλου από το 1924*» (2013), ISBN 978-960-87552-7-7.
4. Αρχεία Ιερού Ναού Ευαγγελίστριας.
5. Αρχεία εφημερίδων Βόλου:
 «ΘΕΣΣΑΛΙΑ»,
 «ΛΑΪΚΗ ΦΩΝΗ»,
 «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ».

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

- Στο Δ.Σ. της Πολιτιστικής Εστίας Μικρασιατών Νέας Ιωνίας Μαγνησίας «ΙΩΝΕΣ», που μου ανέθεσε τη συγγραφή του παρόντος βιβλίου-ημερολογίου 2016, ύστερα από δική μου πρόταση.
- Στον προϊστάμενο του Ιερού Ναού της Ευαγγελίστριας π. Κωνσταντίνο Αυγέρη, που έθεσε στη διάθεσή μου τα αρχεία του Ναού για να αντλήσω τις σχετικές πληροφορίες.
- Στον Γιάννη Κονταξή, που κόσμησε το παρόν βιβλίο (στο εξώφυλλο) με τις εικονογραφίες της Ευαγγελίστριας (μικρής και μεγάλης) και τη σύνθεση «Άρτος ζωής».
- Στους χορηγούς, που με την ευγενική τους προσφορά εκδόθηκε το παρόν βιβλίο-ημερολόγιο 2016.

Μέρος δεύτερο

1. Διακονήματα στην Ευαγγελίστρια από το 2016 μέχρι σήμερα (2026). Συνέχεια από το προηγούμενο Βιβλίο του 2015.

(ιερείς, επίτροποι, νεωκόροι, ιεροψάλτες)

Ιερείς του ιερού ναού

- **Αρχιμανδρίτης π. Αμφιλόχιος Μήλτος:** Από τις 11-10-2002 μέχρι το 2015 ήταν ενταγμένος στους ιερείς του ναού και Γενικός Γραμματέας της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος. Από τις 05-09-2017 μέχρι σήμερα, το 2026, είναι Προϊστάμενος Ιερού Ναού. Εδώ, ως μου επιτραπεί να σημειώσω μια προσωπική μου παρατήρηση για τον π. Αμφιλόχιο. Ο π. Αμφιλόχιος (κατά κόσμον Θωμάς Μήλτος) από μικρός ήταν «παιδί» της Ευαγγελίστριας. Είχε πνευματικό πατέρα τον π. Θωμά Συνοδινό από τη δεκαετία του 1990, έκανε θεολογικές σπουδές, έλαβε το διακόνημα της ιεροσύνης και συνεχίζει ανοδικά την εκκλησιαστική του σταδιοδρομία, με το όνομα του Αγίου Αμφιλοχίου, που ήταν επίσκοπος Ικονίου. Σημειωτέον είναι μικρασιατικής καταγωγής από το μέρος της μητέρας του (Θεογνωσία Φιλοσόγλου, κόρη της μεγάλης οικογένειας των Φιλοσόγλου, κατοίκων Νέας Ιωνίας με καταγωγή από την Καππαδοκία).

- **Πρωτοπρεσβύτερος π. Κωνσταντίνος Αυγέρης:** Από 26-12-1981 μέχρι σήμερα (2026) στην Ευαγγελίστρια (45 χρόνια). Από το 1998 μέχρι το 2016 ήταν προϊστάμενος του ναού. Από 01-04-2026 συνεχίζει ως συνταξιούχος να «υπηρετεί» στην Ευαγγελίστρια.

- **Πρωτοπρεσβύτερος π. Απόστολος Ντόκος:** Από 28-01-1996 μέχρι 16-04-2024 (28 χρόνια).

- **Πρωτοπρεσβύτερος π. Παναγιώτης Κολοφωτιάς** από 10-01-2000 και συνεχίζει μέχρι σήμερα το 2026 (26 χρόνια).

- **π. Απόστολος Τσαντός:** Από 11-10-2002 μέχρι 16-04-2024 (22 χρόνια).

- **π. Μάρκος Τίρχας.** Από 27-07-2024 μέχρι σήμερα το 2026.

- **π. Νεκτάριος Μαρμαράς** από 27-07-2024 μέχρι σήμερα το 2026.

Εκκλησιαστικοί Επίτροποι του ναού

- Γκαντζούνας Γεώργιος: Από 2005 έως 2016 και 2017 έως 2022.

- Γκριναφίδης Αθανάσιος: Από 2008 έως 2016 και συνεχίζει έως σήμερα.

- Κυπαρίσσης Κων/ντίνος: Από 2011 έως 2016 και συνεχίζει έως σήμερα.

- Παρίσης Δημήτριος: Από 2011 έως 2016.

- Χανιάς Γεώργιος: Από 2020 έως 2025.

- Βουτσάς Βασίλειο: Από 2023 και συνεχίζει μέχρι σήμερα.

- Κασάμπαλη Μαγδαληνή: Από 2023 και συνεχίζει μέχρι σήμερα.

Νεωκόροι του ναού

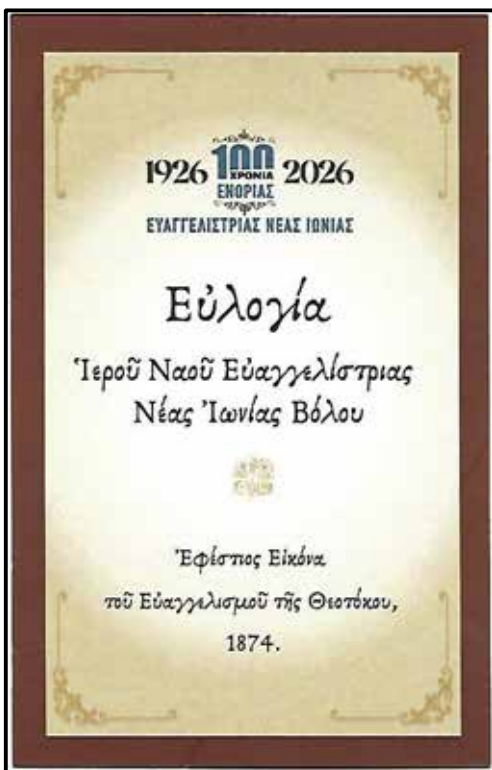
- Αναστασία Παράσχου από το 2001 έως 2016 και 2017 έως 2021.
- Βασιλική Γορδίου : Από 2022 και συνεχίζει μέχρι σήμερα.

Ιεροψάλτες του ναού.

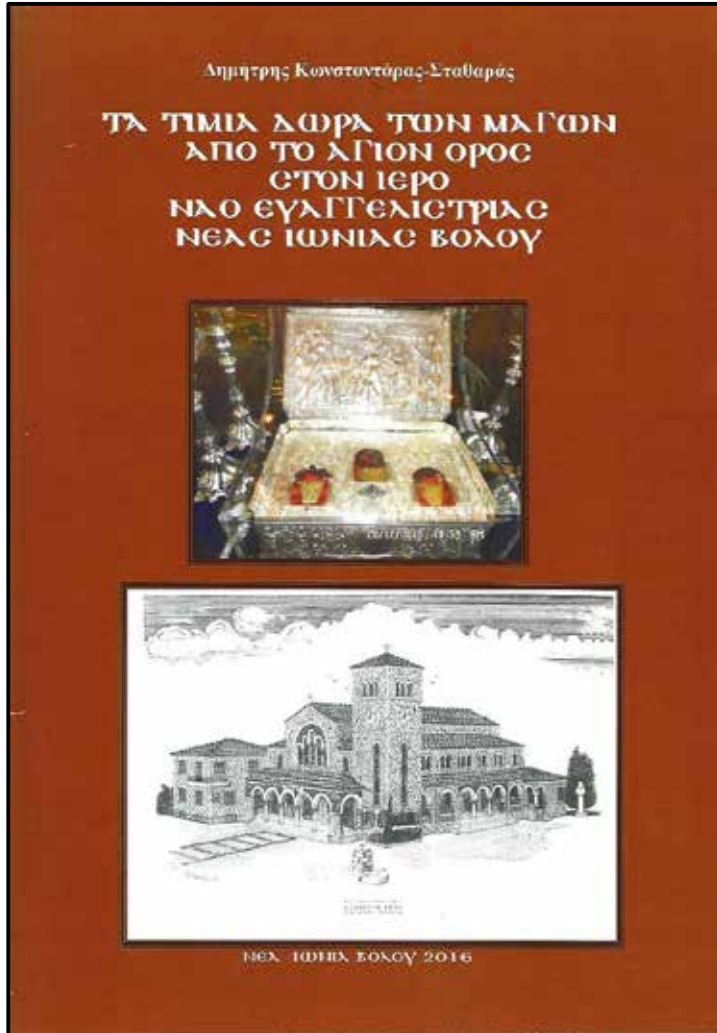
- (Πρωτοψάλτες-δεξιοί): Ελευθέριος Ζήτης από το 1970 έως 2004 ήταν Λαμπαδάριος και από το 2004 έως το 2016 Πρωτοψάλτης (Σύνολο 46 χρόνια!).
- Αθανάσιος Ζερμπίνος: Από 28-04-2016 έως 31-05-2021.
- Βασίλειος Αγκοκώστας: Από 01-06-2021 έως 20-02-2025.
- Χρίστος Μιχάλης: Από 21-03-2025 και συνεχίζει μέχρι σήμερα.

(Λαμπαδάριος-αριστερός). Γεώργιος Ξανθάς: Από το 2004 έως το 2016 και συνεχίζει μέχρι σήμερα.

(Σημείωση: Τα παραπάνω στοιχεία αντλήθηκαν από σημείωμα του Πρωτοπρεσβυτέρου π. Κωνσταντίνου Αυγέρη, 10-04-2026).

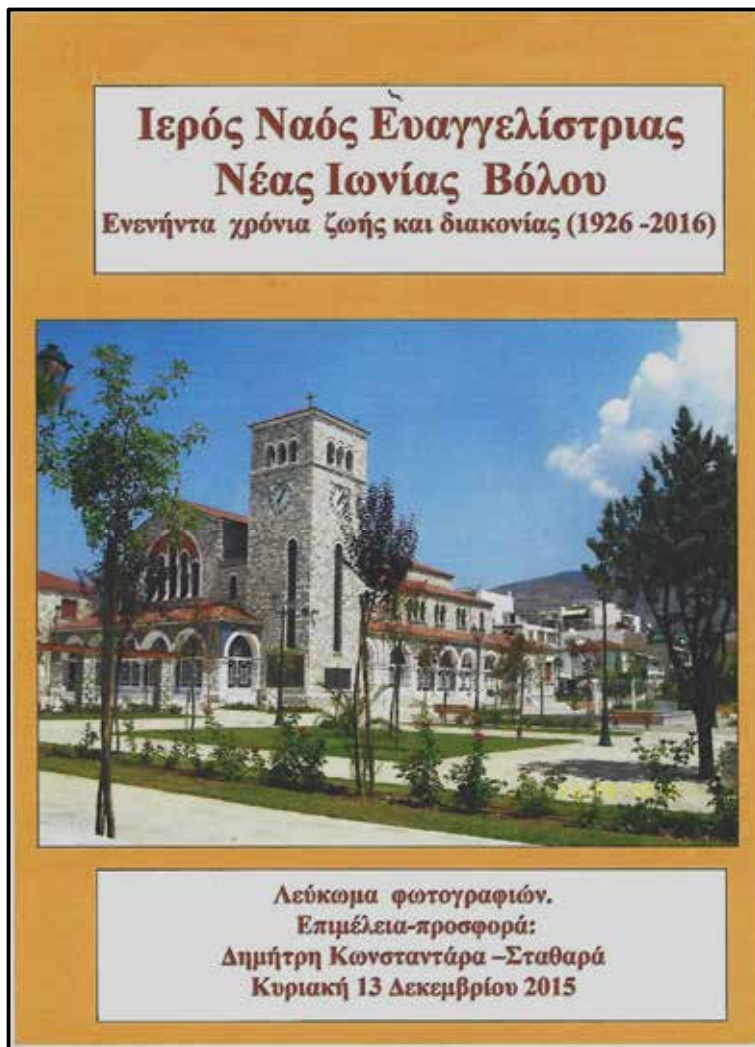
2. Σημαντικά εκκλησιαστικά γεγονότα μετά το 2015-16 2.Α΄ .

Ο Ιερός Ναός της Ευαγγελίστριας είχε την ευλογία να φιλοξενήσει τα Τίμια Δώρα των Μάγων (Χρυσός, Λίβανος και Σμύρνα), που κομίστηκαν από την Ιερά Μονή Αγίου Παύλου Αγίου Όρους, από 21 έως 28 Δεκεμβρίου 2015. Κατά τη διάρκεια της παραμονής των Τίμιων Δώρων έγιναν πολλές ιερές εόρτιες εκδηλώσεις.

Ο συγγραφέας του παρόντος, για το σπουδαίο αυτό γεγονός, εκτύπωσε Λεύκωμα (Νέα Ιωνία Βόλου, 2016, σελίδες 50) με μηνύματα του Σεβ. Μητροπολίτου μς κ. Ιγνατίου, του Ηγουμένου της Ι. Μ. Αγίου Παύλου Αγίου Όρους κ. Παρθενίου και προσφώνηση του Προϊσταμένου του Ι. Ν. της Ευαγγελίστριας π. Κωνσταντίνου Αυγέρη. Το Λεύκωμα αυτό εκδόθηκε σε περιορισμένα αντίτυπα με ISBN 978-960-93-8621-0

2.Β΄ .

«Ιερός Ναός Ευαγγελίστριας Νέας Ιωνίας Βόλου. Ενενήντα χρόνια ζωής και διακονίας».

Ο συγγραφέας του παρόντος επιμελήθηκε Λευκώματος 40 φωτογραφιών και το εξέδωσε σε δύο αντίτυπα. Το ένα παρέδωσε στον Ιερό Ναό της Ευαγγελίστριας και το άλλο κράτησε στο αρχείο του.

2 . Γ. Η χωροθέτηση του Ιερού Ναού της Ευαγγελίστριας στο μέσον της πλατείας. Μία σημαντική απόφαση.

Όπως είναι γνωστό, η μικρή Ευαγγελίστρια ήταν κτισμένη στο δυτικό μέρος της πλατείας. Όμως, ο νέος μεγάλος ναός αποφασίστηκε από τη δημοτική Αρχή του Δήμου Νέας Ιωνίας και από την εκκλησιαστική επιτροπή να κτισθεί στο μέσον της πλατείας, δηλ. να κοπεί ο δρόμος (το Φαρδύ) και η κίνηση να γίνεται κυκλική. Για την απόφαση αυτή υπήρξαν αντιδράσεις.

Κάποιος ανώνυμος με υπογραφή «ΕΝΑΣ ΒΟΛΙΩΤΗΣ» έχει διαφορετική γνώμη και την Κυριακή 10 Απριλίου 1949, στέλνει επιστολή προς τον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» και γράφει τα εξής (αποσπασματικά):

«Επιστολαί προς τον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ»

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

Κύριε διευθυντά,

Ούτε στη Βιέννα ούτε στο Παρίσι «υπάρχουν παρόμοιες εκκλησίες από απόψεως τοποθεσίας».....Εδώ κάποιος σοφίστηκε να κόψη στη μέση τον ωραιότατο δρόμο, τη μοναδική λεωφόρο μας, η οποία αρχίζει από το Δημοτικό Θέατρο και τραβά γραμμή σε μάκρος ενάμισυ χιλιόμετρο. Άλλη πόλη θα είχε καύχημά της ένα τέτοιο δρόμο, ο οποίος μπορεί να γίνη και ωραιότερος άμα δενδροφυτευτή.

Η γνώμη μου είναι ότι η εκκλησία πρέπει να κτιστή στο ανατολικό μισό της πλατείας, και παράλληλα με το δρόμο, όπως γίνεται παντού..... μπορεί ο διαβάτης, περνώντας από το δρόμο, να βλέπη την ωραία πρόσοψη της.....και όχι να βλέπει τα πλαγινά της!

Στον τόπο μας όλα τ' ανόητα σχέδια που αφορούν κοινωφελή έργα βρίσκουν αρμοδίους.....στην περίπτωση αυτή ο μηχανικός, η επιτροπή ανεγέρσεως του ναού, το δημοτικό συμβούλιο Νέας Ιωνίας και το ...υπουργείο.

Ελπίζω πως ο αγαπητός μου δήμαρχος, ο οποίος, σε ό,τι έχει κάνει ως τώρα, έδειξε και πρακτικότητα και φιλοκαλία, θα σταματήσει την ασχήμια αυτή και θα έχη μαζί του την κοινή γνώμη και του Βόλου και της Νέας Ιωνίας..... Με υπόληψη. ΕΝΑΣ ΒΟΛΙΩΤΗΣ».

Η απάντηση του δημάρχου Νέας Ιωνίας Ευάγγελου Καραμπατζάκη

Απάντηση άμεση, εκτεταμένη και με πληθώρα επίσημων στοιχείων, συσκέψεων και ενεργειών, που κατέληξαν σ' αυτή την ιστορική απόφαση, δηλ. να κτισθεί ο ναός στο κέντρο της πλατείας, δίνει ο δήμαρχος Νέας Ιωνίας Ευάγγελος Καραμπατζάκης στον επιστολογράφο και ταυτόχρονα πληροφορεί την κοινή γνώμη του Βόλου και της Νέας Ιωνίας για το όραμα

Ο δήμαρχος Νέας Ιωνίας
Ευάγγελος Καραμπατζάκης, που
εξηγεί πώς και γιατί ο ναός της
Ευαγγελίστριας οικοδομήθηκε
στη μέση της πλατείας.

της Δημοτικής Αρχής, που «πολύ συντόμως να
ίδωμεν περατούμενον το μεγαλειώδες αυτό
έργον διά το οποίον η γενεά μας και οι
μετέπειτα τοιαύται θα υπερηφανεύωνται».

Διαβάζουμε στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» της
Τετάρτης 13 Απριλίου 1949:

ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΑΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

Αγαπητοί μου συμπολίτες

Γνωστόν είναι εις όλους ότι με την έγκρισιν
του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Δημητριάδος συνεστήθη προ έτους και πλέον
μία Επιτροπή από τους κατοίκους Νέας
Ιωνίας, διά την ανοικοδόμησιν μιας νέας,
ωραίας και μεγάλης Εκκλησίας.

Η Επιτροπή αυτή κατέβαλε τεραστίας
προσπαθείας δια να φθάση εις την
ευχάριστον θέσιν όπου προ οκτώ (8) ημερών εψάλη ο αγιασμός και έγινε
μία σεμνή και απέριτη τελετή εις την οποίαν και ωμίλησα και έτσι την
επαύριον ήρχισε να ακούεται ο ήχος της σκαπάνης και εντός οκτώ ημερών
ευρέθημεν όλοι εις την ευχάριστον θέσιν να ιδούμε να ανοίγωνται τα
θεμέλια του Νέου Ιερού Ναού και ελπίζω μετά το Πάσχα ή και ενωρίτερον
να γίνουν τα εγκαίνια της θεμελιώσεως εν πάση επισιμότητι.

Αλλ' εις το χθεσινόν φύλλον της εφημερίδος «Ταχυδρόμος» είδαμεν ότι
ήρχισαν αι κρίσεις και επικρίσεις διά την τοποθέτησιν της Εκκλησίας εις το
κέντρον της Πλατείας. Κατόπιν τούτου είμαι ηναγκασμένος να φέρω εις
την δημοσιότητα και να γνωρίσω εις υμάς το ιστορικόν της τοποθετήσεως
της Εκκλησίας εις την θέσιν αυτήν.

Η Επιτροπή Ανεγέρσεως, φιλοτίμως ποιούσα, ανέθεσε την εφαρμογήν
του όλου σχεδίου εις διακεκριμένους Μηχανικούς και κατόπιν προσεκτικής
μελέτης πολλών ημερών, απεφάσισαν ότι ως ενδεικνυόμενος χώρος είναι
ο σημερινός όπου ηνοίχθησαν τα θέμέλια. Κατόπιν τούτου η Επιτροπή
Ανεγέρσεως του Ιερού Ναού υπέβαλε αίτησιν τροποποιήσεως του Σχεδίου
της Πλατείας εις την Δημοτικήν Αρχήν Νέας Ιωνίας. Ως είχαν δε
υποχρέωσιν έφερα το ζήτημα εις ολόκληρον το Δημοτικόν Συμβούλιον, το
οποίον κατόπιν μακράς συσκέψεως απεφάνθη ομοφώνως υπέρ της
τροποποιήσεως του Σχεδίου της Πλατείας, ψηφίσαν ψήφισμα όπερ

υπέβαλε δια της Υπηρεσίας του Νομομηχανικού Βόλου εις το Υπουργείον Δημοσίων Έργων με όλα τα σχετικά προς έγκρισιν.

Η Υπηρεσία του Νομομηχανικού Βόλου, υιοθετήσασα την άποψιν της τροποποιήσεως της Πλατείας, συνέταξε ευμενεστάτην σχετικήν έκθεσιν και υπέβαλε ταύτην, μεθ' όλων των ανωτέρω και των αντιστοίχων τεχνικών σχεδίων, εις το Υπουργείον Δημοσίων Έργων, το οποίον τελικώς ενέκρινε την ζητηθείσαν τροποποίησιν της Πλατείας, προκαλέσασα Βασιλικόν Διάταγμα, δημοσιευθέν εις το υπ' αριθ. 219 Α' της 03-09-1948 φύλλον της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Την έγκρισιν ταύτην του Υπουργείου ετοιχοκολλήσαμεν νομίμως, καλέσαντες τους κατοίκους της Νέας Ιωνίας, όπως υποβάλλουν εγκαίρως τυχόν αντιρρήσεις αυτών, ως προς την εγκριθείσαν τροποποίησιν της Πλατείας.

Εκ των ανωτέρω αποδεικνύεται ότι τίποτε δεν έγινε χωρίς προηγουμένως, να εξαντληθούν όλα τα υπό του Νόμου οριζόμενα ήτοι απόφασις του Δημοτικού Συμβουλίου, έγκρισις και γνωμάτευσις της Υπηρεσίας του Νομομηχανικού, έγκρισις του Υπουργείου και τοιχοκόλλησις της εγκρίσεως ταύτης.

Ένεκα τούτου παρακαλώ τους συνδημότας όπως μη δίδουν προσοχήν εις δημοσιεύματα και ανεύθυνα κουβεντολόγια, τα οποία ως μόνον αποτέλεσμα έχουν το να προκαλέσουν πικρίαν, ενσπείροντα μεταξύ των συμπολιτών την διχόνοιαν και τον διχασμόν, την στιγμήν καθ' ην μέγα και θεάρεστον έργον συντελείται. Αντιθέτως πρέπει όλοι, Δημοτική Αρχή, Επιτροπή Ανεγέρσεως του Ναού και σύσσωμος ο λαός της Νέας Ιωνίας, να πλαisiώσωμεν ηνωμένοι το θεάρεστον και ιστορικόν αυτό έργον, ίνα ως εις άνθρωπος κατορθώσωμεν να φέρωμεν εις πέρας τούτο.

Ημείς οι οποίοι επί 400 χρόνια και πλέον εκρατήσαμεν την Θρησκείαν και τον Εθνισμόν μας κάτω από την βάρβαρη σκλαβιά, δεν είναι ορθόν να ευρεθώμεν διχασμένοι τώρα που ζώμεν εις την πλέον ζωογόνον ατμόσφαιραν της ελευθερίας και να καθυστερήσωμεν εις την εκτέλεσιν τοιούτων έργων, διά τα οποία και ημείς και οι απόγονοί μας θα σεμνύνωνται.

Κάμνω λοιπόν έκκλησιν προς όλους τους κατοίκους της Νέας Ιωνίας, όπως από σήμερον όλοι, μηδενός εξαιρουμένου, ενισχύσωμεν την Επιτροπήν Ανεγέρσεως, αφήνοντες κατά μέρος τας επιζημίους και ανωφελείς συζητήσεις.

Συμπολίται

Εστέ βέβαιοι ότι συνεργαζόμενοι ούτω εν ομονοία θα ευτυχίσωμεν πολύ συντόμως να ίδωμεν περατούμενον το μεγαλειώδες αυτό έργον διά το οποίον η γενεά μας και οι μετέπειτα τοιαύται θα υπερηφανεύωνται.

Το έργον αυτό θα είναι έμπρακτως εκδήλωσις του προς την Θρησκείαν σεβασμού μας και προς την Πατρίδα μας αγάπης μας. Θα είναι αιώνιο ιερό στολίδι της πόλεώς μας.

Πρώτη η Δημοτική Αρχή ενέκρινε την δημοπράτησιν της εγκριθείσης διαρρυθμίσεως της Πλατείας και την κατασκευήν δύο μεγάλων οδών εκατέρωθεν του νέου Ιερού Ναού.

Κατά το νέον Οικονομικόν έτος θα αναλάβη την διακόσμησιν της υπολοίπου Πλατείας διά πάρκων και εξέδρας ανθέων.

Μνήμων δε της αυτοθυσίας του μεγαλομάρτυρος Χρυσοστόμου Μητροπολίτου Σμύρνης, σφαγιασθέντος παρά των Τούρκων κατά το 1922 θα ανεγείρη αδριάντα αυτού.

Το έργον εν τω συνόλω του είναι μέγα, αλλά εύκολον να πραγματοποιηθή αν όλοι ηνωμένοι το θελήσωμεν.

Το σύνθημά μας ας είναι λοιπόν: ΟΛΟΙ ΜΑΖΥ, ΠΤΩΧΟΙ, ΠΛΟΥΣΙΟΙ, ΕΡΓΑΤΑΙ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΙ ας προσφέρωμεν τον οβολόν μας εις τον ιερόν Οίκον του Θεού, διά την αγίαν κατοικίαν της προστάτιδός μας Ευαγγελίστριας.

Ο Ταμίας της Επιτροπής Ανεγέρσεως κ. Παναγιώτης Δανιηλίδης από σήμερον μας περιμένει. Πρώτος εγώ θα τον επισκεφθώ και καταθέσω τον οβολόν μου. Πλαισιώσατε και ενισχύσατε την Επιτροπή Ανεγέρσεως προσφέροντες τον οβολόν σας.

Εν Νέα Ιωνία τη 11 Απριλίου 1949^ο. Δήμαρχος της Νέας Ιωνίας (Βόλου)
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΡΑΜΠΑΤΖΑΚΗΣ».

(Απόσπασμα από το βιβλίο μου «Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ ΤΟΥ 1947. Η αφετηρία της σύγχρονης πόλης», σελ. 143 (Έκδοση «ΙΩΝΕΣ», 2021).

Πληροφορίες για το γκρέμισμα της μικρής Ευαγγελίστριας, τον Δεκέμβριο του 1959. Άρθρο της Θάλειας Αρώνη-Μελισσάκη

2.Δ.΄ . Η κατεδάφιση της μικρής Ευαγγελίστριας

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1950, άρχισε, πλέον, να λειτουργείται η μεγάλη Ευαγγελίστρια. Η μικρή έπρεπε να κατεδαφιστεί. Η κατεδάφιση άρχισε να γίνεται στις αρχές Δεκεμβρίου 1959 και, μάλιστα, όχι με μηχανήματα, όπως γίνεται σήμερα, αλλά με τη σκαπάνη (κασμά) σιγά-σιγά από συνεργείο στρατιωτών του 726^{ου} Τάγματος Μηχανικού, που είχε την έδρα του στο στρατόπεδο «Γεωργούλα» της Νέας Ιωνίας.

Για την κατεδάφιση διαβάζουμε τα παρακάτω ειδησεογραφικά, αλλά, και στη συνέχεια, ένα συγκινητικό σημείωμα της Θάλειας Μελισσάκη - Αρώνη στην εφημερίδα «Ο ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» της Τετάρτης 16 Δεκεμβρίου 1959:

Η ΠΡΩΤΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Κατεδαφίζεται ο παλαιός ναός της Ευαγγελίστριας

Από ημερών συνεργεία του μηχανικού (στρατιώται) κατεδαφίζουν τον παλαιόν ναόν της Ευαγγελιστρίας εις Νέαν Ιω-νίαν. Η εκκλησία αύτη, πλησίον της οποίας, ως γνωστόν, ανηγέρθη ο νέος μεγαλοπρεπής ναός, είναι η πρώτη την οποίαν έκτισαν οι ελθόντες εις Βόλον πρόσφυγες της μικρασιατικής κατά-στροφής.

Συγκεκριμένως επί δημαρχίας Σπυρίδη κατά το έτος 1926-27 ανηγέρθη ο μικρός, αλλά τόσοσιν απαραίτητος διά τους πιστούς πρόσφυγας της Νέας Ιωνίας, ανερχομένους τότε εις 4 περίπου χιλιάδας, ναός. Άνθρωποι, οι οποίοι εξερριζώθησαν από την πατρίδα των, έχασαν τα πάντα, περιουσίας και οικογενείας εν πολλοίς, ευρέθησαν ξαφνικά εις ένα νέον εντελώς άγνωστον δι' αυτούς τόπον, κατεστραμμένοι, με μόνον εφόδιον την πίστιν προς τον Θεόν. Εχρειάζοντο λοιπόν εκκλησίαν. Χρήματα δεν διέθεταν οι ίδιοι και φυσικά, απηυθύνθησαν, ως νέα συνοικία του Βόλου, εις τον δήμαρχον Σπυρίδη, ο οποίος κατανοών την ανάγκην διέθεσε ένα κονδύλιον 100.000 περίπου δραχμών και η ανέγερσις της εκκλησίας ήρχισεν. Μικρή, φυσικά 'χωρούσε το πολύ 150

Μία φωτογραφία ντοκουμέντο από την κατεδάφιση.

Χριστούγεννα πρωί, μετά τη Θεία Λειτουργία, του 1959

Το ενδιαφέρον σ' αυτή τη φωτογραφία είναι πίσω από την παρέα των νεαρών στην πλατεία της Ευαγγελίστριας. Πίσω και αριστερά βρίσκονται τα μπάζα της μικρής Ευαγγελίστριας, που κατεδαφίστηκε λίγες μέρες πριν τα Χριστούγεννα του 1959. Δεξιά ο λειτουργούμενος νέος μεγάλος ιερός ναός της Ευαγγελίστριας. Η πλατεία είναι ακόμη μια χωματένια αλάνα. Η παρέα των νεαρών φωτογραφίζεται στη μέση του δρόμου, που ήταν το Φαρδύ (φαίνεται η άσφαλτος και τα πεζοδρόμια). Για την ιστορία οι νεαροί της παρέας είναι (Όρθιοι από αριστερά): Γιάννης Κοζάκης, Βασίλης Παξινός,, Θανάσης Αρώνης, Νίκος Κονταξής, Γιάννης Κονταξής, Γιώργος Λεφάκης και Μιχάλης Φατσής. (Καθιστοί από αριστερά): Λεωνίδας Λεφάκης, Γιώργος Ψαλιδάκης και Δημήτρης Κωνσταντάρης. (Φώτο και λεζάντα από το βιβλίο μου «Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ ΤΟΥ 1947», 2021, σελ.235)

κά εις ένα νέον εντελώς άγνωστον δι' αυτούς τόπον, κατεστραμμένοι, με μόνον εφόδιον την πίστιν προς τον Θεόν. Εχρειάζοντο λοιπόν εκκλησίαν. Χρήματα δεν διέθεταν οι ίδιοι και φυσικά, απηυθύνθησαν, ως νέα συνοικία του Βόλου, εις τον δήμαρχον Σπυρίδη, ο οποίος κατανοών την ανάγκην διέθεσε ένα κονδύλιον 100.000 περίπου δραχμών και η ανέγερσις της εκκλησίας ήρχισεν. Μικρή, φυσικά 'χωρούσε το πολύ 150

εκκλησιαζομένους- η εκκλησία της Ευαγγελιστρίας επερατώθη συντόμως και έγινε τόπος λατρείας και πηγή ελπίδων για τους πρόσφυγες, οι οποίοι ήρχισαν να ξαναφκιάνουν την ζωή των. Τώρα η εκκλησία γκρεμίζεται, αφού το όνειρο των κατοίκων της Νέας Ιωνίας επραγματοποιήθη πλέον. Ο καινούργιος ναός, μεγαλοπρεπής πράγματι και άνετος, ικανός να χωρέσει εκατοντάδες πιστούς της Νέας Ιωνίας, στέκει δίπλα, δημιούργημα αυτός, σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα των φιλοθρήσκων της Νέας Ιωνίας, όλων δηλαδή των κατοίκων της συνοικίας, η οποία εντός τριών δεκαετηρίδων κατέστη η μεγαλύτερα του Βόλου με ιδίαν οικονομικήν ανάπτυξιν και δικό της πλέον δήμον. Θα ήθελαν να μην γκρεμισθή η μικρή αυτή εκκλησία οι κάτοικοι της Νέας Ιωνίας. Είναι δεμένη η παρουσία της με την ζωή των εδώ. Λόγοι όμως αισθητικής και για τον καινούργιο ναό της Ευαγγελιστρίας και διά την πλατείαν, η οποία διαμορφούται υπό του δήμου, επέβαλον την κατεδάφισιν.

Εν τω μεταξύ η προσπάθεια διά την αποπεράτωση του νέου ναού συνεχίζεται, ελπίζεται δε ότι με την ενίσχυσιν της Ιεράς Μητροπόλεως και των κατοίκων της Νέας Ιωνίας αλλά και του Βόλου, συντόμως η εκκλησία της Ευαγγελιστρίας, μεγαλοπρεπής και ωραία, θα είναι έτοιμη από πάσης πλευράς.

Σχετικόν είναι και το κάτωθι σημείωμα της δημοτικής συμβούλου Νέας Ιωνίας κ. Θάλειας Μελισσάκη¹:

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΓΚΡΕΜΙΖΕΤΑΙ

Η εκκλησία γκρεμίζεται, γκρεμίζουνε την εκκλησία. Μια βαθεία μελαγχολία μ' έχει πιάσει που την κάμει πιο βαθεία ο μολυβένιος ουρανός. Κάπου-κάπου μια σταγόνα βροχής πέφτει λες και είναι δάκρυ για το γκρέμισμα της εκκλησιάς. Το χτύπημα της σκαπάνης που αντηχεί ξυπνά μέσα μου νοσταλγικά εποχές και ημέρες που πέρασαν. Και να πρώτα-πρώτα το χτίσιμο της εκκλησιάς έρχεται στο νου μου. Σαν πρωτοχτίστηκαν τα πρώτα προσφυγικά σπιτάκια του συνοικισμού μας, το πρώτο πράγμα που ζήτησαν οι κάτοικοί του από τον τότε δήμαρχο αείμνηστο Σπύρο Σπυρίδη, ήτανε μια εκκλησιά, για να τρέχουν κάθε στιγμή στην άγια σκέπη

¹. 1. **Η Θάλεια Μελισσάκη – Αρώνη** ήταν λόγια, δραστήρια γυναίκα από επιφανή οικογένεια της Σμύρνης. Εκλέχθηκε και συμμετείχε στο Δ. Σ. του Δήμου Νέας Ιωνίας (1959-1964) με τον δήμαρχο Απόστολο Βολίδη. Ο πατέρας της Αθανάσιος Αρώνης, είχε ανοίξει φούρνο στην οδό, τότε, Νικομηδείας (σήμερα Κρήτης). Παντρεύτηκε τον Φρίξο Μελισσάκη και απέκτησαν δύο παιδιά, τον Γιώργο και την Ουρανία Με τον ιερό ναό της Ευαγγελίστριας ήταν συνδεδεμένη και, ως έχουσα ευφράδεια λόγου, προσφωνούσε και καλωσόριζε τους νέους μητροπολίτες Δημητριάδος, που για πρώτη φορά έρχονταν στην Ευαγγελίστρια.

της και να προσεύχωνται και να παρηγοριούνται για όλες τις αναποδιές που τους βρήκαν μετά το ξερρίζωμά τους από την πατρίδα τους.

Και να η εκκλησιά θεμελιώνεται από τον αείμνηστο Μητροπολίτη Γερμανό, από τον Δήμαρχο Σπύρο Σπυρίδη και από τον αείμνηστο Δημήτρη Βάρδα, τον πανταχού παρόντα για ό,τι αφορούσε τον προσφυγικό κόσμο.

Τι όνομα θα δώσουνε στην εκκλησιά;

Οι Σμυρνιοί τη θέλουν Αγία Φωτεινή², οι Χοροσκεβλήδες (σ.σ. Από το Χορόσκοιο της Μαγνησίας) Αγία Αναστασία και ο κάθε χωριανός προτείνει το όνομα της εκκλησιάς του χωριού του. Στο τέλος την ονόμασαν Ευαγγελίστρια, ίσως απ' τη συνήθεια πούχουν οι πρόσφυγες σε κάθε τους ανάγκη να φωνάζουν «Βαγγελίστρα μου σώσε μας». Και να η εκκλησιά τελείωσε. Στο πρώτο πανηγύρι στις 24 Μαρτίου 1927 γίνηκαν και τα εγκαίνια, παρουσία του Δεσπότη Γερμανού και του Δημάρχου Σπύρου Σπυρίδη. Στο τέλος χόρεψαν και στην πλατεία και ο Δήμαρχος γελαστός έσερνε τον χορό. Οι πρόσφυγες χαμογελούν ικανοποιημένοι. Έχουν τώρα την εκκλησιά τους. Στο πέρασμα του χρόνου ο κάθε Χριστιανός απ' το υστέρημά του κάτι προσφέρει στην εκκλησιά του για να στολισθή. Πολλοί κατά τον διωγμό είχαν πάρει τις εικόνες και ό,τι ήτανε δυνατόν να μεταφερθή από την εκκλησιά του χωριού τους και όπου τους πήγανε το κύμα της προσφυγιάς τραβούσαν και τις εικόνες μέχρι το καταστάλαγμα τους. Γι' αυτό σε πολλούς προσφυγικούς συνοικισμούς βλέπουμε παληές εικόνες. Και τώρα η εκκλησιά γκρεμίζεται για να παραχωρήση την θέσι της στην καινούργια πιο λαμπρή, πιο επιβλητική. Και όμως τι δε μου θυμίζει η παληά. Με πόση χαρά και λαχτάρα παιδούλα έτρεχα να προσευχηθώ, να μεταλάβω, να στολίσωμε τον Επιτάφιο με λουλούδια, να ψάλωμε το Χριστός Ανέστη, να καμαρώσωμε τις νυφούλες. Και να η σκαπάνη χτυπά και οι πέτρες πέφτουν μια-μια, λες και φυλλομετρούν το βιβλίο των αναμνήσεων. Και ήλθε η σειρά μου και πήγα και 'γω νυφούλα στην εκκλησιά πλάϊ στον σύντροφο της ζωής μου. Κάτω από τη σκέπη της μας ένωσε ο παπάς με τα δεσμά του γάμου. Ο γάμος έφερε παιδιά και τα παιδιά βαφτίστηκαν, κοινωνήσαν, μεγάλωσαν στον ίσκιο της ίδιας εκκλησιάς και μάθανε κι αυτά να τρέχουν σε κάθε τους ανάγκη κοντά της.

Κι ήρθαν τα χρόνια της Κατοχής. Πόσες, μα πόσες φορές δεν τρέξαμε στην εκκλησιά μας να παρακαλέσωμε τη Βαγγελίστρα μας να μας φυλάξη.

² . Γι' αυτόν τον λόγο καθαγιαστήκαν στο εσωτερικό του ιερού της μεγάλης Ευαγγελίστριας δύο παρεκκλήσια: Της Αγίας Φωτεινής και της Αγίας Αναστασίας.

Μα και στη φευγάλα των Γερμανών χτύπησε χαρούμενα η καμπάνα της και σε πολλές άλλες χαρούμενες και λυπημένες στιγμές της ζωής μας.

Να κι άλλη πέτρα πέφτει τώρα και θα την ακολουθήσουν πολλές ακόμη. Κι εγώ θυμούμαι...Θυμάμαι πως σ' αυτή την εκκλησούλα συνώδεψα τον πατέρα μου για το στερνό ταξίδι. Αυτού μνημόνεψα τους προσφιλείς νεκρούς μου. Αυτού ωδήγησα το γυιο μου σαν έφευγε για τα ξένα κι αυτού καταφεύγουμε όλοι για παρηγοριά. Και τώρα γκρεμίζεται η εκκλησιά. Φεύγει κι αυτή, για να παραχωρήσει τη θέση της στην καινούργια, που χέρια ευλαβικά τη στήσανε για να μας δείχνει πως τίποτε στον κόσμο δεν μένει αιώνια, εκτός από τη δόξα του Θεού.

ΘΑΛΕΙΑ Φ. ΜΕΛΙΣΣΑΚΗ – ΑΡΩΝΗ.

(Απόσπασμα από το βιβλίο μου «Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ ΤΟΥ 1947. Η αφετηρία της σύγχρονης πόλης», σελ. 231 (Έκδοση «ΙΩΝΕΣ», 2021).

(Άρθρο μου. Δημοσιεύτηκε στη «ΘΕΣΣΑΛΙΑ», Κυριακή 9 Ιουλίου 2023)

Στον απόηχο της επίσκεψης του Πατριάρχη στη Νέα Ιωνία 2.Ε΄ .ΤΑ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ κ. κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΣΤΗ ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαίος, χοροστάτησε στον Εσπερινό και απηύθυνε μήνυμα προς το χριστεπώνυμο πλήρωμα της Νέας Ιωνίας, απογόνους των προσφύγων της μικρασιατικής γης (Φώτο. Αρχείο Ι. Μ. Δημητριάδος).

Ο Προϊστάμενος του Ιερού Ναού της Ευαγγελίστριας, Αρχιμανδρίτης π. Αμφιλόχιος (δεξιά) στην αντιφώνησή του καλωσόρισε τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίο και του πρόσφερε δώρα του λαού της Νέας Ιωνίας, ένα ασημένιο Δισκοπότηρο (Αντίγραφο από Δισκοπότηρο Μικράς Ασίας, που βρίσκεται στο Εκκλησιαστικό Μουσείο της Ευαγγελίστριας). (Φώτο. Αρχείο Ι.Μ. Δημητριάδος).

Οθωμανούς, ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ήταν η Πνευματική τους Κεφαλή, ο Εθνάρχης του Γένους των ο Ηγέτης τους, που μεριμνούσε για

την πνευματική τους πρόοδο (εκκλησιαστική-εκπαιδευτική) και την υλική τους προστασία. Τούτο, άλλωστε, επεσήμανε και ο Μητροπολίτης μας κ. Ιγνάτιος, απευθυνόμενος στον Παναγιώτατο Πατριάρχη στην Ευαγγελστρια, ότι: «...μαζί με τις ψυχές των μακαριστών προσφύγων, χαίρουν σήμερα με την παρουσία Σας και οι απόγονοί τους, δεύτερης και τρίτης γενιάς και όλη η Νέα Ιωνία, διότι η σύνδεσή τους με την Μητέρα Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως είναι υπαρκτική, εγγεγραμμένη στο γενετικό υλικό τους».

Ένα πρώτο και ισχυρό απότύπωμα της παρουσίας του Πατριάρχη στην Ευαγγελίστρια της Νέας Ιωνίας,

παραμένει ο λόγος Του, που αναφέρεται στη Ρωμοσύνη και στον Οικουμενισμό του Πατριαρχείου στην Ορθοδοξία (σ.σ. Το πρώτο μέρος της

Η ευλογητή παρουσία του Οικουμενικού Πατριάρχη κ. κ. Βαρθολομαίου στην περιοχή μας (23 έως 25 Ιουνίου 2023), συγκίνησε και χαροποίησε το χριστεπώνυμο πλήρωμα του λαού της Μαγνησίας. Ιδιαίτερη όμως συγκίνηση και χαρά αισθάνθηκαν οι Μικρασιάτες, απόγονοι δεύτερης και τρίτης γενιάς των προσφύγων, καθότι, διαχρονικά, από τους χρόνους της δουλείας του μικρασιατικού ελληνισμού της Μικράς Ασίας στους

δημοσιεύεται στο φυλλάδιο της Ενορίας Ευαγγελίστριας «Επι-κοινωνία»-Ιούλιος 2023).

Στον ιερό ναό της Ευαγγελίστριας, που απεκλήθη προσφυώς, ως «Κιβωτός του Μικρασιατικού Ελληνισμού» από τον Πατριάρχη, η Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος (Μητροπολίτης κ. Ιγνάτιος) και η Ενορία του καθεδρικού ναού της Ευαγγελίστριας (Προϊστάμενος Αρχιμανδρίτης π. Αμφιλόχιος), φρόντισαν να εγχαράξουν στον χώρο της το αποτύπωμα της ιστορικής επίσκεψης του σεπτού Πατριάρχη σε δύο σημεία ως εξής: Πρώτο. Στον εξωτερικό δυτικό νάρθηκα του ναού φιλοτεχνήθηκε από τον αγιογράφο Ιωάννη Μαστορόπουλο καλλιτεχνικό ψηφιδωτό με ιδιαίτερη σημασία, διαστάσεων 1.80 μ. Χ 0,90 μ., που παριστάνει τρεις σύγχρονους ανθρώπους (κατοίκους Νέας Ιωνίας, σε σχέδιο του Γιάννη Κονταξή) να προσφέρουν προς τη Θεοτόκο, που ίσταται όρθια, ευλογούσα, τον μεγάλο ιερό ναό της Ευαγγελίστριας, που ανήγειραν οι ίδιοι πρόσφυγες με το «οβολάκι» τους. Στη βάση του ψηφιδωτού είναι εγγεγραμμένα με κεφαλαία γράμματα

σε αρχαιοπρεπή ελληνική εκκλησιαστική γλώσσα, η ιστορική επίσκεψη του Πατριάρχη κ. κ. Βαρθολομαίου ως εξής: «ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΕΩΣ Ο ΑΡΧΙΘΥΤΗΣ (αρχιερέας) ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΣ ΚΛΕΙΣΜΑ (ένδοξος) ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ, ΑΠΕΚΑΛΥΨΕΝ ΜΟΡΦΗΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΔΕΟΜΕΝΗΣ ΥΠΕΡ ΓΕΝΟΥΣ ΚΛΕΙΝΟΥ (ξακουστού) ΤΗΣ ΙΩΝΙΑΣ ΕΝΘΑ ΕΤΗ ΕΚΑΤΟΝ ΒΙΟΥΝΤΟΣ ΣΩΦΡΟΝΩΣ. ΕΤΕΙ ΔΙΣΧΙΛΙΟΣΤΩ ΑΠΟ ΚΥΡΙΟΥ ΤΡΙΤΩ ΤΕ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΤΩ (2023), ΕΝ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΕΙ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ ΣΕΠΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ (24 Ιουνίου).

Δεύτερο σημείο αποτυπώματος: Στο αριστερό παρκάκι της κεντρικής εισόδου στον ναό, δεδομένης της συμμετοχής της Ενορίας Ευαγγελίστριας,

στο πιλοτικό πρόγραμμα της «Πράσινης Ενορίας», φυτεύθηκε από τον Πατριάρχη ένα δενδράκι μικρής ελιάς και σε μαρμάρινη πλάκα γράφτηκε το αναμνηστικό ως εξής: «ΦΥΤΕΥΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ Α.Θ.Π. ΤΟΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ κ. κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟ ΩΣ ΑΝΑΜΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΝΟΡΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ 24 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023».

Μετά την Ευαγγελίστρια ο Πατριάρχης μετέβη στο νέο κτήριο της Πολιτιστικής Εστίας Μικρασιατών Νέας Ιωνίας Μαγνησίας «ΙΩΝΕΣ» και αφού τέλεσε τον αγιασμό των εγκαινίων, απεκάλυψε σχετική μαρμάρινη πλάκα για το ιστορικό γεγονός, στην οποία αναγράφονται τα εξής: «ΔΙΑ ΣΕΠΤΩΝ ΧΕΙΡΩΝ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΘΕΙΟΤΑΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ Α' ΕΓΕΝΕΤΟ ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ «ΙΩΝΕΣ» ΤΗΝ 24^{ΗΝ} ΜΗΝΟΣ ΙΟΥΝΙΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013».

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. κ. Βαρθολομαίος τέλεσε τον Αγιασμό των εγκαινίων του νέου κτηρίου της Εστίας «ΙΩΝΕΣ», Σάββατο 24 Ιουνίου 2023 (Αρχείο «ΙΩΝΕΣ»).

Και μην ξεχνάμε. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. κ. Βαρθολομαίος, πριν 21 χρόνια, στις 22 Ιουλίου 2002, ήλθε στον Βόλο και στη Νέα Ιωνία και ευλόγησε τη θεμελίωση του Πανθεσσαλικού Σταδίου, όπου και τότε σε μαρμάρινη πλάκα χαρακτήκε το ιστορικό γεγονός ως εξής: «ΤΟ

ΠΑΝΘΕΣΣΑΛΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ ΘΕΜΕΛΙΩΘΗΚΕ ΕΥΛΟΓΗΣΑΝΤΟΣ ΤΗΣ Α.Θ.Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ κ. κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ Α΄ ΑΠΟ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟ ΒΕΝΙΖΕΛΟ ΣΤΙΣ 22 ΙΟΥΝΙΟΥ 2002». Τότε ο δήμαρχος Νέας Ιωνίας κ. Παύλος Μαβίδης απένειμε στον Πατριάρχη, με ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, την ανώτατη τιμητική διάκριση του Δήμου, τον χρυσό Ίωνα και την ανακήρυξή Του σε Επίτιμο Δημότη Νέας Ιωνίας (Βλ. βιβλ. «ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ 1947-2010», Δημήτρη Κωνσταντάρ-Σταθαρά, έκδοση «ΙΩΝΕΣ», 2020, σελ. 272-274).

Έτσι συνεχίστηκε η παράδοση, που θέλει να συνδέεται το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως και ο Οικουμενικός Πατριάρχης με την προσφυγούπολη της Νέας Ιωνίας και την Ενορία του καθεδρικού ναού της Ευαγγελίστριας, όταν την πρώτη φορά στις 28 Σεπτεμβρίου 1990 ο

αείμνηστος δήμαρχος Νέας Ιωνίας Ανδρέας Βαλαχής, εκ μέρους του λαού της Νέας Ιωνίας, με εμπνευσμένη προσλαλιά υποδέχτηκε στον «Φαρδύ» τον μακαριστό Πατριάρχη Δημήτριο Α΄ και στη συνέχεια η ηγεσία της τοπικής Εκκλησίας (Μητροπολίτης, μακαριστός Χριστόδουλος) και ο ιερός ναός της Ευαγγελίστριας (προϊστάμενος Πρωτοπρεσβύτερος π. Θωμάς Συνοδινός), εντός του ναού επιδαψίλεψαν στον Παναγιώτατο εκδηλώσεις τιμής, σεβασμού και αγάπης στο πρόσωπό Του. Το σημαντικό αυτό γεγονός απεικονίζεται σε μοναδική ψηφιδωτή σύνθεση, μεγάλων διαστάσεων, στη βάση του καμπαναριού με σπουδαίο ιστορικό επίγραμμα ((Βλέπε βιβλ. . α) «Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994», Δημήτρη Κωνσταντάρ-Σταθαρά, έκδοση Δήμος Νέας Ιωνίας Μαγνησίας, 1994, σελ. 388-394 και β) «Η Ευαγγελίστρα μας», Δημήτρη Κωνσταντάρ-Σταθαρά, έκδοση «ΙΩΝΕΣ», 2015, σελ. 51-60).

Πώς, λοιπόν, να μην αγάλλονται και χαίρουν οι απόγονοι των Μικρασιατών προσφύγων, αλλά και όλοι οι κάτοικοι της Νέας Ιωνίας για τα ευφρόσυνα αυτά γεγονότα;

(Δημοσιεύτηκε στη «ΘΕΣΣΑΛΙΑ», Κυριακή 9 Ιουλίου 2023)

Το δενδράκι της ελιάς που φύτεψε Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος, στον περίβολο της Ευαγγελίστριας (24 Ιουνίου 2023).

2.ΣΤ΄ .Η επίσκεψη του Πατριάρχη Αλεξανδρείας Παρθενίου Γ΄ στην Ευαγγελίστρια (ετεροχρονισμένο)

Την Κυριακή 18 Νοεμβρίου 1990 επισκέφθηκε την Ευαγγελίστρια ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας Παρθένιος Γ΄ και τελέστηκε στον ιερό ναό Αρχιερατικό Συλλείτουργο με, τον τότε, Μητροπολίτη Χριστόδουλο. Δυστυχώς δεν έχουμε άλλες πληροφορίες παρά μόνον τέσσερις φωτογραφίες από το αρχείο του Πρωτοπρεσβύτερου π. Κωνσταντίνου Αυγέρη. Εδώ παραθέτουμε τις δύο:

Στη φωτογραφία βλέπουμε αριστερά τον μακαριστό Μητροπολίτη Δημητριάδος και Αλμυρού Χριστόδουλο και στη μέση τον Πατριάρχη Αλεξανδρείας Παρθένιο Γ΄ μέσα στον ιερό ναό της Ευαγγελίστριας (Προσφορά φωτογραφιών από τον π. Κων/ντίνο Αυγέρη, που υπηρετούσε στην Ευαγγελίστρια. Κυριακή 18-11-1990)

Σ' αυτή τη φωτογραφία ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας Παρθένιος Γ΄, ιστάμενος στο κέντρο του σολέα της Ευαγγελίστριας, τελεί κάποιο μνημόσυνο. Ο Πατριάρχης κοιμήθηκε αιφνιδίως (από ανακοπή καρδιάς) στις 23 Ιουλίου 1996 στην Αμοργό.

Σημείωση: Ο μακαριστός Πατριάρχης Αλεξανδρείας Παρθένιος Γ΄ υπήρξε μεγάλη εκκλησιαστική μορφή του Αιγυπτιώτη Ελληνισμού.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ.

Εόρτιες εκδηλώσεις για τα 100 χρόνια θεμελίωσης της πρώτης
Ευαγγελίστριας

1. Η αφίσα

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

1926 **100** 2026
ΧΡΟΝΙΑ
ΕΝΟΡΙΑΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

100 Χρόνια
ἀπὸ τὴν θεμελίωση τοῦ πρώτου Ναοῦ
τῆς Εὐαγγελίστριας

Σάββατο 14
Μαρτίου 2026, 6:30μ.μ.
Ἑπετειακὴ Ἐκδήλωση
ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

- Ὁμιλία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μιλήτου κ. Ἀποστόλου.
- Ὕμνοι ἀπὸ τὴν Χορωδία τοῦ Συνδέσμου Ἱεροσηλιτῶν Βόλου
- Ἱστορικὴ ἀναφορὰ ἀπὸ τὸν συγγραφέα κ. Δημήτριο Κωνσταντῆρα-Σταθαρό.
- Μουσικὸ πρόγραμμα ἀπὸ τὴν Χορωδίαν τοῦ Συλλόγου «Ἐγγλεζονησιῶν Μνημεῖα».

Κυριακὴ 15
Μαρτίου 2026,
7:00-10:30π.μ.
Ἀρχιερατικὸ Συλλεῖτουργο

11:00π.μ.
Ἑγκαίνια νέου Σπιτιοῦ
Γαλήνης Χριστοῦ
στὴν ὁδὸ Ἐλ. Βενιζέλου 33 (Δημοκρατίας)

Πόλεμος στην Ελλάδα 1940-1941
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Αθήνα 2026-1-52

2. Το πρόγραμμα

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ
Σάββατο 14 Μαρτίου 2026, 6:30 μ.μ. <i>Ιερός Ναός Ευαγγελίστριας</i> Έπειτα από την συμπλήρωση 100 ετών από την θεμελίωση του πρώτου Ναού (14.3.1926) • Όμιλία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μιλήτου κ. Αποστόλου. • Ύμνοι από την Χορωδία του Συνδέσμου Ιεροσολιτών Βόλου • Ιστορική αναφορά από τον κ. Δημήτριο Κωνσταντάρα-Σταθαρά • Τραγούδια από τις Χορωδίες του Συλλόγου «Εγγλεζονησίου Μνήμης».	Οι Ιερείς και τό Έκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ιερού Ναού Ευαγγελίστριας Νέας Ιωνίας Βόλου σās προσκαλούν νά τιμήσετε μέ τήν παρουσία σας τίς έκδηλώσεις πού θά πραγματοποιηθοῦν τό Σαββατοκύριακο
Κυριακή 15 Μαρτίου (Σταυροπροσκυνήσεως) 7:00 - 10:30 π.μ. Αρχιερατικό Συλλειτουργο. Απονομή ανώτατης τιμητικής διακρίσεως τής Ιερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος στόν Σεβ. Μητροπολίτη Μιλήτου κ. Αποστόλο από τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Γεννάτιο.	14 καί 15 Μαρτίου 2026, γιά τήν επέτειο συμπληρώσεως 100 ἐτῶν ἀπό τήν θεμελίωση του πρώτου Ναού τής Ευαγγελίστριας, στο πλαίσιο του έορτασμού τής εκατονταετηρίδος τής Ένορίας μας, καθώς καί τά Έγκαίνια του νέου «Σπιτιού Γαλήνης Χριστού».
11.00 π.μ. Έγκαίνια νέου Σπιτιού Γαλήνης Χριστού στην οδό Ελ. Βενιζέλου 33 (Δημοκρατίας)	

Το διήμερο πρόγραμμα των διήμερων εόρτιων εκδηλώσεων (Σάββατο 14 Μαρτίου, Κυριακή 15 Μαρτίου 2026) για την επέτειο των 100 χρόνων από τη θεμελίωση της πρώτης μικρής Ευαγγελίστριας και «την ίδρυση της ενορίας Ιερού Ναού «ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου» Νέας Ιωνίας Βόλου» (ΦΕΚ 239, 31 Ιουλίου 1926).

3. Η μικρή μου παρουσίαση για την πρώτη μικρή Ευαγγελίστρια (Σάββατο 14 Μαρτίου 2026 στην Ευαγγελίστρια)

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτη μας, Σεβ. Μητροπολίτη της αλησμόνητης πατρίδας Μιλήτου, κ. Απόστολε, σεβαστοί Πατέρες, κύριοι εκπρόσωποι των Πολιτικών και στρατιωτικών Αρχών, φίλοι, κυρίες και κύριοι.

* Ευχαριστώ τον πατέρα Αμφιλόχιο και τους «ΙΩΝΕΣ», στους οποίους διετέλεσα πρώτο Γ. Γ. για 19 χρόνια, με την αείμνηστη Άννα Αίβαζόγλου, που μου έδωσαν την ευκαιρία να απασχολήσω την αγάπη σας με το θέμα του ιερού ναού της Ευαγγελίστριας με την οποία είμαι συνδεδεμένος από τα παιδικά μου χρόνια.

*Θα αναφερθώ επιγραμματικά στα ιστορικά γεγονότα.

- Μέσα στο 1924 και 1925 έχουν κτισθεί στη Νέα Ιωνία 1232 προσφυγικά σπίτια (Τα Τετράγωνα και τα Τσιμεντένια). Κατοικούν περίπου 4000 άνθρωποι. Δεν υπάρχει όμως εκκλησία
 - Στις 14 Μαρτίου 1926 (ακριβώς σαν και σήμερα πριν 100 χρόνια) τίθεται ο θεμέλιος λίθος του ιερού ναού από τον Δήμαρχο Παγασών (Βόλου)Σπύρο Σπυρίδη, που ανέλαβε τις δαπάνες ανέγερσης, χοροστατούντος του Μητροπολίτη Δημητριάδος Γερμανού.
 - Ο Δημήτριος Μυτιληναίος, Πολιτικός Μηχανικός του Δήμου Παγασών από το Νεοχώρι Πηλίου σχεδίασε την εκκλησία (τρίκλιτη, βασιλική).
 - Στις 31 Ιουλίου 1926 δημοσιεύεται στο ΦΕΚ 259 η ίδρυση του **ενοριακού ναού: «Εν Νέα Ιωνία-Βόλου ιδρύεται εγοριακός ναός ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου».**
 - **Από τον Δεκέμβριο του 1926 ο ιερός ναός αρχίζει να λειτουργεί επίσημα. Στις 5 Δεκεμβρίου 1926 τελείται ο πρώτος γάμος μεταξύ του Ιωάννη Μάλλια και της Στυλιανής Νικ. Σιγανού. Ακολουθούν βαπτίσεις και κηδείες.**
 - **Πρώτος ιερέας ο παπα-Νικόλας Μαστρογιάννης από το Εγγλεζονήσι.**
- τις 25 Μαρτίου 1927 τ ελείται η πρώτη πανήγυρη και καλούνται από την εφημερίδα «ΣΗΜΑΙΑ» όλοι οι Βολιώτες:**

«να σπεύσουν να γνωρίσουν τον νέον ναόν του οποίον αι εικόνες εξαιρετικής αξίας, τέχνης και αρχαιολογίας είναι κειμήλια περισωθέντα εκ της μεγάλης καταστροφής, το δε, δια να επισκεφθούν τον ωραίον συνοικισμόν και γνωρίσουν την ζωήν και τα έθιμα των αδελφών μας προσφύγων».

- Από τότε συνεχίζεται η ζωή και η δράση του ιερού ναού της Παναγίας μας, που μας προστατεύει.
- Στη συνέχεια θα σας παρουσιάσω οκτώ διαφάνειες από τη μικρή Ευαγγελίστρια με τα ανάλογα σχόλια. Ευχαριστώ.

(Δημοσιεύτηκε στη «ΘΕΣΣΑΛΙΑ», Σάββατο 14 Μαρτίου 2026)

Άρθρο Δημήτρη Κωνσταντάρ-Σταθαρά

Επέτειος 100 χρόνων (1926 – 2026)

4, Ανέγερση της πρώτης μικρής Ευαγγελίστριας Νέας Ιωνίας

Το

Η πρώτη μικρή Ευαγγελίστρια Νέας Ιωνίας. Πανήγυρη του Ευαγγελισμού 25 Μαρτίου 1928; (Φωτογραφία ΙΩΣΑΦΑΤ.)

1924 κτίστηκαν στον προσφυγικό συνοικισμό της Νέας Ιωνίας Βόλου τα πρώτα 776 μονοκάμαρα προσφυγικά σπίτια με κοινόχρηστα αποχωρητήρια και πλυσταριά. Το 1925 κτίστηκαν προς τα δυτικά 356 σπίτια. Ζουν περίπου τρεισήμισι με τέσσερις χιλιάδες άνθρωποι. Όμως δεν έχουν εκκλησία. Όπως δε γίνεται σπίτι χωρίς εικονοστάσι, έτσι δε γίνεται και συνοικισμός χωρίς την εκκλησία του. Λείπει η εκκλησία τους, λείπει το κέντρο της θρησκευτικής λατρείας, αλλά και της κοινωνικής συνοχής.

Ο δήμαρχος Σπύρος Σπυρίδης, που εκλέχτηκε το 1925 υπόσχεται την ανέγερση ιερού ναού. Σε ειδησεογραφία της «ΣΗΜΑΙΑΣ», 24 Δεκεμβρίου 1925, που αναφέρονται διάφορες αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου γράφει: «Εψηφίσθη πίστωσης όραχ. 150.000 διά την ανέγερσιν ναού εις τον προσφυγικόν συνοικισμόν »

Και ήρθε η Κυριακή της κατάθεσης του θεμέλιου λίθου, 14 Μαρτίου 1926, ακριβώς πριν 100 χρόνια από σήμερα. Με την παρουσία των αρχών

του τόπου έγινε η κατάθεση του θεμέλιου λίθου.

Μετά δυο μέρες, την Τετάρτη, 17 Μαρτίου 1926, η «ΣΗΜΑΙΑ» δημοσιεύει για το γεγονός:

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΕΝ ΙΩΝΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΝΑΟΥ

Την 11ην πρωινήν ώραν της Κυριακής εγένοντο εις τον προσφυγικόν συνοικισμόν «Νέα Ιωνία» η θεμελίωσις του εκεί μέλλοντος ν' ανεγερθή ναού.

Η εκκλησία αυτή ωνομάσθη «Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, τα όε εγκαίνια της ετελέσθησαν μετά πάσης λαμπρότητος. Παρέστησαν άπασαι αι αρχαί της πόλεως, πολιτικάί και στρατιωτικάί, ο Δήμαρχος Συπύρος Σπυρίδης μετά του Δημοτικού Συμβουλίου, άπας σχεδόν ο προσφυγικός κόσμος και πολλοί εκ των εντοπίων. Κατά τα εγκαίνια εχοροστάτησεν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γερμανός.

Τεσσερισήμισι μήνες μετά τη θεμελίωση του ναού, με Διάταγμα που υπογράφει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Θεόδωρος Πάγκαλος και ο υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων Γ. Σπυρίδωνος οπού δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ.), στο φύλλο 259 με ημερομηνία 31 Ιουλίου 1926, διαβάζουμε: «Εν Νέα Ιωνία-Βόλου ιδρύεται ενοριακός ναός ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου». Η είδηση αυτή είναι σημαντική, γιατί είναι η επίσημη γενέθλια ημέρα του ναού, αλλά και γιατί για πρώτη φορά σε επίσημο έγγραφο (Φ.Ε.Κ.) γράφεται το τοπωνύμιο «Νέα Ιωνία», χωρίς τη λέξη «προσφυγικός συνοικισμός».

Έτσι μπήκαμε στο 1927. Τον Μάρτιο του 1927 φαίνεται ότι ο ναός έχει τελειώσει γιατί στις 25 Μαρτίου 1927, την ημέρα του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου και της Εθνικής Εορτής στα «ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ» της «ΣΗΜΑΙΑΣ» διαβάζουμε:

Η ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

Σήμερον εορτάζει εις τον προσφυγικόν συνοικισμόν «Νέας Ιωνίας» ο νεόδμητος ναός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου . Η πανήγυρις η οποία θα διαρκέση επί τριήμερον θα προσέλκυση ολόκληρον την πόλιν μας, ευνοούντος και τον καιρού και θα παρουσιάση κατά τας προβλέψεις επιτυχίαν εξαιρετικήν. Πολύ δε δικαίως, το μεν, διότι όλοι θα σπεύσουν να γνωρίσουν τον νέον ναόν του οποίον αι εικόνες εξαιρετικής αξίας, τέχνης και αρχαιολογίας είναι κειμήλια περισωθέντα εκ

**της μεγάλης καταστροφής, το δε, δια να επισκεφθούν τον
ωραϊόν συνοικισμόν και γνωρίσουν την ζωήν και τα έθιμα των
αδελφών μας προσφύγων».**

Ο ναός, όπως τον θυμούνται οι παλιότεροι κάτοικοι της Νέας Ιωνίας, ήταν τρίκλιτος, βασιλικού ρυθμού, ορθογώνιος, πετρόχτιστος, αλλά όχι με πέτρες πελεκητές, αλλά χύδην, απ' έξω ασουβάτιστος. Διαστάσεων περίπου 20Χ10 μέτρων. Έγινε με σχέδια του μηχανικού του Δήμου Παγασών (Βόλου) Δημήτριου Μυτιληναίου από το Νεοχώρι Πηλίου (Υπάρχει το αρχοντικό του στο Νεοχώρι).

Για καμπαναριό είχαν κατασκευάσει στο ανατολικό μέρος, δίπλα απ' το ιερό, ένα ξύλινο ικρίωμα και πάνω σ' αυτό κρέμασαν την καμπάνα. Εκεί, πίσω από το ιερό (θυμάμαι) ήταν μια τρύπα που έχυναν τα απόνερα από τις βαπτίσεις (χωνευτήρι). Πάνω από τη δυτική κεντρική πόρτα υπήρχε μια μαρμάρινη πλάκα, που έγραφε ότι ο ναός θεμελιώθηκε και χτίστηκε επί δημάρχου Σπύρου Σπυρίδη το 1926.

Όταν γινόταν πανήγυρη (του Ευαγγελισμού, τον Δεκαπενταύγουστο και το Πάσχα) κατασκεύαζαν στη νότια πύλη με μουσαμάδες (πανιά από καΐκια), ένα πρόχειρο στέγαστρο. Εκεί οι επίτροποι έδιναν τα κεριά, αλλά κι εκεί γινόταν η λαχειοφόρος για την ενίσχυση του ναού, από κεντήματα και άλλα χειροτεχνήματα, που πρόσφεραν οι γυναίκες της Νέας Ιωνίας.

Τα επίσημα βιβλία της Ευαγγελίστριας αρχίζουν τις εγγραφές από το Δεκέμβριο του 1926. Συγκεκριμένα αναγράφονται: Στις 5 Δεκεμβρίου 1926 τελείται ο πρώτος γάμος μεταξύ του Ιωάννη Αλεξ. Μάλλια και της Στυλιανής Νικ. Σιγανού. Ακολουθούν βαπτίσεις και κηδείες.

Ιερέας που τέλεσε τα μυστήρια και τις ιερές τελετές είναι ο Νικόλαος Μαστρογιάννης, που φαίνεται στα βιβλία μέχρι το Δεκέμβριο του 1927.

Ας μπούμε σ' εκείνον το μικρό ναό να λειτουργηθούμε την πρώτη χρονιά 1926-1927. Μέσα στο ιερό ιεουργεί ο παπα-Νικόλας Μαστρογιάννης από το Εγγλεζονήσι (κοιμήθηκε στις 3 Μαρτίου του 1928). Δεξιός ψάλτης ο Σωτήρης Μειμάρογλου από τη Μαγνησία, ψέλνει τα βυζαντινά μέλη μέσα από τα μουσικά χειρόγραφα βιβλία του που τα έφερε από τη Μικρά Ασία και αριστερός ο Δημήτρης Χατζηνικολάου από τη Γιάλοβα της Νικομήδειας, που αργότερα έγινε ιερέας (Είναι ο πατέρας του μοναχού π.Γρηγόρη, Ηγουμένου στο Μοναστήρι της Άνω Γατζέας). Νεωκόρος είναι ο μπαρμπα-Γιάννης Σκαλίδης από τα Θείρα, που γνωρίζει άριστα την εκκλησιαστική

τάξη και την τηρεί με ευλάβεια. Στους τοίχους ενάγυρα κρεμασμένες οι μεγάλες εκείνες μικρασιάτικες εικόνες, που έφεραν οι πρόσφυγες μαζί τους.

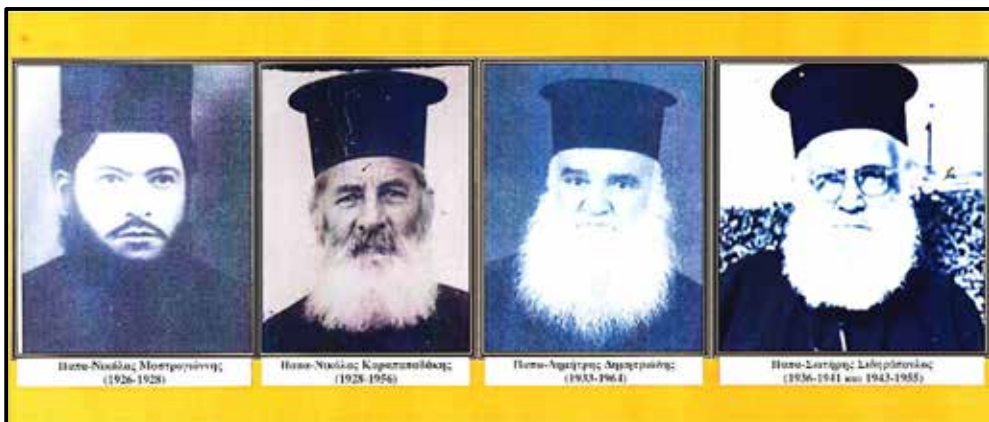
Το εκκλησίασμα, όλοι πρόσφυγες, στριμωγμένοι, πες κολλημένοι ο ένας στον άλλο, όπως στα σπίτια τους, προσεύχονται, γιατί έτσι έμαθαν, ζητούν να πάρουν δύναμη για να υπερνικήσουν τις δυσκολίες της ζωής τους. Ο ναός δεν είχε σολέα και καθίσματα. Όλοι όρθιοι.

Και στα κατοπινά χρόνια, ήρθαν και οι άλλοι Μικρασιάτες παπάδες. Ο παπα - Νικόλας Καραπαπαδάκης από το Τσεσνείριο της Νικομήδειας το 1928, ο παπα- Δημήτρης Δημητριάδης από την Κερασούντα του Πόντου και ο παπα- Σωτήρης Σιδηρόπουλος από τα Πλάτανα της Τραπεζούντας.

Ποιος δε θυμάται εκείνες τις κατανυκτικές ακολουθίες της Μ. Εβδομάδας και ποιος δεν έχει συγκλονισθεί και δεν έχει κλάψει μαζί με τον παπα-Σωτήρη, όταν τη Μεγάλη Πέμπτη βράδυ σήκωνε τον εσταυρωμένο και έψαλε μ' εκείνη τη στεντόρεια, γοερή και ραγισμένη φωνή του, το «Σήμερον κρεμάται επί ξύλου ο εν ύδασι την γην κρεμάσας...».

Στιγμές αλησμόνητης θρησκευτικής κατάνυξης για τους πρώτους πρόσφυγες. Τα Πάθη του Χριστού, γίνονται πάθη δικά τους...

Δημοσιεύτηκε στη «ΘΕΣΣΑΛΙΑ», Σάββατο 14-03-2026.

Οι Μικρασιάτες ιερείς της Ευαγγελίστριας. Από αριστερά: Νικόλαος Μαστρογιάννης, Νικόλαος Καραπαπαδάκης, Δημήτριος Δημητριάδης και Σωτήριος ΣΣιδηρόπουλος.

100 χρόνια από τη θεμελίωση της πρώτης μικρής Ευαγγελίστριας.

Η εκδήλωση του Σαββάτου, 14 Μαρτίου 2026

Ο Προϊστάμενος της Ευαγγελίστριας Αρχιμανδρίτης π. Αμφιλόχιος προλόγισε και τόνισε την ευσέβεια των Μικρασιατών πατέρων μας που εγκαταστάθηκαν στη Νέα Ιωνία, παρουσιάζοντας και το πρόγραμμα.

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Μιλήτου, του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, κ. Απόστολος, γόνος Μικρασιατών προσφύγων, που γεννήθηκε και πέρασε τα παιδικά του χρόνια στη Νέα Ιωνία, μίλησε με συγκίνηση για την πρώτη μικρή Ευαγγελίστρια και τους Μικρασιάτες ιερείς.

Η Χορωδία του Συνδέσμου Ιεροψαλτών
έψαλε Ύμνους στην Παναγία.

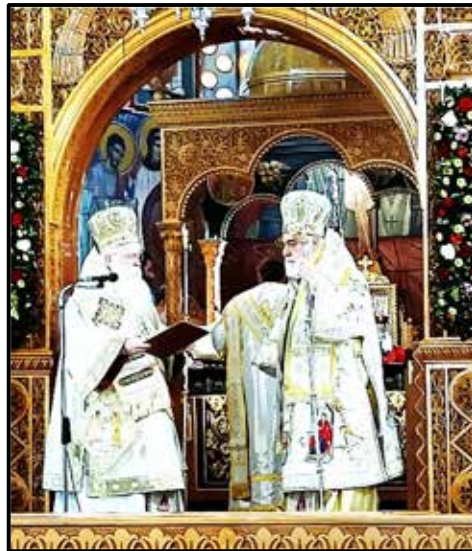
Οι Χορωδίες του Συλλόγου
«Εγγλεζονησίων Μνήμες»,
τραγούδησαν παραδοσιακά
τραγούδια.

Ο συγγραφέας του παρόντος βιβλίου, Δημήτρης Κωνσταντάρας – Σταθαράς,
παρουσίασε το ιστορικό της θεμελίωσης της πρώτης μικρής Ευαγγελίστριας, στις 14
Μαρτίου 2026, προβάλλοντας σχετικές διαφάνειες.

Ο Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ιγνάτιος στην καταληκτική προσαλαλιά του χαρακτήρισε ως «ευλογία» την παρουσία του Μητροπολίτου κ. Αποστόλου και συνεχάρη τον π. Αμφιλόχιο και όλους τους συντελεστές της εκδήλωσης.

Την Κυριακή 15 Μαρτίου 2026(Σταυροπροσκυνήσεως) πραγματοποιήθηκε Αρχιερατικό Συλλεΐτουργο κατά το οποίο έγινε απονομή της ανωτάτης τιμητικής διακρίσεως της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος στον Σεβ. Μητροπολίτη Μιλήτου κ. Απόστολο από τον Σεβ. Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Ιγνάτιο.

6. Τρεις άνθρωποι «δεμένοι» με την Ευαγγελίστρια

Τρεις άνθρωποι «δεμένοι» με την Ευαγγελίστρια

Στη μέση ο αγιογράφος Ζαχαρίας Καραφέρνις, που αγιογράφησε όλη την Ευαγγελίστρια από το 1972 και μετά (εκτός από το Ιερό και τον Παντοκράτορα, που αγιογράφησε ο Απόστολος Φιλίππου). Αριστερά ο ζωγράφος Γιάννης Κονταξής που ζωγράφισε την πανοραμική σύνθεση της μεγάλης Ευαγγελίστριας, που συνέχεια αυτή η εικόνα αποτελεί τον λογότυπο του ναού και ζωγράφισε, επίσης, τους ανθρώπους που δέονται στην Παναγία στο ψηφιδωτό της έλευσης του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου στην Ευαγγελίστρια (δυτικός νάρθηκας). Δεξιά ο συγγραφέας του παρόντος, που έχει γράψει την ιστορία της Ευαγγελίστριας (μικρής και μεγάλης).

(Φωτογραφία: Κυριακή 15 Μαρτίου 2026 (Σταυροπροσκυνήσεως), μετά το Αρχιερατικό Συλλεiturγο, στον περίβολο της Ευαγγελίστριας, μπροστά από τον βωμό που ήταν το ιερό της μικρής Ευαγγελίστριας).

7. Συντήρηση των αγιογραφιών

Σήμερα ο ναός λάμπει, κυριολεκτικά, μετά την συντήρηση και καθαρισμό των αγιογραφιών στους τοίχους! Η συντήρηση άρχισε το 2015-2016 επί Προϊσταμένου Πρωτοπρεσβυτέρου π. Κωνσταντίνου Αυγέρη από το Ιερό στην Πλατυτέρα. Συνεχίστηκε μετά με τον νέο Προϊστάμενο Αρχιμανδρίτη π. Αμφιλόχιο σε όλο τον ναό. Προσωπικά, οφείλω να σημειώσω, ότι στη μικρή Ευαγγελίστρια αισθανόμουν συγκίνηση, ενώ τώρα αισθάνομαι συγκίνηση και μεγαλείο για το τι κατάφεραν οι πρόγονοί μας.

8. Εγκαίνια των νέων εγκαταστάσεων του «Σπιτιού Γαλήνης Χριστού» της Ενορίας Ευαγγελιστρίας Νέας Ιωνίας Βόλου.

Μετά τις εόρτιες εκδηλώσεις στον ιερό ναό της Ευαγγελίστριας, την Κυριακή 15 Μαρτίου 2026 (Σταυροπροσκυνήσεως), που περιγράψαμε πιο πάνω, ώρα 11 π.μ. έγιναν τα εγκαίνια των νέων εγκαταστάσεων του «Σπιτιού Γαλήνης Χριστού» της ενορίας Ευαγγελίστριας.

Για τα εγκαίνια αυτά διαβάσαμε στο Διαδίκτυο (21 Μαρτίου 2026) γραμμένα από την Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος τα παρακάτω με τη σχετική φωτογραφία του Αγιασμού που τελέστηκε:

«Εγκαίνια των νέων εγκαταστάσεων του «Σπιτιού Γαλήνης Χριστού» της Ενορίας Ευαγγελιστρίας Νέας Ιωνίας Βόλου.

Date: 21 Μαρτίου, 2026

in: [Photo Gallery](#),

Την Κυριακή 15 Μαρτίου 2026 πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια των νέων εγκαταστάσεων του «Σπιτιού Γαλήνης Χριστού» της Ενορίας Ευαγγελιστρίας Νέας Ιωνίας Βόλου, από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Ιγνάτιο και τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μιλήτου κ. Απόστολο. Στην τελετή παρέστησαν οι βουλευτές και τέως υπουργοί κ. Ζέττα Μακρή και κ. Χρήστος Τριαντόπουλος, ο Αντιδήμαρχος Νέας Ιωνίας κ. Θέμης Τζούνης, ο Διοικητής της 32ης Ταξιαρχίας Πεζοναυτών, εκπρόσωποι του Δήμου και άλλων αρχών, καθώς και πλήθος κόσμου.

(Φώτο. Αρχείο Ι. Μ. Δημητριάδος).

Το ενοριακό συσσίτιο στεγάζεται πλέον σε οίκημα που υπήρξε κατοικία του πρώτου Δημάρχου Νέας Ιωνίας, Ευαγγέλου Καραμπατζάκη, το οποίο δώρισε στον Ιερό Ναό Ευαγγελιστρίας η κόρη του, η μακαριστή Χρυσάνθη Καραμπατζάκη. Το κτήριο βρίσκεται στη συμβολή των οδών Ελευθερίου Βενιζέλου 33 και Δημοκρατίας, σε απόσταση περίπου 300 μέτρων από τον Ιερό Ναό της Ευαγγελίστριας. Λόγω της ιδιαίτερης ιστορικής σημασίας του για τη Νέα Ιωνία, ως προσφυγική κατοικία του Ευαγγέλου Καραμπατζάκη, το κτήριο διατηρήθηκε εξωτερικά στην αρχική

του μορφή, ενώ εσωτερικά ανακαινίστηκε εκ βάθρων και ανακατασκευάστηκε πλήρως, ώστε να φιλοξενεί πλέον το «Σπίτι Γαλήνης» σε άνετους και κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους συνολικής επιφάνειας 80 τ.μ., οι οποίοι περιλαμβάνουν ευρύχωρη κουζίνα, αποθήκη και βοηθητικούς χώρους.

Μετά τον αγιασμό των εγκαίνιων, ο π. Αμφιλόχιος Μήλτος, Προϊστάμενος του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας και Αναπληρωτής Πρόεδρος του Ιδρύματος «Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ», στο οποίο υπάγεται το «Σπίτι Γαλήνης», ανέφερε: «Η ολοκλήρωση αυτού του έργου αποτελεί θαύμα της Παναγίας, καθώς οι απαιτούμενοι πόροι για την υλοποίησή του, συνολικού κόστους 140.000 ευρώ, βρέθηκαν με τρόπο πραγματικά αναπάντεχο». Ο π. Αμφιλόχιος ευχαρίστησε ονομαστικά τους μεγάλους δωρητές, καθώς και όλους όσοι συνέβαλαν στην ολοκλήρωση του έργου, «όχι μόνο τους ευεργέτες, αλλά και τους πολλούς συμπολίτες μας που προσέφεραν από το υστέρημά τους».

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στον αρχιτέκτονα κ. Ιωάννη Νασιούλα, ο οποίος είχε τη μελέτη και την επίβλεψη του έργου, στον μέχρι πρότινος υπεύθυνο του συσσιτίου π. Κωνσταντίνο Αυγέρη, στον νέο υπεύθυνο π. Μάρκο Τίρχα, καθώς και στον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μιλήτου κ. Απόστολο για την τιμητική του παρουσία.

Στη συνέχεια, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ιγνάτιος, στον χαιρετισμό του, ευχαρίστησε θερμά τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μιλήτου για την παρουσία του στη Νέα Ιωνία και αναφέρθηκε στην ιστορία και στη διαχρονική προσφορά των «Σπιτιών Γαλήνης» στην Τοπική Εκκλησία. Όπως τόνισε: «Το πρώτο “Σπίτι Γαλήνης” στην τοπική μας Εκκλησία ήταν εκείνο της Ευαγγελίστριας». Παράλληλα, σημείωσε ότι το συγκεκριμένο ενοριακό «Σπίτι Γαλήνης» ιδρύθηκε πριν από 46 χρόνια, με πρωτοβουλία του μακαριστού Μητροπολίτου και μετέπειτα Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου και με την ευθύνη του δραστήριου Αρχιμανδρίτου π. Κυρίλλου Ρήγα, του οποίου το όνομα φέρει σήμερα το «Σπίτι Γαλήνης». Ο Σεβασμιώτατος συνεχάρη τον π. Αμφιλόχιο για την ολοκλήρωση του έργου, ευχαρίστησε όλους όσοι συνέβαλαν στο άριστο αποτέλεσμα, καθώς και τις εθελόντριες γυναίκες που, όπως ανέφερε, «κρατούν ζωντανό και ανοικτό το Σπίτι Γαλήνης».

Τα εγκαίνια των νέων εγκαταστάσεων αποτέλεσαν το επιστέγασμα των διήμερων εκδηλώσεων για τη συμπλήρωση 100 χρόνων από τη θεμελίωση του πρώτου Ιερού Ναού της Ευαγγελίστριας, στο πλαίσιο του εορτασμού της εκατονταετηρίδας της Ενορίας.

(Διαδίκτυο. Ιερά Μητρόπολις Δημητριάδος, Σάββατο 21 Μαρτίου 2026)

Την Τρίτη 17 Μαρτίου 2026, η εφημερίδα «ΘΕΣΣΑΛΙΑ» στη σελίδα 11 (ΤΟΠΙΚΟ ΡΕΠΟΡΤΑΖ) έχει εκτεταμένο δημοσίευμα για όλες τις εόρτιες εκδηλώσεις του Σαββάτου 14 και της Κυριακής 15 Μαρτίου 2026. Διαβάζουμε:

9. «100 χρόνια ιστορίας Ευαγγελιστρίας»

Τιμήθηκε ο Μητροπολίτης Μιλήτου Απόστολος- Εγκαίνια Σπιτιού Γαλήνης

Σε κλίμα βαθιάς συγκίνησης και έντονης νοσταλγίας, πραγματοποιήθηκαν στον Ιερό Ναό Ευαγγελιστρίας Νέας Ιωνίας, οι διήμερες εκδηλώσεις για τη συμπλήρωση 100 ετών από τη θεμελίωση του πρώτου προσφυγικού Ναού, που έγινε στις 14 Μαρτίου 1926 από τον τότε Μητροπολίτη Δημητριάδος Γερμανό και τον Δήμαρχο Παγασών Σπύρο Σπυρίδη. Εκείνος ο Ναός στέγαζε τις λειτουργικές και πνευματικές ανάγκες των Μικρασιατών προσφύγων και έγινε το επίκεντρο της πρώτης ενορίας που δημιουργήθηκε στην Νέα Ιωνία.

Το Σάββατο 14 / 3 πραγματοποιήθηκε μεγάλη εκδήλωση στην Ευαγγελίστρια Νέας Ιωνίας, παρουσία των Σεβ. Μητροπολιτών Μιλήτου κ. Αποστόλου και Δημητριάδος κ. Ιγνατίου, παρουσία των βουλευτών Μαγνησίας κ.κ. Χρήστου Μπουκώρου και Αλέξανδρου Μείκωπουλου, εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και πλήθους λαού, επί το πλείστον απογόνων προσφυγικών οικογενειών.

Την εκδήλωση προλόγισε ο Προϊστάμενος της ενορίας Αρχιμανδρίτης Αμφιλόχιος Μήλτος, ο οποίος τόνισε ότι «με τη λιτή αυτή εκδήλωση, όπως αρμόζει και στο πνεύμα της Μεγάλης Τεσσαρακοστής και με την αυριανή Θεία Λειτουργία, τιμούμε τη σημαντική αυτή επέτειο και αναβαπτίζομαστε σε αυτήν, ενθυμούμενοι την πίστην και την ευλάβεια των ιδρυτών της ενοριακής μας κοινότητας, των τίμιων ιερέων και των κατατρεγμένων αλλά τόσο αξιοπρεπών Μικρασιατών, προπάππων και πατέρων μας, οι οποίοι παραδόθηκαν στο δυσερμήνευτο θέλημα του Θεού, σήκωσαν τον βαρύ σταυρό της προσφυγιάς και της απώλειας των πάντων και ζήτησαν πνευματική αναψυχή σε αυτήν τη νέα πατρίδα.

Ακολούθησε ομιλία του επισήμως προσκεκλημένου Σεβ. Μητροπολίτου Μιλήτου, Ιεράρχου του Οικουμενικού Θρόνου, Ηγουμένου της Ιεράς Μονής Αγίας Αναστασίας Φαρμακολυτρίας Χαλκιδικής, ο οποίος κατάγεται από την Νέα Ιωνία και είναι γόνος Μικρασιατών προσφύγων. Ο κ. Απόστολος εξέφρασε την ευγνωμοσύνη του για την πρόσκληση και με συγκίνηση περιέγραψε στιγμές από τα παιδικά του χρόνια, συνδεδεμένες με την Ευαγγελίστρια και τους αείμνηστους ιερείς που πρωτοδιακόνησαν σ' αυτήν.

Επεσήμανε, μάλιστα, «ότι η ιστορία του ιερού ναού της Ευαγγελίστριας είναι συνυφασμένη και συνηρμωσμένη προς την ιστορία των ανθρώπων του τόπου, είναι μοίρα της Ρωμιοσύνης, ήτις εγεννήθη πέριξ της θαλάσσης της Μεσογείου και αείποτε περιπλανάται από λιμένος εις λιμένα, εν μέσω τρικυμιών και κλύδωνος μεγάλου, κάποτε κινδυνεύουσα και κάποτε καταποντιζομένη, αλλά ουδέποτε αφανιζομένη, διότι πάντοτε μένει το ιερόν λήμμα, το μικρόν ποίμνιον, η μικρά ζύμη, η μυστική και αθάνατος ψυχή της Ρωμιοσύνης, ήτις ως αύρα λεπτή και φυσίζως πνέει επί της καθημαγμένης

γης και επί των νεκρών οστέων και επί των ανασκαμμένων μνημείων και ζωογονεί τα παραλελυμένα και ανорθοί τα κατερραγμένα».

Ο Φαναριώτης Ιεράρχης εμνήσθη των ιστορικών επισκέψεων δύο Οικουμενικών Πατριαρχών Δημητρίου (1990) και Βαρθολομαίου (2023), καθώς και του Μακαριστού Πατριάρχου Αλεξανδρείας Παρθενίου και κατέληξε τον λόγον του ως εξής: «Η επιστροφή εις τον Ναόν της Ευαγγελιστρίας διά την ελαχιστότητά μου, συνιστά επιστροφήν εις την παιδικήν απλότητα, εις τα δύσκολα, αλλά πλουσίως ευλογημένα χρόνια της αθωότητος, αναβαπτισμόν εις την πνευματικήν κολυμβήθραν της χάριτος, ανανέωσιν των υποσχέσεών μου εις τον Δεσπότην Χριστόν, αλλά και ευκαιρίας πνευματικής αναψύξεως και αναπαύσεως εκ των πολλών μεριμνών και της τύρβης, μάλλον της φρενίτιδος της εποχής μας και δοξολογώ τον Κύριον και Παναγίαν Μητέρα του διά την μοναδικήν ταύτην ευλογίαν».

Ακολούθησε καλλιτεχνικό πρόγραμμα από τη Χορωδία του Συνδέσμου Ιεροψαλτών «Όσιος Ιωάννης ο Κουκουζέλης» υπό τη δ/ση του Πρωτοψάλτου κ. Ευσταθίου Γραμμένου.

Αμέσως μετά ο παλιός Δάσκαλος και ιστορικός Ερευνητής κ. Δημήτριος Κωνσταντάρας – Σταθαράς, προέβη σε συγκινητική και παραστατική

αναφορά στο γεγονός της θεμελιώσεως του πρώτου Ναού και της δημιουργίας του οικισμού της Νέας Ιωνίας.

Ακολούθησε μουσικό πρόγραμμα από τις Χορωδίες του Συλλόγου Μικρασιατών «Εγγλεζονησίων Μνήμες», υπό τη διεύθυνση του κ. Χρήστου Γιώτα και της κ. Κατερίνας Αποστολοπούλου – Μακρή.

Η εκδήλωση έκλεισε με την καταληκτήρια προσλαλιά του Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Ιγνατίου, ο οποίος χαρακτήρισε ως «ευλογία» την παρουσία του Μητροπολίτου Μιλήτου. «Η σημερινή», επεσήμανε, «είναι μια εξαιρετική εκδήλωση μνήμης, που οι νεώτεροι είχαμε ανάγκη, στη διάρκεια της οποίας μνημονεύσαμε τους Μικρασιάτες πρόσφυγες, που στάθηκαν ικανοί να οικοδομήσουν τον πρώτο Ναό, πριν ακόμα εξασφαλίσουν τα σπίτια τους, αναδεικνύοντας την πίστη και την ευσέβεια που κουβάλησαν από τις αλησμόνητες Πατρίδες...Καλούμαστε να φανούμε αντάξιοι των προγόνων μας». Ο Σεβασμιώτατος μνημόνευσε τους ιερείς που, από τότε μέχρι σήμερα, διακονούν τον Ναό, που έφεραν την ενορία στο σημερινό υψηλό της επίπεδο. «Ο Θεός μας δώρησε την Παράδοση, την Ορθόδοξη πίστη ως ενοποιό δύναμη και στους κρίσιμους καιρούς μας. Ενωμένοι δεν φοβόμαστε, γιατί βαδίζουμε με σταθερά βήματα, που έθεσαν πρώτοι οι πρόγονοί μας». Συνεχάρη τον Προϊστάμενο του Ναού Αρχιμ. Αμφιλόχι Μήλτο και τους συνεργάτες του και όλους όσοι συνέβαλαν στην επιτυχία της εκδήλωσης.

Αρχιερατικό Συλλείτουργο

Προχθές, Κυριακή Γ Νηστειών (Σταυροπροσκυνήσεως), τελέστηκε Αρχιερατικό Συλλείτουργο, ιεουργούντων των Σεβ. Μητροπολιτών Μιλήτου κ. Αποστόλου και Δημητριάδος κ. Ιγνατίου, παρουσία των Βουλευτών Μαγνησίας κ.κ. Ζέτας Μακρή και Χρήστου Τριαντόπουλου και μεγάλου πλήθους πιστών.

Στο τέλος της Θείας Λειτουργίας ο Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Ιγνάτιος απένειμε στον προσκεκλημένο Μητροπολίτη Μιλήτου την ανώτατη τιμητική διάκριση της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος, ήτοι τον χρυσούν αυτής σταυρόν μετά διπλώματος. Στην προσφώνησή του τόνισε ότι «στο πρόσωπό σας τιμούμε τον επιφανή Ιεράρχη του Οικουμενικού Πατριαρχείου της Μητρός Εκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως στην οποία αφιερώσατε όλη τη ζωή σας. Τιμάται, επίσης, στο πρόσωπό σας η τροφός Ενορία σας, στην οποία γαλουχηθήκατε τα πρώτα χρόνια της ζωής σας. Ιδιαίτερως, όμως, τιμούμε την όλη πλούσια και καρποφόρα αρχιερατική σας διακονία που δεν περιορίζεται μόνο στο μεγάλο σας έργο στη Σταυροπηγιακή Πατριαρχική Μονή της Αγίας Αναστασίας στα Βασιλικά Χαλκιδικής, της οποίας είστε

Ηγούμενος εδώ και σαράντα έτη, αλλά εκτείνεται στις υπεύθυνες εκκλησιαστικές αποστολές τις οποίες κατά καιρούς σας εμπιστεύεται ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης. Όπως τονίσατε και εσείς προσφάτως, η διακονία σας έγινε προς δόξαν Θεού και της Αγίας του Εκκλησίας. Όντως η αρχιερατική διακονία δεν έχει τίποτα το προσωπικό, είναι μόνο εκκλησιαστική!».

Στην αντιφώνησή του ο Σεβ. κ. Απόστολος ευχαρίστησε με συγκίνηση, τον Ποιμενάρχη μας για την Απονομή της Τιμητικής Διακρίσεως, ενώ εξέφρασε την ευγνωμοσύνη του έναντι του σεπτού Οικουμενικού Θρόνου και του Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, με την άδεια του οποίου βρέθηκε και πάλι στην Νέα Ιωνία, τελεσιουργών το Μυστήριο της Ευχαριστίας. Εις ένδειξιν δε ευγνωμοσύνης και αδελφικής αγάπης, προσέφε στον Σεβ. Ποιμενάρχη μας τον Σταυρόν και το Εγκόλπιό του.

Εγκαίνια νέου Σπιτιού Γαλήνης

Μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας οι Σεβ. Μητροπολίτες Μιλήτου κ. Απόστολος και Δημητριάδος κ. Ιγνάτιος τέλεσαν τον Αγιασμό του νέου κτηρίου, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί ως «Σπίτι Γαλήνης» της Ενορίας, στη συμβολή των οδών Ελευθ. Βενιζέλου 33 και Δημοκρατίας στη Νέα Ιωνία. Στη σεμνή αυτή τελετή παρέστησαν οι Βουλευτές Μαγνησίας κ.κ. Ζέτα Μακρή και Χρήστος Τριαντόπουλος, καθώς και πλήθος πιστών. Το νέο «Σπίτι Γαλήνης» αποτελεί έναν χώρο αγάπης και προσφοράς, που έρχεται να ενισχύσει το φιλανθρωπικό και κοινωνικό έργο της Ενορίας, προς ανακούφιση και στήριξη των εμπερίστατων αδελφών μας.

(Δημοσιεύτηκε στη «ΘΕΣΣΑΛΙΑ» την Τρίτη 17 Μαρτίου 2026)

Δημήτρης Κωνσταντάρης - Σταθαράς

Γεννήθηκε το 1935 στα πρώτα προσφυγικά σπίτια της Νέας Ιωνίας Βόλου από γονείς Μικρασιάτες. Πατέρας του ήταν ο Παρασκευάς Κωνσταντάρης από το Αϊβαλί και μητέρα του η Μαρία Σταθαρά από την Πέργαμο. Μεγάλωσε στον προσφυγικό συνοικισμό της Νέας Ιωνίας Βόλου. Υπηρέτησε επί 38 χρόνια στη δημόσια και ιδιωτική Εκπαίδευση, ως δάσκαλος (26 έτη), ως σχολικός σύμβουλος (6 έτη) και ως διευθυντής του ιδιωτικού δημοτικού σχολείου «Άγιος Ιωσήφ» της Ελληνογαλλικής Σχολής Βόλου (6 έτη).

Οι αφηγήσεις της μητέρας του και των άλλων Μικρασιατών για τη Μεγάλη Τραγωδία και Προσφυγιά του '22 και τα βιώματά του στην προσφυγούπολη της Νέας Ιωνίας επέδρασαν, ώστε ν' ασχοληθεί, κυρίως, με μικρασιατικά θέματα, αλλά και την τοπική ιστορία, πολιτιστικά θέματα και φυσιολατρικά.

Εργογραφία του συγγραφέα (έτος έκδοσης,σελίδες, σχήμα, ISBN)

- 1-2 «Αληθινές Μικρασιάτικες Ιστορίες», α' έκδοση, 1993, σ. 80, 17Χ24, ISBN 960-7175-39-5 και β' έκδοση, σ.94, 17Χ24, 2012, +dvd, αυτοεκδόσεις, ISBN 978-960-93-3848-6
- 3-4. «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994» (1994, Γ' Βραβείο Εστίας Νέας Σμύρνης). Έκδοση: Δήμος Νέας Ιωνίας Μαγνησίας, σ. 480, 17Χ24, ISBN 960-7175-82-4 και Β' έκδοση «ΙΩΝΕΣ» (2024), ISBN 978-618-84939-9-5
5. « Η Νέα Ιωνία του 1933» (Επιμέλεια, 2003, Β' Έπαινος Εστίας Νέας Σμύρνης). «ΙΩΝΕΣ», σ. 88, Α4, ISBN 960-87552-0-4
6. « Ο Βόλος και η περιοχή του στην ιστορική τους διαδρομή», (2004), Συλλογική εργασία, Εταιρεία Θεσσαλικών Ερευνών, σ. 486, Α4, Συμμετοχή με το θέμα : «Η ίδρυση της Νέας Ιωνίας Μαγνησίας», σ. 40). ISBN 960-85074-1-3
7. «ΔΡΟΜΟ-ΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ», Ιστορία των δρόμων και πλατειών του Δήμου Νέας Ιωνίας Μαγνησίας» (2006, Γ' Βραβείο Εστίας Νέας Σμύρνης), «ΙΩΝΕΣ», σ. 312, Α4,. ISBN 960-87552-2-0
8. «ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΗ ΜΑΓΝΗΣΙΑ» (2008, Α' Βραβείο Εστίας Νέας Σμύρνης), Δήμος Νέας Ιωνίας Μαγνησίας, σ. 330, Α4, ISBN 978-960-86485-5-5
9. « ΔΡΟΜΟ-ΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΟΥ», Ιστορία των δρόμων και Πλατειών του Δήμου Βόλου» (2009, «ΙΩΝΕΣ»), σ. 416, Α4, ISBN13: 978-960-87552-3-9
10. « Ε.Ο.Σ. Βόλου. Μια πορεία 80 χρόνων, 1930-2010» (Επιμέλεια, 2010, Ε.Ο.Σ.Βόλου), σ. 160, 24Χ27, ISBN 978-960-99337-0-4
11. «Ελληνικά Σχολεία της Κωνσταντινούπολης», Οδοιπορικό «ΙΩΝΩΝ» (2011, αυτοέκδοση), σ, 31, 17Χ24, ISBN 978-960-93-2625-4
- 12.«Προσκύνημα στους Αγίους Τόπους», Ιφιγένειας Γ. Χαλκιά (2012, Επιμέλεια), σ. 28,

17X24, ISBN 978-960-93-4633-7

13. « ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΙΕΡΕΩΣ», *Ημερολόγιο του παπα-Νικόλα Καραπαπαδάκη, Μικρασιάτη ιερέα της Ευαγγελίστριας Νέας Ιωνίας, Βόλου* (Επιμέλεια, 2011, «ΙΩΝΕΣ»), σ. 64, 17X24, ISBN 978-960-87552-6-0
14. «Συναξάρι των πρώτων οικιστών της Νέας Ιωνίας Βόλου από το 1924» (2013, Α' Έπαινος Εστίας Νέας Σμύρνης), «ΙΩΝΕΣ», σ. 202, Α4, ISBN 978-960-87552-7-7
15. «32 χρόνια ορειβασίας με τον Ε.Ο.Σ.Βόλου στα βουνά της πατρίδας μας 1981-2013» (2014, αυτοέκδοση), σ. 212, Α4, ISBN 978-960-93-5674-9
16. «Η Ευαγγελίστρα μας-Ημερολόγιο «ΙΩΝΕΣ» 2016», (2015), σ. 120, 14X20, ISBN 978-960-87552-8-4
17. «Πολεμικό Ημερολόγιο του λοχία Παναγιώτη Παναγιώτου 1916-1923», (Επιμέλεια, 2016, «ΙΩΝΕΣ»), σ. 118, 17X24, ISBN 978-960-87552-9-1
18. «Τα Τίμια Δώρα των Μάγων από το Άγιο Όρος στον Ι.Ν. Ευαγγελίστριας Νέας Ιωνίας Βόλου», Λεύκωμα (2016, αυτοέκδοση), σ. 50, Α4, ISBN 978-960-93-8621-0
19. «Το ταξίδι της ζωής μου από το 1924...Ημερολόγιο Νίκου Κουρούμαλου» (Επιμέλεια, 2017, Διον. Κουρούμαλος), σ. 92, 17X24, ISBN 978-960-93-9634-9
20. «Τα έξι πρώτα βήματα... Ιδιωτικό. Δημοτικό Σχολείο «Άγιος Ιωσήφ» της Ελληνογαλλικής Σχολής Βόλου. Ετήσιες Γενικές Εκθέσεις 1995-2001» (Επιμέλεια, 2017, Ιδ. Δ. Σ. «Άγ. Ιωσήφ»), σ. 234, 17X24, ISBN 978-618-83646-0-8
21. «Η Αγία Σοφία», Λεύκωμα (2019, αυτοέκδοση), σ. 26, 14X24, ISBN 978-618-00-1071-8
22. «ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ (1947-2010). Από τον προσφυγικό συνοικισμό στη σύγχρονη πόλη» (2020, «ΙΩΝΕΣ»), (2022, Γ Βραβείο-κατηγορία Μελέτες-Εστίας Νέας Σμύρνης), σ. 341, 17X24, ISBN 978-618-84939-0-2.
23. «Όσα έζησα», Μανώλη Παρασκευά (Επιμέλεια) Έκδοση, (2021), Σύλ.Μικρασ. «Το Εγγλεζονήσι», σ. 132, 17X24, ISBN 978-160-89466
24. «Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ ΤΟΥ 1947. Η αφετηρία της σύγχρονης πόλης» (2021, «ΙΩΝΕΣ»), (2022, Γ Βραβείο-κατηγορία Μελέτες- Εστίας Νέας Σμύρνης), σ. 334, 17X24, ISBN 978-618-84939-1-9
25. «Ακούω τη Μικρασιάτισσα Μάνα μου...» (2022, «ΙΩΝΕΣ»), σελ. 198, 17X24, Έπαινος Εστίας Νέας Σμύρνης ISBN 978-618-84939-4-0
26. «Η ίδρυση του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας Βόλου» (1923-1924), Αυτοέκδοση, 2024, σ. 150, 17X24, ISBN 978-618-87474-0-1
27. «100 χρόνια Νέα Ιωνία Μαγνησίας. Εικόνες» (1924-2024), Αυτοέκδοση, 2025, σ. 210, 17X24, ISBN 978-618-87474-1-8
28. «...τότε που ήμουν δάσκαλος», Αυτοέκδοση, 2025, σ. 102, 17X24, ISBN 978-618-87474-2-5
29. «Μικρασιάτικες Μνήμες στις σελίδες της εφημερίδας «ΘΕΣΣΑΛΙΑ», του Βόλου», Αυτοέκδοση, 2025, σ. 415, 17X24, ISBN 978-618-87474-3-2
30. «100 χρόνια ιερός ναός Ευαγγελίστριας Νέας Ιωνίας Βόλου (1926-2026». Αυτοέκδοση, 2026, σ.136, 17X24, ISBN 978-618-87474-.....

Σημειώσεις: α) Από τα παραπάνω βιβλία που συνέγραψε ή επιμελήθηκε ο συγγραφέας τα είκοσι τρία (24) έχουν ως θέμα τις αλησμόνητες πατρίδες και τους πρόσφυγες του Βόλου και της Νέας Ιωνίας. Ειδικότερα για την πόλη της Νέας Ιωνίας αναφέρονται δέκα επτά (18). Τα υπόλοιπα είναι διάφορα (ορειβατικά, τοπικής ιστορίας κ. ά). Οκτώ βιβλία του συγγραφέα τιμήθηκαν από την Εστία Νέας Σμύρνης, πέντε με βραβείο και τρία με έπαινο. Τιμήθηκε από την Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος με την ανώτατη τιμητική διάκριση.

Βιβλία (σύνολο 33) του Δημήτρη Κωνσταντάρ-Σταθαρά από το 1993 έως το 2026 (συγγραφή ή επιμέλεια)

1993. Α'

1994. Α'

2003. Επιμ..

2004. Συν.

2006

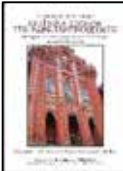
2008

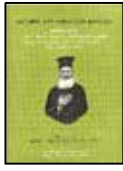
2009

2010. Επιμ.

2011

2011. Επιμ.

2012. Β'

2012 Επιμ.

2013

2014

2015 Ημ.

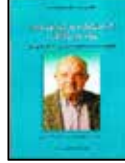
2016 Λεό.

2016 Επιμ.

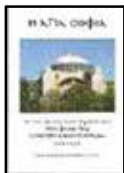
2016 Λεό.

2017 Επιμ.

2017 Επιμ. με
Ι. Κονταξή

2017 Επιμ.

2019 Λεύκ.

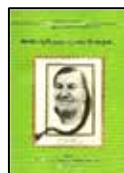
2020

2021

2021 Επιμ.

2022 Επιμ.

2024 Β'

2024

2025

2025

2025

2026

2026 υπό έκδ.

Σημείωση: Από τα παραπάνω βιβλία (συγγραφή ή επιμέλεια) μέχρι το 32^ο το σύνολο των σελίδων ανέρχεται σε 5.683 σελίδες. Το 33^ο θα περάσει τις 730.

ISBN: 978-618-87474-4-9